

Eiropas
ombuds

Gada ziņojums **2010**

Misija no Eiropas ombuds Eiropas ombuds cenšas panākt taisnīgu iznākumu sūdzībām par Eiropas Savienības iestādēm, veicina pārredzamību un sekmē pārvaldības pakalpojumu kultūru. Tā mērķis ir radīt uzticību, izmantojot dialogu starp pilsoņiem un Eiropas Savienību, un izkopt augstākos uzvedības standartus Eiropas Savienības iestādēs.

Eiropas
ombuds

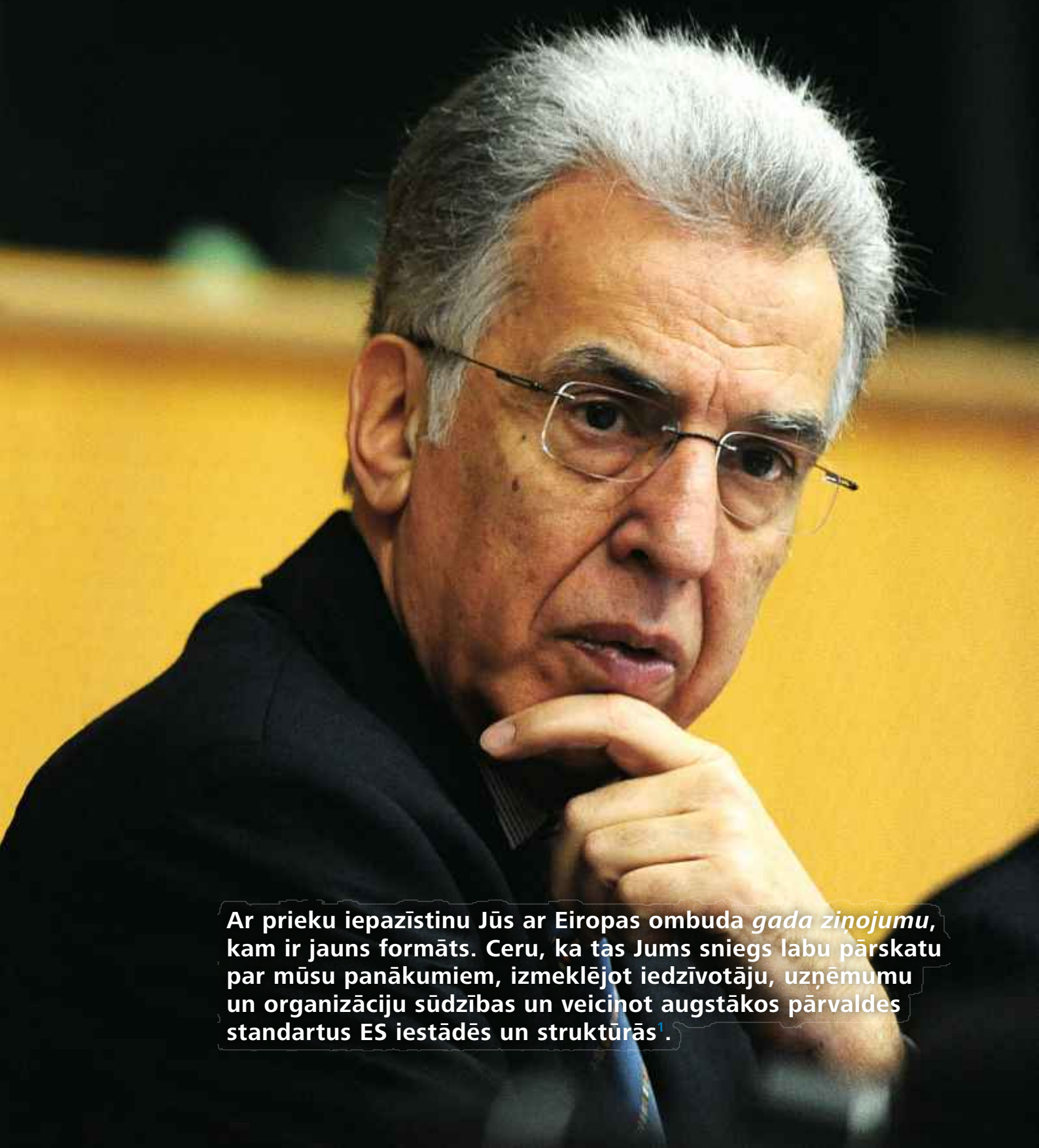
Gada ziņojums
2010

Saturs

Ombuda pārskats	4
1. Sūdzības un izmeklēšanas	13
1.1. Ombuda pilnvaras un procedūras	14
1.2. Pārskats par 2010. gadā izskatītajām sūdzībām	19
1.3. Uzsākto izmeklēšanu analīze	25
1.4. Ombuda veiktajās izmeklēšanās gūtie konstatējumi	28
1.5. "Parauglietas", kas uzskatāmas par labas prakses piemēriem	35
1.6. Slēgto izmeklēšanu tematiskā analīze	36
1.7. Sūdzību pārsūtīšana un ieteikumi	54
2. Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un ieinteresētajām pusēm	57
2.1. Attiecības ar ES iestādēm un struktūrām	58
2.2. Attiecības ar citiem ombudiem un līdzīgām iestādēm	60
2.3. Attiecības ar citām ieinteresētajām pusēm	63
3. Resursi	67
3.1. Personāls	68
3.2. Budžets	70
Kā sazināties ar Eiropas ombudu	72

Ombuda pārskats

Ar prieku iepazīstinu Jūs ar Eiropas ombuda *gada ziņojumu*, kam ir jauns formāts. Ceru, ka tas Jums sniegs labu pārskatu par mūsu panākumiem, izmeklējot iedzīvotāju, uzņēmumu un organizāciju sūdzības un veicinot augstākos pārvaldes standartus ES iestādēs un struktūrās¹.

Ziņojuma struktūra salīdzinājumā ar pagājušo gadu ir daļēji mainīta, lai ņemtu vērā no lasītājiem saņemtas atsauksmes un atspoguļotu iestādes jauno vizuālo identitāti. Bijušās ievada un kopsavilkuma sadaļas ir aizstātas ar šo ombuda pārskatu, kurā es apskatu gada svarīgākos notikumus un procesus. Bijusī 2. un 3. nodaļa ir apvienota vienā nodaļā (1. nodaļa), lai sniegtu visaptverošu pārskatu par ombuda darbu, izskatot sūdzības un veicot izmeklēšanas 2010. gadā, tostarp ombuda pilnvarām un procedūrām. 2. nodaļā apskatītas ombuda attiecības ar citām ES iestādēm, attiecības ar valsti, reģionu un vietējiem ombudiem Eiropā, un ietverts pārskats par ombuda saziņas un sadarbības pasākumiem.

Eiropas ombuda darbības piecpadsmit gadi

Eiropas ombuds 2010. gada 27. septembrī atzīmēja savas darbības piecpadsmito gadadienu. Šajā pusotrā gadu desmitā ombuds ir atbildējis uz vairāk nekā 36 000 personu iesniegtām sūdzībām un veicis vairāk nekā 3 800 izmeklēšanu par iespējamām kļūdām pārvaldē. Atbildot uz sūdzībām, piedāvājot panākt mierizlīgumu un izsakot ieteikumus, ombuds ir palīdzējis Eiropas iestādēm kompensēt pilsoņiem nodarīto kaitējumu, palielināt pārvaldes kvalitāti un tā rezultātā tuvināties Eiropas pilsoņu prasībām.

Ceru, ka Jums patiks šī jaunā formātā iesniegtā un kodolīgā atskaite, kurā iedzīvināts mūsu divējāda mērķis: maksimāli lietderīgs resursu izlietojums, vienlaikus nodrošinot pēc iespējas lielāku pieejamību un pārredzamību.

Ziņojuma 3. nodaļā ir sniegta informācija par ombuda personālu un budžetu.

Ceru, ka Jums patiks šī jaunā formātā iesniegtā un kodolīgā atskaite, kurā iedzīvināts mūsu divējāda mērķis: maksimāli lietderīgs resursu izlietojums, vienlaikus nodrošinot pēc iespējas lielāku pieejamību un pārredzamību. Ceram saņemt Jūsu atsauksmes, kas palīdz mums nepārtraukti uzlabot savu darbu.

Ir sasniegts pat vairāk: izskatot sūdzības, ombuds ir guvis reālu izpratni par pārvaldes kļūdu tendencēm, sistēmiskām problēmām un strukturālām nepilnībām. Izmantojot šo informāciju, viņš ir centies panākt to, ko visvairāk vēlas daudzi sūdzību iesniedzēji, proti, gādāt, lai tas, kas noticis ar viņiem, vairs neatkārtotos. Sazinoties ar iestādēm, esam centušies, lai pārvaldē tiktu ņemti vērā no sūdzībām izrietošie tālejošie secinājumi.

2010. gadā var minēt vairākus šādus pozitīvus piemērus. Jo īpaši vēlos izcelt divas izskatītās lietas par piekļuvi dokumentiem attiecībā uz Eiropas Zāļu aģentūru (EMA) Londonā. Abos gadījumos EMA piekrita ombuda ieteikumam piešķirt piekļuvi dokumentiem. Turklāt EMA pieņēma un publicēja jaunu politiku par piekļuvi dokumentiem, kuras mērķis bija nodrošināt sabiedrībai plašāku

Ombuda pārskats

piekļuvi aģentūras rīcībā esošajiem dokumentiem. Es publiski uzslavēju EMA konstruktīvo rīcību. Ar šo būtisko politisko soli EMA ļāva tai izteiktajiem ieteikumiem gūt plašāku rezonansi. Tas liecina par ombuda darba konkrētiem un ilgstošiem rezultātiem iedzīvotāju labā, kādus var gūt, ja ES struktūras attieksme pret ombudu ir konstruktīva un pretimnākoša.

Sūdzību iesniedzēju labā gūtie rezultāti 2010. gadā

Ir pozitīvi, ja ombudam, lai panāktu uzlabojumus, nav jāizsaka aizrādījums vai jāsāk gatavot ieteikumu projekts. Daudz labāk ir, ja lietu var atrisināt pati iestāde vai ja var panākt mierizlīgumu. Vairāk nekā pusē slēgto lietu 2010. gadā attiecīgā iestāde pieņēma mierizlīgumu vai atrisināja attiecīgo jautājumu. Kopumā

Vairāk nekā pusē slēgto lietu 2010. gadā attiecīgā iestāde pieņēma mierizlīgumu vai atrisināja attiecīgo jautājumu.

Turklāt, lai panāktu, ka iestādes ievieš sistēmiskus uzlabojumus, arī 2010. gadā mēs publicējām pētījumu par ES iestāžu turpmāko rīcību pēc visu ombuda aizrādījumu un turpmāko piezīmju saņemšanas 2009. gadā. Pētījumā tika noskaidrots, ka, aplūkojot gan aizrādījumus, gan turpmākās piezīmes kopumā, apmierinošas turpmākās rīcības rādītājs bija 81 %, kas ir nedaudz labāks rezultāts nekā pagājušajā gadā. Pētījumā ir daudz piemēru, kuros ir īstenoti reāli uzlabojumi dažādās jomās – sākot no iekšējo procedūru dokumentācijas līdz atklātu konkursu rīkošanai un līgumu slēgšanai. Tas ir ārkārtīgi iepriecinoši. Tomēr es ar bažām norādu uz Eiropas Komisijas iesniegto salīdzinoši lielo neapmierinošo atbilžu skaitu uz aizrādījumiem (10 atbildes no 32). Tas liecina, ka gan ombudam, gan iestādēm joprojām ir jāveic liels darbs, lai pārliecinātu amatpersonas, ka aizsardzības pozīcija pret ombudu ir zaudēta iespēja viņu iestādei un risks kaitēt Savienības tēlam.

man ir jāuzslavē iestādes par centību rast risinājumu šajās lietās.

Šajā ziņojumā ir identificētas desmit “parauglietas”, kas ir izmantojami kā labas prakses piemēri, reaģējot uz sūdzībām. Tās kā piemēru var izmantot visas ES iestādes, reaģējot uz ombuda izvirzītajiem jautājumiem. Trīs no šīm lietām attiecas uz Komisiju, savukārt uz Parlamentu, Padomi, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, Eiropas Investīciju banku, Eiropas Zāļu aģentūru, Eiropas Aviācijas drošības aģentūru un Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūru attiecas pa vienai parauglietai. Aplūkoto jautājumu tematika sniedzas no pārredzamības un taisnīguma pret cilvēku ar invaliditāti tiesībām, līgumu slēgšanu un līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, kā arī pieņemšanu darbā.

Ombuds 2010. gadā slēdza 326 izmeklēšanas (salīdzinot ar 318 izmeklēšanām 2009. gadā). No tām 323 izmeklēšanas bija saistītas ar sūdzībām, bet trīs tika uzsāktas pēc ombuda paša iniciatīvas. Ombuds 12 % lietu (40) konstatēja kļūdu pārvaldē, un panāca sūdzības iesniedzējam labvēlīgu

risinājumu septiņās no šīm lietām, sagatavojot ieteikuma projektu, kas tika pieņemts. Lai gan aizrādījumi iestādēm ombudam bija jāizsaka tikai 33 lietās, salīdzinot ar 35 aizrādījumiem 2009. gadā un 44 aizrādījumiem 2008. gadā, joprojām ir iespēja veikt turpmākus uzlabojumus. Turpmākas piezīmes, lai uzlabotu pārvaldes kvalitāti, tika izteiktas 14 lietās (2009. gadā 28).

Ombuds 2010. gadā iesniedza Parlamentam vienu īpašo ziņojumu, veicot izmeklēšanu sūdzībā attiecībā uz piekļuvi dokumentiem par CO₂ emisijām no automobiļiem. Īpašajā ziņojumā tika norādīts, ka Komisija atbildēja uz ieteikuma projektu gandrīz pēc 15 mēnešiem, kaut gan Līgumā noteiktais termiņš ir trīs mēneši. Komisija neizpildīja arī ombudam izteikto apņemšanos. Ar šīm nepilnībām tika pārkāpts Komisijas patiesas sadarbības ar ombudu pienākums.

Daudzas no šīm lietām ir iekļautas tematiskajā analizē 1. nodaļā, kur norādīti ombuda 2010. gada lēmumos par izmeklēšanu slēgšanu ietvertie būtiskākie konstatējumi par tiesību aktiem un faktiem. Analīze ir sakārtota, ņemot vērā galveno izmeklēšanas priekšmetu tematisko klasifikāciju, kas ietver šādas septiņas galvenās kategorijas: (i) atklātība, publiska piekļuve un personas dati; (ii) Komisija kā “Līguma uzraudzītāja”; (iii) līgumu slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršana; (iv) līgumu izpilde; (v) pārvalde un Civildienesta noteikumi; (vi) konkursi un atlases procedūras; (vii) institucionāli, politiski un citi jautājumi. Tajā iekļautas lietas, kas ievērojami ietekmējušas pārredzamības un labas pārvaldes veicināšanu ES iestādēs, lietas, kurās panākts sūdzības iesniedzējam īpaši labvēlīgs iznākums, kā

arī lietas, kurās ombuds varēja izskaidrot būtiskus tiesību jautājumus vai izskatīt jautājumu, ar kādu iepriekš nebija saskāries. Saistībā ar ombuda centieniem veicināt ES Pamattiesību hartu, ir izceltas arī lietas, kas attiecas uz hartā noteiktajām tiesībām. Ziņojumā bieži sastopama tēma ir taisnīguma jautājums. Taisnīgums ir minēts Hartas 41. panta 1. punktā par pamattiesībām uz labu pārvaldi, un ombuds jau ilgu laiku uzskata taisnīgumu par labas pārvaldes pamatprincipu.

Ar prieku informēju, ka laiks, kas veltīts izmeklēšanu veikšanai, ir samazinājies no vidēji 13 mēnešiem 2008. gadā līdz deviņiem mēnešiem 2009. un 2010. gadā. Lielākā daļa izmeklēšanu tika slēgtas viena gada laikā (66 %). Vairāk nekā puse (52 %) tika slēgtas trīs mēnešu laikā. Jāpiemin, ka 2010. gadā, kad tika sasniegti šie rezultāti, ombuda štatu sarakstā bija 63 darba vietas, bet piešķirtā budžeta summa bija EUR 9 332 275.

Stratēģija turpmākajiem gadiem

Piecpadsmitās gadadienas svinīgajā pasākumā tika laista klajā stratēģija ombuda 2009.-2014. gada pilnvaru periodam². Stratēģijas īstenošana tika sākta ar 2010. gada februāra personāla izvērtēšanas semināru, kurā galvenā uzmanība tika pievērsta tēmai “Eiropas ombuda redzējums nākamajiem pieciem gadiem”. Stratēģija tika izstrādāta, apspriežoties ar iekšējām un ārējām ieinteresētajām pusēm.

Stratēģijas mērķis ir skaidri formulēt ombuda uzdevumu, vēlmes un pamatprincipus. Pamatojoties uz līdzšinējiem sasniegumiem, tajā izvirzīti vairāki mērķi un prioritātes, kas izstrādātas, lai sasniegtu ombuda

² Stratēģijas dokuments 23 valodās ir pieejams ombuda tīmekļa vietnē: <http://www.ombudsman.europa.eu/resources/strategy.faces>

Ombuda pārskats

Viens no pasākumiem, kas deva iespēju izstrādāt Eiropas ombuda stratēģijai paredzētas idejas, ir 2010. gada 12. martā rīkotais “Ko sagaidīt no jaunā Eiropas ombuda pilnvaru termiņa?” Šī pasākuma nolūks bija ar ieinteresētajām personām apspriest ombuda prioritātes 2009.-2014. gadam. Diskusijās piedalījās pilsoņi, NVO, uzņēmēju apvienības, interešu grupas, žurnālisti un reģionālās iestādes.

vismērķus: pirmkārt, nodrošināt, lai ES pilsoņi varētu pilnībā īstenot savas tiesības, un, otrkārt, uzlabot ES pārvaldes kvalitāti. Nākamajiem gadiem esam sev izvirzījuši šos piecus mērķus:

- Vēlamies uz klausīt ieinteresētās personas, saņemot regulāras atsauksmes no sūdzību iesniedzējiem, turpinot attīstīt kontaktus ar ES iestādēm un sazinoties ar pilsonisko sabiedrību. Mēs centīsimies ar Eiropas ombudu tīkla³ starpniecību apzināt labas prakses piemērus.
- Mēs gribam ātrāk sasniegt rezultātu, samazinot izmeklēšanu slēgšanai nepieciešamo laiku un izstrādājot vienkāršākas procedūras sūdzību ātrai izskatīšanai, ja tā ir iespējama.
- Mēs vēlamies pozitīvi ietekmēt Savienības pārvaldes kultūru, uzsverot ombuda kā palīga lomu pārvaldes uzlabošanā un pievēršot lielāku uzmanību sistēmiskiem jautājumiem.
- Mēs vēlamies iesaistītajām pusēm un sabiedrībai sniegt pieejamu, savlaicīgu un noderīgu informāciju. Īsāk sakot, mēs vēlamies uzlabot saziņu.
- Mēs vēlamies pastāvīgi pārskatīt resursu izlietojuma lietderību. Mēs centīsimies nodrošināt augstākos pārvaldes standartus savā iestādē, konsekvēnti uzraudzīsim savu darbu un uzlabosim tā kvalitāti.

Izvirzot šos mērķus, mēs cenšamies palīdzēt Savienībai izpildīt Lisabonas līgumā pilsoņiem dotos solījumus par pamattiesībām, pārredzamības uzlabošanu un lielākām iespējām piedalīties politikas veidošanā. Tāpat mēs centīsimies dot savu peticīgo ieguldījumu, palīdzot sasniegt visaptverošos mērķus – tiesiskuma stiprināšanu un demokrātijas kvalitātes uzlabošanu Eiropas tiesiskajā sistēmā.

Pieejama, taisnīga un uz pilsoņu interesēm vērsta iestāde

Būtiska prioritāte ir pilsoņu informēšana par viņu tiesībām un iespējām izmantot šīs tiesības. Tāpēc man prieks, ka piecpadsmitās gadadienas pasākumā varējām iepazīstināt ar Eiropas ombuda un Eiropas ombudu tīkla jauno vizuālo tēlu. Esmu pārliecināts, ka mūsu jaunais vizuālais tēls palīdzēs sabiedrībā uzturēt priekšstatu par ombudu kā par pieejamu, taisnīgu un uz pilsoņu interesēm vērstu iestādi, savukārt ombudu tīkla jaunais tēls uzlabos informētību par nozīmīgo darbu, ko veic visas Eiropas ombudi, lai palīdzētu pilsoņiem izmantot savas ES tiesību aktos paredzētās tiesības.

3. Tīklā ietilpst valstu un reģionu ombudi un līdzīgas iestādes Eiropas Savienības dalībvalstīs, ES kandidātvalstīs un dažās citās Eiropas valstīs, kā arī Eiropas ombuds un Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komiteja.

Mēs turpinājam palīdzēt sūdzību iesniedzējiem rast vispiemērotāko kaitējuma kompensēšanas veidu mūsu tīmekļa vietnes interaktīvajā rokasgrāmatā; gada laikā, lai saņemtu konsultāciju, to izmantoja 19 000 cilvēku. Tā kā palielinājās cilvēku skaits, kuri paši noskaidroja piemērotāko kaitējuma kompensēšanas veidu, mēs saņēmām par 409 mazāk sūdzību, kuras neattiecas uz ombuda pilnvarām, un kopējais sūdzību skaits samazinājās no 3 098 sūdzībām 2009. gadā līdz 2 667 sūdzībām 2010. gadā. Tas man sniedz patiesi lielu gandarījumu, jo tas nozīmē, ka ir palielinājies sūdzības iesniedzēju īpatsvars, kuri pamatoti vēršas pie ombuda. Esam arī intensificējuši sadarbību ar citiem informatīvajiem, konsultatīvajiem un problēmu risināšanas tīkliem, piemēram, *Your Europe* un *SOLVIT*.

Es kā Eiropas ombuds esmu apņēmis nodrošināt, lai ikviena persona vai organizācija, kurai varētu rasties problēmas ar ES iestādēm, būtu informēta, ka tā ir tiesīga sūdzēties ombudam par kļūdu pārvaldē. Gada laikā mēs turpinājam sazināties ar dažādām mērķauditorijām, lai pievērstu

uzmanību pakalpojumiem, ko ombuds var sniegt pilsoņiem, NVO, interešu grupām, uzņēmumiem, reģionālām struktūrām, ideju laboratorijām un apvienībām. Daži no 2010. gadā rīkotajiem tematiskajiem pasākumiem bija semināri par pārredzamību, par finanšu regulu un par ombuda jauno pilnvaru termiņu. 2010. gadā sāko izmeklēšanu skaits bija gandrīz tāds pats kā 2009. gadā (335 salīdzinājumā ar 339). No 2010. gadā slēgtajām izmeklēšanām 78 % iesniedza privātpersonas, bet 22 % iesniedza uzņēmumi un apvienības.

Kā katru gadu, lielākā ombuda uzsāktu izmeklēšanu daļa 2010. gadā bija saistīta ar Komisiju (kopumā 219 izmeklēšana jeb 65 %). Ņemot vērā, ka Komisija ir galvenā ES iestāde, kas pieņem lēmumus, kas tieši ietekmē pilsoņus, ir loģiski, ka tai būtu jābūt galvenajam pilsoņu sūdzību priekšmetam. Tomēr ir jānorāda, ka salīdzinoši 2009. gada skaitlis bija 56 % no kopējā skaita. Uz Eiropas Personāla atlases biroju attiecās 35 izmeklēšanas (10 %) uz Eiropas Parlamentu 22 (7 %), uz ES Padome 6 (2 %), un uz Eiropas Savienības Tiesu 4 (1 %). Attiecībā uz Tiesu ir svarīgi pieminēt, ka ombuds var

Kā katru gadu, lielākā ombuda uzsāktu izmeklēšanu daļa 2010. gadā bija saistīta ar Komisiju (kopumā 219 izmeklēšana jeb 65 %).

Eiropas ombuda logotips ir izstrādāts, lai palīdzētu ombudam uzrunāt plašāku sabiedrību, vienlaikus raksturojot iestādes identitāti un vērtības. Zilā un baltā krāsā atgādina par Eiropas karogu, bet aplis apzīmē vienotību un vienprātību. Šajā aplī esošās uz abām pusēm vērstās bultas apzīmē viedokļu apmaiņu un dialogu, kas ir būtiski Eiropas ombuda metodoloģijas elementi. Cita virs citas novietotās bultas veido vienādības zīmi, kas simbolizē vienlīdzību un taisnīgumu. (Dizains: Studio Philippe Apeloig)

Eiropas Ombudu tīkla jaunais logotips ir izstrādāts, lai raksturotu tīkla identitāti un vērtības. Logotipu veido košu krāsu spektrs, kas apzīmē tīkla un tā dalībnieku daudzveidību. Logotipa centrālajā vietā ir pretstatītas arī Eiropas Savienības karoga krāsas. Aplveida forma simbolizē saziņu, sadarbību un vienotību, bet bultu uzgaļi – daudzu dažādu pušu sastapšanos vienā noteiktā punktā. (Dizains: Studio Philippe Apeloig)

Ombuda pārskats

uzsākt izmeklēšanu tikai saistībā ar tās ārpustiesas darbību. Vēl 52 izmeklēšanas attiecās uz 25 citām ES iestādēm un struktūrām.

Galvenie pārvaldē pieļauto kļūdu veidi, ko ombuds izmeklēja 2010. gadā bija (i) pārkāpumi attiecībā uz: likumību (nepareiza pamatnoteikumu un/vai procesuālo noteikumu piemērošana) (20,6 % izmeklēšanu); saprātīgu termiņu lēmuma pieņemšanai (14,1 %); taisnīgumu (11 %); pienākumu norādīt lēmumu pamatojumu un pārsūdzības iespējas (5,8 %); pienākumu atbildēt uz vēstulēm attiecīgā pilsoņa valodā, kompetentā ierēdņa norādīšanu (5,5 %); un rūpības principu (3,1 %); (ii) pārkāpumi attiecībā uz pienākumiem saistībā ar: informācijas pieprasījumiem (30,4 % izmeklēšanu), pieprasījumiem par publisku piekļuvi dokumentiem (6,7 %) un diskriminācijas novēršanu (3,7 %).

Pēc ombuda iniciatīvas tika sāktas sešas izmeklēšanas par sistēmiskām problēmām iestādēs: trīs attiecās uz *EPSO*, viena uz Komisiju, viena uz Parlamentu, Komisiju un Padomi, bet viena uz abām pēdējām iestādēm.

Gandrīz 70 % apstrādāto lietu gadījumā sūdzības iesniedzējam varēja palīdzēt, uzsākot izmeklēšanu, pārsūtot lietu kompetentajai struktūrai vai dodot padomu, kur vērsties. Vairāk nekā 53 % lietu (1 435 sūdzības) bija kāda Eiropas ombudu tīkla locekļa kompetencē, 27 % (744 sūdzības) tika atzītas par tādām, uz kurām attiecas Eiropas ombuda pilnvaras, kas apstiprināja nepieciešamību turpināt

stiprināt mūsu sadarbību. Labu iespēju to paveikt sniedza septītais reģionālais Eiropas ombudu tīkla seminārs, kas novembrī tika rīkots Insbrukā (Austrijā), kā arī tīkla koordinātoru septītā sanāksme Strasbūrā jūnijā. Astotais Eiropas ombudu tīkla valsts seminārs notiks Kopenhāgenā 2011. gada oktobrī. Viens no Kopenhāgenā apspriestajiem tematiem būs paziņojums par civildienesta principiem, kas izstrādāti īpaši ES ierēdņiem. Pirms dokumenta projekta es apspriedos ar valstu ombudiem, lai nodrošinātu, ka paziņojumā tiktu pilnībā ņemti vērā dalībvalstu labākās prakses piemēri. Viņi bija pretimnākoši, nāca klajā ar vērtīgiem ieteikumiem un sniedza noderīgu informāciju, kas tika ņemta vērā, izstrādājot dokumenta projektu.

Gandrīz 70 %
 apstrādāto lietu
 gadījumā sūdzības
 iesniedzējam varēja
 palīdzēt, uzsākot
 izmeklēšanu,
 pārsūtot lietu
 kompetentajai
 struktūrai vai
 dodot padomu,
 kur vērsties.

Eiropas ombudu tīkla koordinatori ir pirmais kontaktpunkts citiem tīklā iesaistītajiem birojiem. Septītā koordinātoru sanāksme notika 2010. gada 6.-8. jūnijā Strasbūrā. Pirmoreiz tika rīkota kopsapulce ar SOLVIT tīklu, lai apspriestu abus tīklus interesējošus jautājumus un izvērstu sadarbību. Šajā kopsapulcē tika sākts projekts, kura mērķis bija noteikt tīklā iesaistīto valstu ombudu kompetences jomas. Šī projekta mērķis ir iegūt skaidru un visaptverošu informāciju par to, kāda tipa sūdzības var vai nevar izskatīt valstu ombudi.

Lisabonas līgums – pirmais gads pēc pieņemšanas

Kad 2010. gada janvārī mani atkārtoti ievēlēja par Eiropas ombudu, es paziņoju, ka viena no manām galvenajām prioritātēm nākamajos piecos gados būs nodrošināt, lai Eiropas Savienība pilsoņiem sniegtu tos ieguvumus, kas tiem ir solīti Lisabonas līgumā. 2010. gada sākumā es paudu viedokli par sabiedrisko apspriešanu par Eiropas pilsoņu iniciatīvas praktisko darbību. Es uzsvēru, cik svarīgi ir mēģināt paredzēt jautājumus, kas varētu rasties tās darbības laikā, jo īpaši tos, kuru dēļ varētu rasties sūdzības. Es biju ļoti gandarīts par Regulas par pilsoņu iniciatīvu pieņemšanu 2010. gada decembrī, un esmu pārliecināts, ka šis instruments palīdzēs nostiprināt Eiropas pilsoņu tiesības. Ombuds 2010. gadā arī atbalstīja iestādes, kuras piemēroja Pamattiesību hartu, kas tagad ir juridiski saistoša, galvenokārt izskatot sūdzības un rīkojot izmeklēšanas par jautājumiem, kas saistīti, piemēram, ar pamattiesībām uz labu pārvaldi un personu ar invaliditāti tiesībām.

Ar nepacietību gaidu iespēju turpināt šo darbu Eiropas iedzīvotāju labā. Parlamenta lēmums pārvēlēt mani uz otro pilno pilnvaru laiku, manuprāt, liecina par atbalstu darbam, kuru veic šis birojs, un mudina mūs turpināt tiekties uz atvērtāku, atbildīgāku, kā arī uz pakalpojumiem un uz pilsoņu interesēm vērstu Eiropas Savienības pārvaldību. Tie ir ambiciozi mērķi, kurus es un mani kolēģi joprojām esam nelokāmi apņēmušies sasniegt.

Strasbūrā, 2011. gada 14. februārī

P. Nikiforos Diamandouros

1

Sūdzības un izmeklēšanas

Ziņojuma 1. nodaļā ir izskaidrotas ombuda pilnvaras un procedūras, sniegts pārskats par 2010. gadā izskatītajām sūdzībām, kā arī veikto izmeklēšanu padziļināta izpēte. Atsevišķa sadaļa atvēlēta parauglietām, kā arī tematiskai analīzei. Nodaļas beigās ir aplūkotas lietas, ko ombuds nodevis citām struktūrām, kas izskata sūdzības.

Sūdzības un izmeklēšanas

1.1. Ombuda pilnvaras un procedūras

Eiropas ombuda misija

Iespējamu pārvaldē pieļautu kļūdu gadījumi nonāk ombuda uzmanības lokā galvenokārt ar iesniegto sūdzību starpniecību, lai gan ombuds veic izmeklēšanas arī pēc paša iniciatīvas.

Eiropas ombuda birojs tika izveidots ar Māstrihtas līgumu kā daļa no Eiropas Savienības pilsoniskuma. Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 24. pants paredz, ka tiesības iesniegt sūdzību Eiropas ombudam ir vienas no Eiropas Savienības pilsoņu tiesībām. Šīs tiesības ir iekļautas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (43. pants). Iespējamu pārvaldē pieļautu kļūdu gadījumi nonāk ombuda uzmanības lokā galvenokārt ar iesniegto sūdzību starpniecību, lai gan ombuds veic izmeklēšanas arī pēc paša iniciatīvas.

Ombuda darbu reglamentē LESD 228. pants, kā arī ombuda statūti¹ un īstenošanas noteikumi, ko ombuds pieņēmis saskaņā ar statūtu 14. pantu². Statūti un īstenošanas noteikumi ir pieejami ombuda tīmekļa vietnē (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Īstenošanas noteikumi ir pieejami arī drukātā versijā ombuda birojā.

Ombuda pilnvaras

LESD 228. pants pilnvaro ombudu saņemt sūdzības par pārvaldē pieļautām kļūdām Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru darbībā, izņemot kļūdas, ko pieļāvusi Eiropas Savienības Tiesa, pildot savus tiesu iestādes pienākumus.

Savienības iestādes un struktūras

ES iestādes ir uzskaitītas Līguma par Eiropas Savienību (LES) 13. pantā, un to vidū ir arī Eiropas Padome. Savienības struktūru, biroju un aģentūru definīcija vai autoritatīvs saraksts neeksistē. Minētais termins ietver struktūras, kas dibinātas, pamatojoties uz līgumiem, piemēram, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un Reģionu komiteja, kā arī struktūras, kas dibinātas saskaņā ar tiesību aktiem, piemēram, Eiropas Ķimikāliju aģentūra un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra. Ar Lisabonas līgumu ombuda pilnvaras tika paplašinātas, ietverot tajās iespējamās kļūdas pārvaldē, kas saistītas ar kopējas ārpolitikas un drošības politikas jomu, tostarp kopējo drošības un aizsardzības politiku.

Sūdzības, kas vērstas pret dalībvalstu iestādēm, neietilpst Eiropas ombuda pilnvarās pat tad, ja tās attiecas uz jautājumiem, kas skar ES tiesību aktu darbības jomas. Tomēr daudzas šādas sūdzības ietilpst Eiropas ombudu tīklā iekļauto valstu vai reģionu ombudu pilnvarās (skatīt turpmāk 1.7. sadaļu).

1. 2008. gada jūnijā Eiropas Parlaments pieņēma lēmumu par ombuda statūtu pārskatīšanu, kas stājās spēkā 2008. gada 31. jūlijā. Eiropas Parlamenta 2008. gada 18. jūnija Lēmums 2008/587, ar kuru groza Lēmumu 94/262 par noteikumiem un vispārējiem nosacījumiem, kas reglamentē ombuda pienākumu izpildi, OV 2008 L 189, 25. lpp.

2. 2008. gada 3. decembrī ombuds pārskatīja savus īstenošanas noteikumus, lai tajos atspoguļotu 2008. gada jūnija statūtu izmaiņas un ņemtu vērā pieredzi, kas gūta kopš 2004. gada, kad noteikumi tika grozīti pēdējo reizi. Jaunie īstenošanas noteikumi stājās spēkā 2009. gada 1. janvārī.

Kļūda pārvaldē

Atbildot uz Eiropas Parlamenta pieprasījumu sniegt jēdziena “kļūda pārvaldē” skaidru formulējumu, ombuds piedāvāja šādu formulējumu, ko Parlaments uzņēma atzinīgi, pieņemot rezolūciju, ko apstiprināja arī Komisija: “Kļūdu pārvaldē konstatē tad, kad valsts pārvaldes iestāde nedarbojas saskaņā ar tai saistošu noteikumu vai principu.”

administratīvo tiesību principi, kuri iekļauti Eiropas tiesu praksē un kuru izstrādāšanā ņemti vērā valstu tiesību akti. Parlaments arī aicināja ombudu piemērot Labas administratīvās prakses kodeksu, izskatot sūdzības un veicot izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas.

Ir svarīgi norādīt, ka iepriekš minētā definīcija neierobežo pārvaldē pieļautās kļūdas tikai ar lietām, kurās pārkāptie

Ombuds ir definējis “kļūdu pārvaldē” tā, lai tiktu ievērots tiesiskums, labas pārvaldes principi un pamattiesības.

Ombuds ir definējis “kļūdu pārvaldē” tā, lai tiktu ievērots tiesiskums, labas pārvaldes principi un pamattiesības. Viņš vienmēr ir uzskatījis, ka kļūda pārvaldē ir plašs jēdziens un, lai nodrošinātu labu pārvaldi, cita starpā, ir jāievēro tiesību normas un principi, tostarp pamattiesības. Pamattiesību hartā tiesības uz labu pārvaldi ir iekļautas kā Eiropas pilsonības pamattiesības (41. pants). Hartas juridiski saistošā būtība un no tās izrietošā iespēja juridiski aizsargāt privātpersonas varētu palielināt tiesību uz labu pārvaldi ietekmi. Tāpat visdrīzāk tiks stiprināti arī ombuda centieni veicināt labu pārvaldi sabiedrības interesēs, kā arī meklēt ārpustiesas risinājumus privātpersonu problēmām.

Eiropas Parlaments 2001. gada 6. septembrī apstiprināja Eiropas Labas administratīvās prakses kodeksu, kas ES iestādēm, to administrācijām un amatpersonām ir jāievēro attiecībās ar sabiedrību. Kodeksā ir ievēroti Eiropas

noteikumi un principi ir juridiski saistoši. Labas pārvaldes principi ir pārāki par tiesību aktiem, pieprasot, lai ES iestādes ne vien ievērotu juridiskās saistības, bet arī domātu par pakalpojumu sniegšanu un nodrošinātu, lai sabiedrības locekļi saņem pienācīgu attieksmi un pilnībā īsteno savas tiesības. Tādēļ pretlikumība, kas ietilpst ombuda pilnvarās, vienmēr liecina par kļūdu pārvaldē, taču pārvaldē pieļauta kļūda ne vienmēr ir saistīta ar pretlikumību. Tādējādi ombuda konstatētā kļūda pārvaldē ne vienmēr nozīmē, ka ir notikusi pretlikumīga darbība, par ko tiesa varētu noteikt sankcijas³.

Attiecībā uz jēdzienu “kļūda pārvaldē” pastāv ierobežojumi. Piemēram, ombuds vienmēr ir uzskatījis, ka Eiropas Parlamenta politiskais darbs nerada jautājumus par iespējamu kļūdu pārvaldē. Tādēļ uz Parlamenta komiteju lēmumiem, piemēram, Lūgumrakstu komiteju, ombuda pilnvaras neattiecas.

³ Šajā kontekstā skat. Vispārējās tiesas 2004. gada 28. oktobra spriedumu apvienotajās lietās T-219/02 un T-337/02, *Herrera pret Komisiju*, 101. punktu, un 2006. gada 4. oktobra spriedumu lietā T-193/04 R, *Hans-Martin Tillack pret Komisiju*, 128. punktu.

Sūdzības un izmeklēšanas

Pieņemamība un izmeklēšanas pamatojums

Lai ombuds varētu uzsākt izmeklēšanu, sūdzībai ir jāatbilst papildu pieņemamības kritērijiem. Šie statūtos noteiktie kritēriji paredz, ka:

1. ir jābūt identificētam sūdzības iesniedzējam un sūdzības priekšmetam (2. panta 3. punkts);
2. ombuds nedrīkst iejaukties lietās, kuras izskata tiesas, vai apšaubīt tiesas nolēmuma pamatotību (1. panta 3. punkts);
3. sūdzība ir jāiesniedz divu gadu laikā no dienas, kad sūdzības iesniedzējs ir ievērojis faktus, uz kuriem sūdzība pamatota (2. panta 4. punkts);
4. pirms sūdzības iesniegšanas atbilstošā administratīvā veidā ir jāvēršas attiecīgajā iestādē vai struktūrā (2. panta 4. punkts); un
5. tādu sūdzību gadījumā, kas saistītas ar darba attiecībām starp iestādēm, struktūrām un to ierēdņiem, kā arī citiem darbiniekiem, pirms sūdzības iesniegšanas ir jābūt izmantotām visām iespējām iesniegt iekšējus administratīvus pieprasījumus un sūdzības (2. panta 8. punkts).

un nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku resursu izmantošanu, visas pieņemamās sūdzības tiek rūpīgi izvērtētas, lai pārbaudītu, vai ir pamatotas izredzes izmeklēšanā gūt noderīgu rezultātu. Ja tādu nav, ombuds slēdz lietu kā tādu, kurai nav pietiekama pamatojuma veikt izmeklēšanu. Ombuds arī uzskata, ka gadījumā, ja sūdzība jau ir izskatīta kā lūgumraksts Parlamenta Lūgumrakstu komitejā, viņam parasti nav pamatojuma uzsākt izmeklēšanu, ja vien nav iesniegti jauni pierādījumi. Attiecībā uz 40 % pieņemamo lietu, kas izskatītas 2010. gadā, tika uzskatīts, ka nav pietiekama pamatojuma uzsākt izmeklēšanu. Ja ombuds uzskata, ka nav pietiekama pamatojuma uzsākt izmeklēšanu, viņš par to informē sūdzības iesniedzēju un, noteiktos gadījumos, nosūta anonimizētu lēmuma versiju attiecīgajai iestādei.

Sūdzības un pēc paša iniciatīvas veiktas izmeklēšanas

LESD 228. pants pilnvaro ombudu saņemt sūdzības no ikviena Eiropas Savienības pilsoņa vai ikvienas fiziskas vai juridiskas personas, kuras pastāvīgā dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir kādā no dalībvalstīm. Ombudam ir arī pilnvaras uzsākt izmeklēšanas pēc paša iniciatīvas. Izmantojot šīs pilnvaras, ombuds var izmeklēt pārvaldē iespējami

Attiecībā uz 40 % pieņemamo lietu, kas izskatītas 2010. gadā, tika uzskatīts, ka nav pietiekama pamatojuma uzsākt izmeklēšanu.

LESD 228. pants paredz, ka ombuds “veic izmeklēšanu, kuru uzskata par pamatotu”. Lai izvairītos no tā, ka sūdzību iesniedzējiem rodas nepamatotas cerības,

pieļautu kļūdu, par kuru ziņojusi persona, kurai nav tiesību iesniegt sūdzību. Parasti ombuds šādos gadījumos sniedz attiecīgajai personai izmeklēšanas laikā

tādas pašas procesuālās iespējas kā tad, ja lieta tiktu izskatīta uz sūdzības pamata. 2010. gadā šādā veidā pēc paša iniciatīvas tika uzsāktas sešas lietas. Ombuds pēc Eiropas Parlamenta pamudinājuma norādīja uz savu nodomu izmantot savas iniciatīvas tiesības visos gadījumos, kad vienīgais iemesls neizmeklēt sūdzību, kurā minēta kļūda Eiropas Investīciju bankas pārvaldē, ir tāds, ka sūdzības iesniedzējs nav Eiropas Savienības pilsonis vai pastāvīgais iedzīvotājs. Attiecībā uz citām lietām ombuds jautājumu par to, vai izmantot savas iniciatīvas pilnvaras šādā veidā, risina, pamatojoties uz katru konkrēto gadījumu.

Ombuds var arī izmantot savas pilnvaras, lai veiktu izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas attiecībā uz sistemātiskām problēmām iestādēs. Kā jau minēts, 2010. gadā bija seši šādi gadījumi. Trīs gadījumi attiecās uz Eiropas Personāla atlases biroju (**OI/6/2010/IP**, **OI/7/2010/IP** un **OI/9/2010/RT**). Turpmāk 1.6. sadaļā ir ietverts pārskats par izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas attiecībā uz īpašu Komisijas novēloti veikta maksājuma gadījumu (skatīt lietu **OI/2/2010/GG** sadaļā "Līgumu izpilde"). Cita izmeklēšana (**OI/4/2010/ELB**) attiecās uz ierēdņu tiesībām un pienākumiem, precīzāk, uz iestāžu rīcību ierēdņu un aģentu saskaņā ar Civildienesta noteikumu 90. panta 1. punktu izteiktu lūgumu gadījumā par administratīvo aktu nomaiņu, ņemot vērā topošo judikatūru. Šī izmeklēšana attiecās uz Parlamentu, Komisiju un Padomi. Visbeidzot, ombuds 2010. gadā pēc paša iniciatīvas uzsāka izmeklēšanu par pārvaldes kļūdu gadījumiem Eiropas Savienības kopējās drošības un aizsardzības politikas misijās.

Šī izmeklēšana **OI/12/2010/BEH** bija adresēta Komisijai un Padomei. Piecas izmeklēšanas no sešām 2010. gada beigās joprojām tika veiktas (**OI/2/2010/GG** tika slēgta, un citas izmeklēšanas nebija pamatotas).

Ombuda procedūras

Rakstveida un vienkāršotās izmeklēšanas procedūra

Visas ombudam nosūtītās sūdzības reģistrē, un to saņemšanu parasti apstiprina vienas nedēļas laikā pēc saņemšanas. Apstiprinājuma vēstulē sūdzības iesniedzēju informē par procedūru, kura jāievēro, un norāda lietas atsaucē numuru un tās personas vārdu, uzvārdu un tālruna numuru, kura izskata konkrēto sūdzību.

Sūdzību analizē, lai noteiktu, vai ir jāuzsāk izmeklēšana, un sūdzības iesniedzēju parasti informē par veiktās izpētes rezultātiem viena mēneša laikā. Ja izmeklēšana netiek uzsākta, sūdzības iesniedzēju informē par iemesliem. Ja iespējams, sūdzību pārsūta citām iestādēm vai sūdzības iesniedzējam iesaka atbilstošu kompetentu struktūru, kurā sūdzības iesniedzējs var vērsties.

Izmeklēšanas laikā sūdzības iesniedzēju informē par katru jaunu izmeklēšanas pasākumu. Kad ombuds nolēmj slēgt izmeklēšanu, viņš informē sūdzības iesniedzēju par izmeklēšanas rezultātiem un konstatējumiem. Ombuda lēmumi sūdzības iesniedzējam vai attiecīgajai iestādei nav juridiski saistoši un nerada juridiski īstenojamas tiesības vai pienākumus.

Ombuda lēmumi sūdzības iesniedzējam vai attiecīgajai iestādei nav juridiski saistoši un nerada juridiski īstenojamas tiesības vai pienākumus.

Sūdzības un izmeklēšanas

Kā alternatīvu rakstveida izmeklēšanas uzsākšanai par pārvaldē iespējami pieļauto kļūdu, kā arī, lai ātri atrisinātu attiecīgo problēmu, ombuds izmanto neformālas, elastīgas procedūras ar attiecīgās iestādes piekrišanu, kā arī sadarbojoties ar to.

2010. gadā 91 lietas tika atrisinātas pēc tam, kad pēc ombuda iejaukšanās tika panākta ātra atbilde uz neatbildēto korespondenci (skatīt *1998. gada ziņojuma* 2.9. sadaļu, kur detalizēti izklāstīta procedūra). Vēl 73 lietas tika atrisinātas pēc tam, kad ombuds sarakstē ar sūdzības iesniedzēju papildus saņēma precīzākas atbildes.

Dokumentu izskatīšana un liecinieku uzklausīšana

Saskaņā ar ombuda statūtu 3. panta 2. punktu ES iestādēm ir jāiesniedz ombudam visa viņa pieprasītā informācija, kā arī jāļauj piekļūt attiecīgajām lietām. Ombuda pilnvaras iepazīties ar lietām ļauj viņam pārbaudīt attiecīgās ES iestādes iesniegtās informācijas pilnīgumu un pareizību. Tādējādi šīs pilnvaras sūdzības iesniedzējam un sabiedrībai garantē to, ka ombuds spēj veikt pamatīgu un pilnīgu izmeklēšanu. 2010. gadā ombuda pilnvaras iepazīties ar iestāžu lietām tika izmantotas 26 reizes.

Statūtu 3. panta 2. punkts paredz, ka amatpersonām un citiem ES iestāžu darbiniekiem ir jāsniedz liecības pēc ombuda pieprasījuma, tomēr tām joprojām ir saistoši attiecīgie Civildienesta noteikumi un jo īpaši pienākums ievērot dienesta noslēpumu. Ombuda pilnvaras uzklausīt lieciniekus 2010. gadā netika izmantotas.

2008. gadā pārskatot statūtus, ir precizēta un nostiprināta arī prasība, ka ombudam ir jāievēro izmeklēšanā iegūto dokumentu un informācijas konfidencialitāte.

Grozītie statūti paredz, ka, lai ombuds varētu piekļūt klasificētai informācijai vai dokumentiem, jo īpaši slepeniem dokumentiem Regulas Nr. 1049/2001

9. panta nozīmē⁴, viņam ir jāievēro attiecīgās ES iestādes noteikumi par drošību. Iestādes, kas nodrošina šādu klasificētu informāciju vai dokumentus, informē ombudu par šādu klasifikāciju. Turklāt ombudam ir iepriekš jāvienojas ar attiecīgo iestādi par nosacījumiem, kas attiecas uz darbu ar šādu klasificētu informāciju vai dokumentiem, kā arī citu informāciju, uz kuru attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumu. Lietā 523/2009/TS un 944/2008/OV tika panākta vienošanās ar Padomi par tādu dokumentu pārbaudi, kas klasificēti kā "EU restricted" (ES ierobežotai lietošanai).

4. Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.).

1.2. Pārskats par 2010. gadā izskatītajām sūdzībām

Ombuds 2010. gadā reģistrēja⁵ 2 667 sūdzības salīdzinājumā ar 3 098 sūdzībām 2009. gadā. Kopumā tika apstrādātas⁶ 2 727 sūdzības, no kurām Eiropas ombuda pilnvaras attiecas uz 27 % (744 sūdzības). Pētījums par sūdzībām, kuras izskatīja citi tīkla locekļi, nevis Eiropas ombuds, ir atrodams šīs sadaļas beigās.

informāciju. Salīdzinoši 2009. gadā šis rādītājs bija 1 850, 2008. gadā tas bija 4 300, bet 2007. gadā 4 100. Ievērojamais un nemitīgais 2009. un 2010. gadā saņemto informācijas pieprasījumu skaita samazinājums liecina par sekmīgo ombuda interaktīvās rokasgrāmatas darbību; ombuda tīmekļa vietnē tā ir pieejama kopš 2009. gada 5. janvāra un sniedz cilvēkiem iespēju iegūt informāciju, neiesniedzot pieprasījumu. Kopumā ombuds 2010. gadā izskatīja vairāk nekā 3 700 sūdzību un informācijas pieprasījumu.

Gandrīz 58 % no 2010. gadā saņemtajām sūdzībām bija iesniegtas internetā.

Gandrīz 58 % no 2010. gadā saņemtajām sūdzībām bija iesniegtas internetā. Liela daļa šo sūdzību (53 %) tika iesniegta, izmantojot elektronisko sūdzību veidlapu, kas ombuda tīmekļa vietnē ir pieejama 23 valodās. Ombuda galvenais e-pasta konts 2010. gadā tika izmantots, lai atbildētu uz vairāk nekā 1 000 e-pasta vēstulēm, kurās bija lūgts sniegt

Pamatojoties uz sūdzībām, Eiropas ombuds uzsāka 323 izmeklēšanas, savukārt vēl 12 izmeklēšanas tika uzsāktas pēc ombuda paša iniciatīvas (salīdzinājumā ar attiecīgi 335 un četrām izmeklēšanām 2009. gadā).

1.1. tabula: 2010. gadā izskatītās lietas	
2010. gadā reģistrētas sūdzības	2 667
2010. gadā apstrādātas sūdzības	2 727
Sūdzības, kuras ir kāda Eiropas ombudu tīkla locekļa kompetencē	1 435
Sūdzības, uz kurām attiecas Eiropas ombuda pilnvaras No kurām:	744 205 sūdzības bija nepieņemamas 216 sūdzības bija pieņemamas, bet nav bijis pamatojuma izmeklēšanas uzsākšanai 323 lietās uzsākta izmeklēšana, pamatojoties uz sūdzībām
Izmeklēšanas, kas uzsāktas pēc ombuda paša iniciatīvas	12
Slēgtas izmeklēšanas No kurām:	326 (tostarp 3 izmeklēšanas pēc paša iniciatīvas) 175 izmeklēšanas ir no 2010. gada 92 izmeklēšanas ir no 2009. gada 59 izmeklēšanas ir no iepriekšējiem gadiem

5. Eiropas ombuda gada ziņojumā tiek izmantota statistiskā kategorija "reģistrētās sūdzības", nevis "saņemtās sūdzības", lai nošķirtu sūdzības, kas reģistrētas konkrētajā kalendārajā gadā, no sūdzībām, kas saņemtas tajā pašā periodā, bet reģistrētas nākamajā gadā.

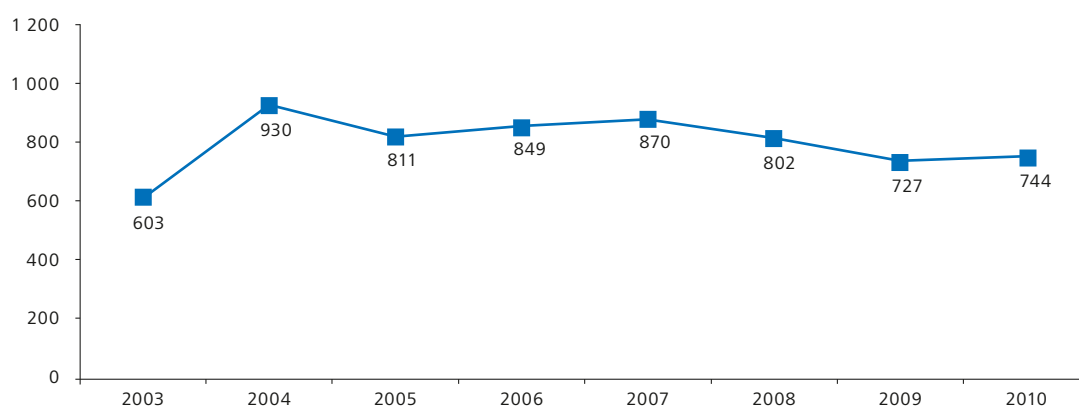
6. Statistiskā kategorija "apstrādātas" nozīmē, ka ir pabeigta analīze, kuras mērķis ir noteikt, vai sūdzība (i) ir ombuda kompetencē, (ii) atbilst pieņemamības kritērijiem un (iii) rada pamatu izmeklēšanas uzsākšanai. Ņemot vērā tam vajadzīgo laiku, konkrētā gadā "apstrādāto" sūdzību skaits atšķiras no tajā pašā gadā "reģistrēto" sūdzību skaita.

Sūdzības un izmeklēšanas

Ombuds 2010. gadā slēdza 326 izmeklēšanas (salīdzinājumā ar 318 izmeklēšanām 2009. gadā). No šīm izmeklēšanām 175 izmeklēšanas bija reģistrētas 2010. gadā, savukārt 92 izmeklēšanas ir datētas ar 2009. gadu, bet 59 izmeklēšanas – ar iepriekšējiem gadiem.

Kā redzams 1.1. attēlā⁷, to sūdzību skaits, uz kuriem attiecas ombuda pilnvaras, pēdējo sešu gadu laikā ir palielinājies no 603 sūdzībām 2003. gadā līdz 744 sūdzībām 2010. gadā. Visvairāk sūdzību bija 2004. gadā, proti, 930 sūdzības, savukārt otrs lielākais to skaits bija 2007. gadā, proti, 870 sūdzības.

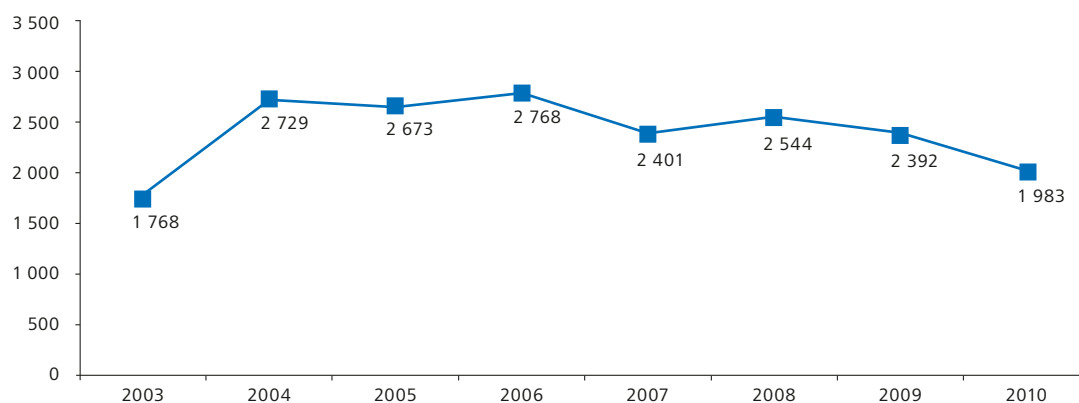
1.1. attēls: Sūdzību, uz kurām attiecas ombuda pilnvaras, skaits: 2003.-2010. gads

Kā redzams 1.2. attēlā⁸, to sūdzību skaits, uz kuriem neattiecas ombuda pilnvaras, 2010. gadā ir samazinājies līdz 1 983, kas ir mazākais skaits, kāds ir reģistrēts kopš 2003. gada, kad tas bija 1 768. Ombuds turpinās centienus samazināt to sūdzību

skaitu, kas neiekļaujas viņa pilnvarās, nodrošinot skaidru informāciju par to, ko viņš var un ko nevar darīt, kā arī palīdzot virzīt sūdzības attiecīgajam adresātam jau pirmajā reizē.

1.2. attēls: Sūdzību, uz kurām neattiecas ombuda pilnvaras, skaits: 2003.-2010. gads

7. Jānorāda, ka 2005. gadā 335 sūdzībām, uz kurām attiecās ombuda pilnvaras, bija viens un tas pats priekšmets. Lai varētu veikt precīzāku salīdzinājumu pa gadiem, tās ir atsevišķi uzskaitītas 1.1. attēlā tikai līdz vienpadsmitajai sūdzībai ieskaitot.

8. Jānorāda, ka 2006. gadā 281 sūdzībai, uz kurām neattiecas ombuda pilnvaras, bija viens un tas pats priekšmets. Lai varētu veikt precīzāku salīdzinājumu pa gadiem, tās ir atsevišķi uzskaitītas 1.2. attēlā tikai līdz vienpadsmitajai sūdzībai ieskaitot.

1.2. tabulā ir sniegts pārskats par 2010. gadā reģistrēto sūdzību ģeogrāfisko izcelsmi. Vācija, kas ir visvairāk apdzīvotā ES dalībvalsts, iesniedza visvairāk sūdzību; nākamo lielāko sūdzību skaitu

iesniedza Spānija, Polija un Beļģija. Tomēr attiecībā pret iedzīvotāju skaitu visvairāk sūdzību ir saņemts no Luksemburgas, Kipras, Beļģijas un Maltas.

1.2. tabula: 2010. gadā reģistrēto sūdzību ģeogrāfiskā izcelsme				
Valsts	Sūdzību skaits	Sūdzību procentuālā attiecība	ES iedzīvotāju procentuālā attiecība	Attiecība
Luksemburga	34	1,3	0,1	12,7
Kipra	22	0,8	0,2	4,1
Beļģija	207	7,8	2,1	3,7
Malta	9	0,3	0,1	3,4
Slovēnija	34	1,3	0,4	3,2
Latvija	21	0,8	0,5	1,6
Bulgārija	63	2,4	1,6	1,5
Slovākija	43	1,6	1,1	1,5
Spānija	349	13,1	9,0	1,5
Īrija	32	1,2	0,9	1,3
Somija	39	1,5	1,1	1,3
Portugāle	71	2,7	2,1	1,3
Igaunija	9	0,3	0,3	1,1
Čehija	63	2,4	2,1	1,1
Lietuva	20	0,7	0,7	1,1
Grieķija	65	2,4	2,3	1,1
Austrija	48	1,8	1,7	1,1
Polija	214	8,0	7,7	1,0
Ungārija	51	1,9	2,0	1,0
Vācija	375	14,1	16,6	0,8
Nīderlande	60	2,2	3,3	0,7
Zviedrija	32	1,2	1,8	0,7
Rumānija	73	2,7	4,4	0,6
Dānija	16	0,6	1,1	0,5
Francija	171	6,4	12,8	0,5
Itālija	132	4,9	11,9	0,4
Apvienotā Karaliste	132	4,9	12,3	0,4
Citas valstis	131	4,9		
Valsts nav zināma	151	5,7		

Piezīme. Attiecība ir aprēķināta, izdalot sūdzību procentuālo attiecību ar iedzīvotāju procentuālo attiecību. Ja iegūtais skaitlis ir lielāks par 1,0, tas norāda, ka attiecīgā valsts iesniedz vairāk sūdzību ombudam nekā varētu sagaidīt, ņemot vērā tās iedzīvotāju skaitu. Visi procenti tabulā ir noapaļoti līdz pirmajam ciparam aiz komata.

2010. gadā 17 dalībvalstis iesniedza vairāk sūdzību, nekā varētu sagaidīt, ņemot vērā to iedzīvotāju skaitu; astoņas valstis

iesniedza mazāk sūdzību, savukārt divas iesniedza tādu sūdzību skaitu, kas atbilst to iedzīvotāju skaitam.

Sūdzības un izmeklēšanas

Nākamajā kartē parādīts, cik lielā mērā katras dalībvalsts iedzīvotāji ir sūdzējušies Eiropas ombudam. Par pamatu ir izmantots no katras dalībvalsts saņemto sūdzību skaits attiecībā pret tās iedzīvotāju skaitu, kas norādīts 1.2. tabulā (sk. piezīmi pie 1.2. tabulas par to, kā aprēķina attiecību).

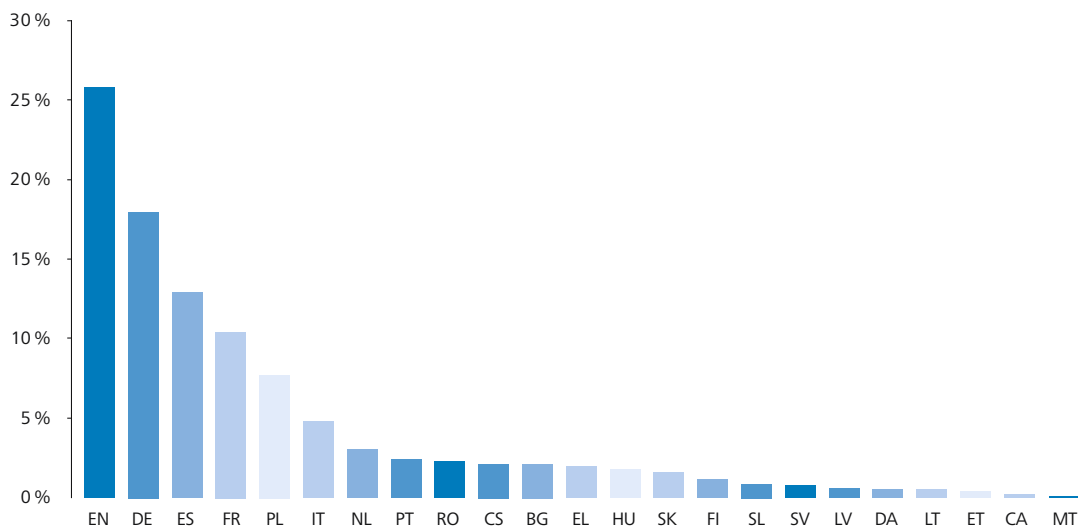

Sūdzības Eiropas ombudam var iesniegt jebkurā no 23 oficiālajām ES Līguma valodām⁹. Kā redzams 1.3. attēlā, 2010. gadā

lielākā sūdzību iesniedzēju daļa izvēlējās iesniegt sūdzību ombudam angļu valodā, kā arī vācu, spāņu un franču valodā.

1.3. attēls: Sūdzību sadalījums pēc valodām

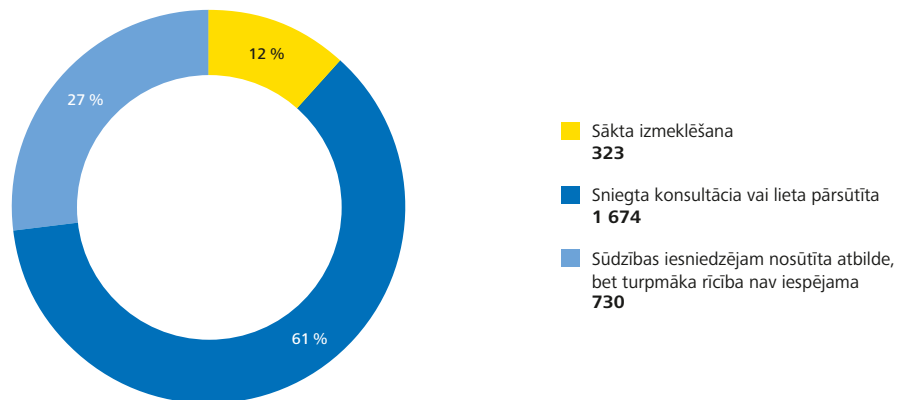
Kā redzams 1.4. attēlā, vairāk nekā 70 % gadījumu ombudam bija iespēja palīdzēt sūdzības iesniedzējam, uzsākot izmeklēšanu par konkrēto lietu (12 % gadījumu), pārsūtot sūdzību kompetentajai struktūrai vai iesakot, kur vērsties (61 %). Turpmāk 1.7. sadaļā ir sniegts pārskats par lietām, kuras tika

pārsūtītas vai attiecībā uz kurām sūdzības iesniedzējam tika sniegts ieteikums. 27 % lietu, kas izskatītas 2010. gadā, sūdzības iesniedzējam tika nosūtīta atbilde, bet ombuds uzskatīja, ka turpmāka rīcība nav iespējama. Dažos gadījumos šādas rīcības iemesls bija tas, ka sūdzības iesniedzējs nebija norādījis, pret ko sūdzība ir vēsta.

⁹. Angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, igauņu, itāļu, īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, nīderlandiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru. Pēc nolīguma parakstīšanas 2006. gada novembrī starp Eiropas ombudu un Spānijas valdību pilsoņi var iesniegt sūdzības ombudam jebkurā citā Spānijas valsts valodā (kataloniešu/valensiešu, galisiešu un basku). Parakstot šo līgumu, ombuds pielāgoja savu praksi ES Padomes 2005. gada jūnija secinājumiem, kas paredz izmantot šīs valodas, lai atvieglotu Spānijas pilsoņu saziņu ar ES iestādēm.

Sūdzības un izmeklēšanas

1.4. attēls: Eiropas ombuda rīcība pēc sūdzību saņemšanas

Piezīme. Šie rādītāji attiecas uz 187 sūdzībām, kas reģistrētas 2009. gada beigās un apstrādātas 2010. gadā, bet nav ņemtas vērā 46 sūdzības, kas reģistrētas 2010. gada beigās un kas gada beigās joprojām tika apstrādātas, lai noteiktu turpmāko rīcību.

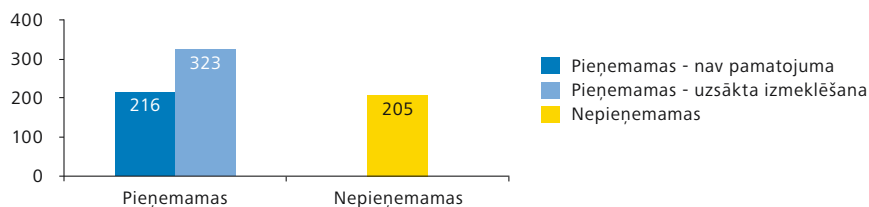
1.3. Uzsākto izmeklēšanu analīze¹⁰

Visas sūdzības, kas tika uzskatītas par tādām, uz kurām attiecas ombuda pilnvaras, tika analizētas sīkāk, lai noteiktu, vai tās ir pieņemamas. No 744 sūdzībām, uz kurām attiecas pilnvaras, 205 bija nepieņemamas; savukārt saistībā

ar 216 sūdzībām, kas bija pieņemamas, ombuds nekonstatēja pamatojumu izmeklēšanas uzsākšanai.

Gada laikā, pamatojoties uz sūdzībām, kopumā tika uzsāktas 323 jaunas izmeklēšanas. Salīdzinājumā ar 2009. gadu, to skaits ir samazinājies par 3,5 %. Ombuds arī uzsāka 12 izmeklēšanas pēc savas iniciatīvas.

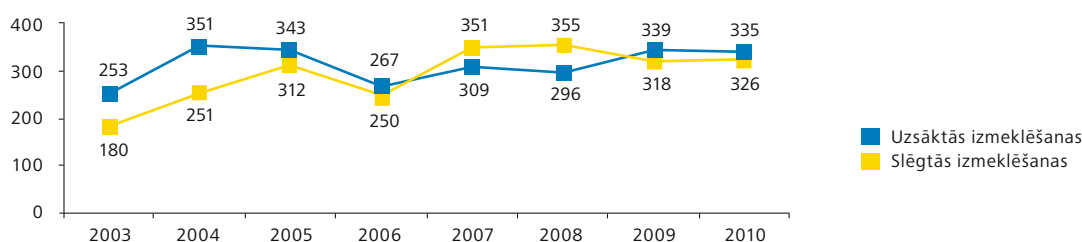
1.5. attēls: Sūdzības, kuras iekļaujas Eiropas ombuda pilnvarās

Kā redzams 1.6. attēlā, 2010. gadā uzsākto izmeklēšanu skaits ir nedaudz mazāks nekā lielais skaits, kas sasniegts

2004. gadā (351) un 2005. gadā (343). Slēgtās izmeklēšanas analizētas turpmāk 1.4. sadaļā.

1.6. attēls: Izmeklēšanu skaita izmaiņas

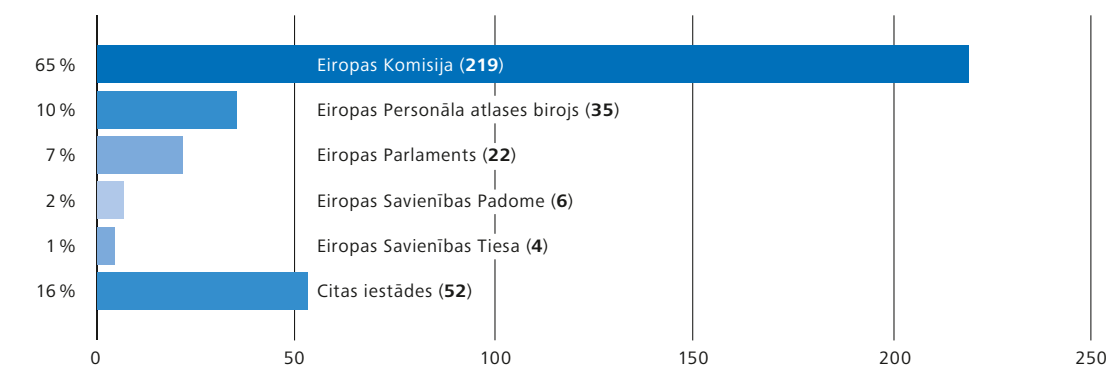
Lielākā daļa izmeklēšanu, ko ombuds uzsāka 2010. gadā (219 lietas), bija saistītas ar Eiropas Komisiju (65 %). Attiecīgais skaits 2009. gadā bija 191. Ņemot vērā, ka Komisija ir galvenā ES iestāde, kas pieņem lēmumus, kas tieši ietekmē pilsoņus, ir loģiski, ka tai būtu jābūt galvenajam pilsoņu sūdzību priekšmetam. Nākamais pēc uzsākto

lietu skaita bija Eiropas Personāla atlases birojs (EPSO) ar 35 lietām (2009. gadā – 30). Uzsākto izmeklēšanu skaits attiecībā uz Eiropas Parlamentu, Padomi un Eiropas Savienības Tiesu salīdzinājumā ar 2009. gadu samazinājās apmēram uz pusi. Attiecībā uz Tiesu ir svarīgi pieminēt, ka ombuds var uzsākt izmeklēšanu tikai saistībā ar tās ārpustiesas darbību.

¹⁰. Tāpat kā 2009. gada ziņojumā, analīze šajā sadaļā ir veikta, pamatojoties uz 2010. gadā uzsākto izmeklēšanu skaitu, nevis – kā iepriekšējos gados – gada laikā veikto izmeklēšanu kopējo skaitu (t. i., ieskaitot lietas, kas pārceltas no iepriekšējiem gadiem). Šai jaunajai statistikas datu aprēķina metodei būtu precīzāk jāatspoguļo tendences, kas norisinās gadu no gada.

Sūdzības un izmeklēšanas

1.7. attēls: Iestādes un struktūras, uz kurām attiecās izmeklēšanas

Piezīme. Divas izmeklēšanas, kas tika uzsuktas 2010. gadā, tika uzsuktas pēc paša iniciatīvas un bija adresētas vairākām iestādēm. Tādēļ procentuālais kopskaits pārsniedz 100 %.

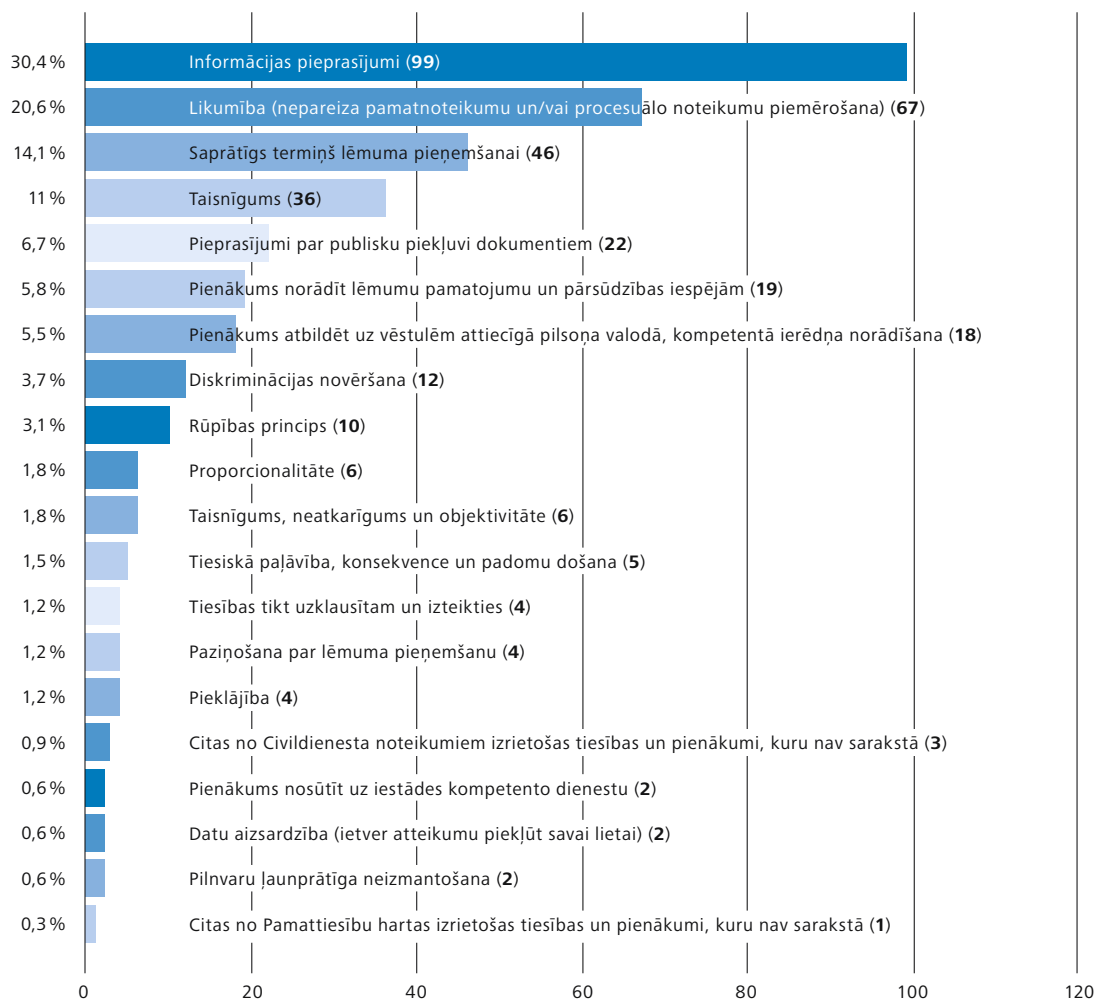
Vēl 52 izmeklēšanas attiecās uz divdesmit piecām citām ES iestādēm un struktūrām¹¹.

Galvenie pārvaldē pieļauto kļūdu veidi, ko ombuds izmeklēja 2010. gadā bija (i) pārkāpumi attiecībā uz: likumību (nepareiza pamatnoteikumu un/vai procesuālo noteikumu piemērošana) (20,6 % izmeklēšanu); saprātīgu termiņu lēmuma pieņemšanai (14,1 %); taisnīgumu (11 %); pienākumu norādīt lēmumu pamatojumu un pārsūdzības iespējas (5,8 %); pienākumu atbildēt uz vēstulēm attiecīgā pilsoņa valodā, kompetentā ierēdņa norādīšanu (5,5 %) un rūpības principu (3,1 %); (ii) pārkāpumi attiecībā uz pienākumiem saistībā ar: informācijas pieprasījumiem (30,4 % izmeklēšanu), pieprasījumiem par publisku piekļuvi dokumentiem (6,7 %) un diskriminācijas novēršanu (3,7 %).

¹¹. Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centrs (1), Eiropas Savienības Reģionu komiteja (1), Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (5), Veselības un patērētāju izpildaģentūra (2), Eiropas Aviācijas drošības aģentūra (2), Eiropas Banku iestāde (1), Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (1), Eiropas Ķīmikāliju aģentūra (1), Eiropas Aizsardzības aģentūra (1), Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (1), Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (3), Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (4), Eiropas Investīciju banka (2), Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (1), Eiropas Zāļu aģentūra (2), Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūra (2), Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra (3), Eiropas Dzīves un darba apstākļu uzlabošanas fonds (1), *Eurojust* (2), Eiropols (2), Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (2), Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (1), Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (7), Eiropas Savienības publikāciju birojs (3) un Pētniecības izpildaģentūra (1).

1.8. attēls: Iespējamās kļūdas pārvaldībā – (i) pārkāpumi attiecībā uz, vai (ii) pārkāpumi attiecībā uz pienākumiem saistībā ar:

Piezīme. Dažos gadījumos vienā izmeklēšanā tika pārbaudīti divi vai vairāki pārvaldē iespējami pieļauto kļūdu veidi. Tādēļ procentuālais kopskaits pārsniedz 100 %.

Sūdzības un izmeklēšanas

1.4. Ombuda veiktajās izmeklēšanās gūtie konstatējumi

Kā redzams iepriekš 1.6. attēlā, 2010. gadā ombuds slēdza 326 izmeklēšanas. No tām 323 izmeklēšanas bija saistītas ar sūdzībām un trīs tika uzsāktas pēc ombuda paša iniciatīvas.

Kopumā 78 % sūdzību, par kurām tika veikta un noslēgta izmeklēšana (254), iesniedza privātpersonas, savukārt 22 % iesniedza uzņēmumi un apvienības.

1.3. tabula: Sūdzību, par kurām 2010. gadā tika veikta un noslēgta izmeklēšana, iesniedzējs

Uzņēmumi un apvienības	22 % (72)
Privātpersonas	78 % (254)

Lielākā daļa sūdzību, ko ombuds slēdza 2010. gadā, tika slēgtas gada laikā (66 %). Vairāk nekā puse (52 %) tika slēgtas trīs mēnešu laikā.

Lielākā daļa sūdzību, ko ombuds slēdza 2010. gadā, tika slēgtas gada laikā (66 %). Vairāk nekā puse (52 %) tika slēgtas trīs mēnešu laikā. To skaitā ir lietas, ko ombuds varēja atrisināt ļoti ātri, piemēram, sazinoties ar attiecīgo iestādi, lai ieteiktu risinājumu¹² (skatīt iepriekš sadaļu "Rakstveida un vienkāršotās izmeklēšanas procedūra"). Vairāk nekā 80 % izmeklēšanu tika pabeigtas 18 mēnešu laikā. Tāpat kā 2009. gadā, vienas lietas slēgšanai vidēji bija nepieciešami deviņi mēneši; salīdzinoši 2008. gadā tam bija nepieciešami 13 mēneši. Šī tendence atspoguļo 2008. gada ziņojumā izvirzīto mērķi vēl vairāk uzlabot iestādes darbības rādītājus, atvēlot vēl mazāk laika lietu izskatīšanai līdz to slēgšanai, tajā pašā laikā saglabājot vai uzlabojot kvalitātes standartus.

1.4. tabula: lietas, kas 2010. gadā slēgtas pēc izmeklēšanas

Vidējais izmeklēšanas ilgums	9 mēneši
Lietas, kas slēgtas trīs mēnešu laikā	52 %
Lietas, kas slēgtas 12 mēnešu laikā	66 %
Lietas, kas slēgtas 18 mēnešu laikā	82 %

Piezīme. Tiek pieņemts, ka mēnesī ir 30 dienas.

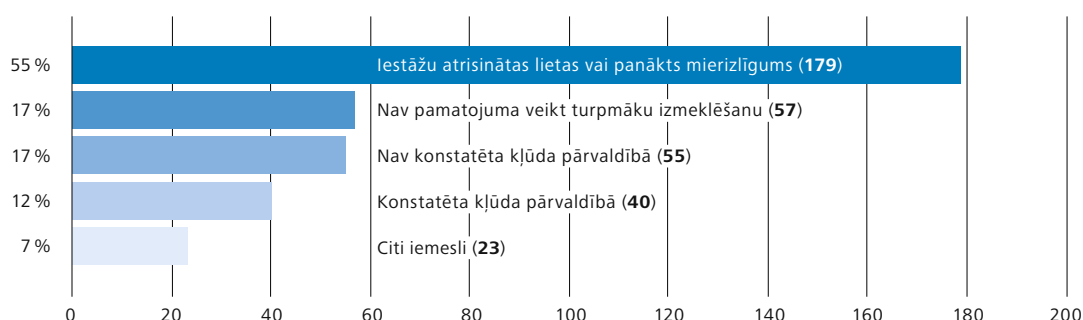
Kā redzams 1.9. attēlā, no 2010. gadā slēgtajām lietām 179 lietās tika panākts labvēlīgs risinājums, attiecīgajai iestādei pieņemot mierizlīgumu vai atrisinot attiecīgo jautājumu. Kļūda pārvaldē netika konstatēta 55 lietās. 40 lietās tika konstatēta kļūda pārvaldē: septiņās šādās lietās iestāde pieņēma ieteikuma projektu (2009. gadā divās), bet 33 lietas tika slēgtas, izsakot aizrādījumus (sk. 1.10. attēlu), tostarp par vienu lietu tika sagatavots īpašs ziņojums Parlamentam. 14 lietās ombuds izteica turpmākas piezīmes, lai uzlabotu pārvaldes kvalitāti. Šie konstatējumi ir sīkāk izklāstīti turpmāk tekstā¹³.

¹². Tostarp ir arī lietas, kurās ombuds būtu veicis pilnu izmeklēšanu, ja sūdzības iesniedzējs nebūtu atsaucis sūdzību, un lietas, kurās ombuds nevarēja turpināt izmeklēšanu, jo sūdzības iesniedzējs bija nolēmis vērsties tiesā.

¹³. Turpmāk veiktās analīzes pamatā ir 2010. gadā slēgtās izmeklēšanas. Ja izmeklēšana ir bijusi saistīta ar vairāk nekā vienu apgalvojumu vai prasību, tad ombuds var būt izdarījis vairākus konstatējumus.

1.9. attēls: Pabeigto izmeklēšanu rezultāti

Piezīme. Dažās lietās izmeklēšana tika slēgta viena vai vairāku iemeslu dēļ. Tādēļ procentuālais kopskaits pārsniedz 100 %.

Gadījumi, kad netika konstatētas kļūdas pārvaldē

2010. gadā 55 lietas tika slēgtas, jo netika konstatēta kļūda pārvaldē. Tas ne vienmēr nozīmē nelabvēlīgu risinājumu sūdzības iesniedzējam, jo tas vismaz saņem no attiecīgās iestādes plašu paskaidrojumu par to, kas ir izdarīts, kā arī no ombuda saņem neatkarīgu lietas analīzi. Tajā pašā laikā šāds konstatējums ir konkrēts pierādījums, ka attiecīgā iestāde ir rīkojusies saskaņā ar labas pārvaldes principiem.

Padome: tiesības liegt piekļuvi dokumentiem

Sūdzības iesniedzējs pieprasīja atļaut publisku piekļuvi Padomes prezidentvalsts piezīmei par apgalvojumiem, ka Amerikas Savienoto Valstu Centrālā izlūkošanas pārvalde (CIP) izmantoja Eiropas valstis, lai transportētu un nelikumīgi turētu apcietinājumā ieslodzītos. Padome apgalvoja, ka šīs informācijas izpaušana radītu kaitējumu ES un ASV attiecībām un apgrūtinātu diplomātiskos centienus rast konstruktīvus risinājumus delikātos politiskos jautājumos. Piešķirt piekļuvi dokumenta daļai

nebija iespējams, jo tajā ietvertā informācija veidoja nedalāmu veselumu. Ombuds veica izmeklēšanu saistībā ar apgalvojumiem par pietiekama pamatojuma nesniegšanu lēmumam par piekļuves atteikšanu dokumenta daļai. Padome norādīja, ka nevar sniegt plašāku pamatojumu, neizpaužot dokumenta saturu. Pēc dokumenta apskates ombuds secināja, ka Padomei bija tiesības atteikt piekļuvi ar iepriekš doto pamatojumu.

523/2009/TS

Turpmākas piezīmes

Arī tad, ja ombuds neatklāj kļūdu pārvaldē vai secina, ka nav pamatojuma turpināt izmeklēšanu, ja viņš konstatē, ka ir iespējams vēl vairāk uzlabot pārvaldības kvalitāti, viņš var izteikt turpmāku piezīmi. Turpmāka piezīme nebūtu jāuztver kā iestādes, kurai tā ir adresēta, kritika, bet gan kā padoms, kā pilnveidot ierasto praksi, lai uzlabotu pilsoņiem sniegto pakalpojumu kvalitāti. Ombuds 2010. gadā izteica turpmākas piezīmes 14 lietās, tostarp šādu:

Sūdzības un izmeklēšanas

Nespēja nodrošināt anonimitāti un vienlīdzīgu attieksmi.

Lietā, kas attiecās uz *EPSO*, sūdzības iesniedzēja apgalvoja, ka uz viena no viņas rakstveida pārbaudījumiem, kas nosūtīts vērtētājiem, bija ne tikai viņas slepenais numurs, bet arī pieteikuma numurs. Viņa apgalvoja, ka tādējādi vērtētājiem un atlases komitejai ir atklāta viņas identitāte. *EPSO* paskaidroja, ka sūdzības iesniedzēja kļūdas dēļ saņēmusi citu pārbaudījuma versiju, nevis vērtētājiem nosūtīto. Iestāde pienācīgi atvainojās. Ombuds uzskatīja, ka sūdzības iesniedzēja nav pierādījusi, ka pret viņu tikusi vērsta atšķirīga attieksme. Tomēr turpmākā piezīmē viņš norādīja, ka *EPSO* būtu ieteicams uzlabot atlases procedūru noteiktību, apsverot iespēju vērtētājiem iesniegt tikai pārbaudījumu ieskenētas kopijas, kā arī piešķirt kandidātiem piekļuvi saviem pārbaudījumiem.

2831/2009/RT

Iestāžu atrisinātās lietas un mierizlīgumi

Ja vien iespējams, ombuds cenšas panākt abpusēji pozitīvu rezultātu, kas apmierina gan sūdzības iesniedzēju, gan iestādi, par kuru iesniegta sūdzība.

Ja vien iespējams, ombuds cenšas panākt abpusēji pozitīvu rezultātu, kas apmierina gan sūdzības iesniedzēju, gan iestādi, par kuru iesniegta sūdzība. Ļoti būtiska ir sadarbība starp ES iestādēm, lai izdotos panākt šādu rezultātu, kas palīdz uzlabot attiecības starp iestādēm un pilsoņiem un izvairīties no dārgas un laikietilpīgas tiesāšanās nepieciešamības.

2010. gadā pēc sūdzības ombudam 179 lietas atrisināja pati iestāde vai tika panākts mierizlīgums¹⁴.

Iespējama diskriminācija valodas dēļ

Vairāki dokumenti Komisijas vietnē, kas attiecās uz aicinājumu iesniegt priekšlikumus civilās aizsardzības jomā, bija pieejami tikai angļu valodā. Atbildot uz Vāciju pārstāvoša Eiropas Parlamenta deputāta sūdzību, Komisija norādīja: angļu valoda ir atzīta kā standarta valoda šādai saziņai civilās aizsardzības jomā; pieteikuma iesniedzēji varēja pieprasīt veikt tulkojumu; pieteikuma iesniedzēji varēja iesniegt savu priekšlikumu jebkurā ES oficiālajā valodā; Komisija nevienā brīdī neiejaucās valodas izvēlē; Komisija varēja nodrošināt tulkojumu desmit dienu laikā; tā varēja apsvērt iespēju pagarināt priekšlikumu iesniegšanas termiņu. Tomēr Komisija arī apsolīja, ka turpmākos aicinājumos šajā jomā tā pieteikuma iesniedzējiem saprotamāk norādīs, ka tie var pieprasīt dokumentus citā valodā. Sūdzības iesniedzējs bija apmierināts ar atbildi, un ombuds slēdza lietu.

1266/2009/KM

Gadījumos, kad izmeklēšanas rezultātā provizoriski konstatēta kļūda pārvaldē, ombuds vienmēr, ja vien iespējams, cenšas panākt mierizlīgumu. gada laikā pēc mierizlīguma panākšanas tika slēgtas astoņas lietas. 2010. gada beigās vēl tika izskatīti 18 mierizlīguma priekšlikumi.

¹⁴. Kā izklāstīts iepriekš, 91 no tām bija lietas, kurās ombuda iejaukšanās rezultātā tika saņemta ātra atbilde uz neatbildēto korespondenci.

Iespējama nevienlīdzīga attieksme personāla lietā

Komisija pieņēma ombuda mierizlīguma priekšlikumu par kompensāciju sūdzības iesniedzējam par kavēšanos, pieņemot sūdzības iesniedzēju atpakaļ darbā. Amatspersona 2004. gada 1. aprīlī devās darbnespējas atvaļinājumā, un tika atzīta par spējīgu turpināt darbu 2005. gada 1. aprīlī. Tomēr pagāja divi gadi, kamēr Komisija viņam piedāvāja piemērotu amatu, turklāt tajā pašā ģenerāldirektorātā, kur amatspersona strādāja iepriekš un kura darba apstākļi izraisīja viņa saslimšanu. Komisija piedāvāja viņam kompensāciju par laikposmu no 2006. gada 15. februāra. Ombuds atgādināja Komisijai, ka Civildienesta noteikumi uzlika tai pienākumu atkal pieņemt sūdzības iesniedzēju darbā no 2005. gada 1. aprīļa, tiklīdz atbrīvotos viņa kvalifikācijai piemērota amata vieta, ja viņš atbilstu šai amata vietai izvirzītajām prasībām. Labas pārvaldes princips prasīja Komisijai aktīvi meklēt sūdzības iesniedzējam atbilstošu amata vietu.

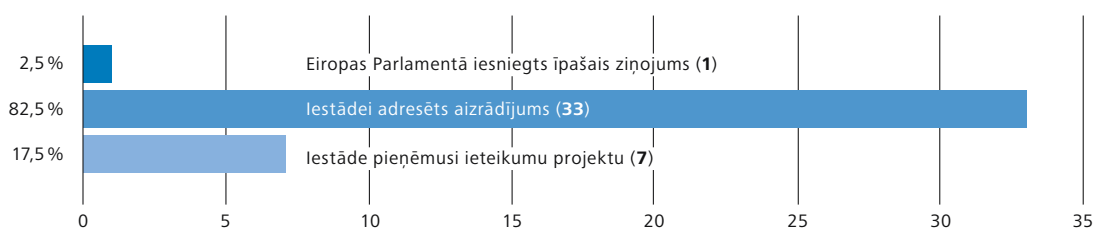
1131/2009/MF

Dažos gadījumos sūdzību var atrisināt vai panākt mierizlīgumu, ja attiecīgā iestāde piedāvā sūdzības iesniedzējam kompensāciju. Šādi piedāvājumi vienmēr ir *ex gratia*, proti, tādi, kas neuzliek tiesiskās saistības un nerada precedentu.

Gadījumi, kad tika konstatētas kļūdas pārvaldē

Ombuds 12 % lietu, kas slēgtas 2010. gadā, konstatēja kļūdu pārvaldē. No tām 33 lietas tika slēgtas, attiecīgajai iestādei izsakot aizrādījumus (35 lietas 2009. gadā). Septiņas lietas tika slēgtas, kad attiecīgā iestāde pieņēma ombuda iesniegto ieteikumu projektu. Šie konstatējumi ir sīkāk analizēti turpmāk tekstā.

1.10. attēls: Izmeklēšanas, kur tika konstatētas kļūdas pārvaldē

Piezīme. Vienā lietā, kur tika konstatēta kļūda pārvaldē, izmeklēšana tika slēgta, gan sagatavojot īpašo ziņojumu, gan izsakot aizrādījumu. Tādēļ procentuālais kopskaits pārsniedz 100 %.

Sūdzības un izmeklēšanas

Aizrādījumi

Ja mierizlīgums nav iespējams vai ja šāda risinājuma meklēšana nav veiksmīga, ombuds slēdz lietu, izsakot aizrādījumu attiecīgajai iestādei, vai arī sagatavo ieteikumu projektu. Aizrādījumu ombuds parasti izsaka, ja (i) attiecīgā iestāde vairs nespēj novērst kļūdu pārvaldē, (ii) pārvaldē pieļautajai kļūdai nav vispārīgas ietekmes un (iii) ombudam vairs nav nepieciešamības veikt papildu pasākumus. Aizrādījumu ombuds izsaka arī tad, ja viņš uzskata, ka ieteikumu projekts nebūs lietderīgs, vai ja attiecīgā iestāde nepieņem ieteikumu projektu, bet ombudam nešķiet atbilstīgi iesniegt īpašu ziņojumu Parlamentam.

Aizrādījums ir apstiprinājums sūdzības iesniedzējam, ka viņa sūdzība ir pamatota, un norāda attiecīgajai iestādei uz to, ko tā ir izdarījusi nepareizi, lai tā turpmāk varētu izvairīties no kļūdām pārvaldē.

Strīds par liellopu gaļas importu no Brazīlijas

Lauksaimniekus pārstāvoša organizācija iesniedza ombudam sūdzību par to, ka Komisija atturējās aizliegt liellopu gaļas importu no Brazīlijas uz Eiropas Savienību, kaut gan 2007. gada martā iegūti pierādījumi liecināja, ka šāds imports radīja risku, jo īpaši attiecībā uz mutes un nagu sērgu. Organizācija apgalvoja arī, ka Komisija, saņemusi tās Pārtikas un veterinārā biroja ziņojumu par norīkojumu uz Brazīliju 2007. gada novembrī, nerīkojās pamatoti un samērīgi, lai novērstu apdraudējumu, ko dzīvnieku un sabiedrības veselībai radīja minētais imports. Attiecībā uz apgalvojumu, ka Komisijai būtu bijis jāpiemēro pilnīgs aizliegums, ombuds nekonstatēja kļūdu pārvaldē. Tomēr viņš uzskatīja, ka Komisija nav pietiekami pamatojusi, kāpēc tā laikposmā no 2008. gada 1. februāra līdz 2008. gada

15. martam atļāva importēt liellopu gaļas sūtījumus no Brazīlijas, kaut gan nevienā uzņēmumā, no kuriem tika sūtīta šī liellopu gaļa, nebija veikta revīzija un pārbaude saskaņā ar prasībām, kādas Komisija uzskatīja par vajadzīgu, lai novērstu dzīvnieku veselībai radīto risku. Viņš izteica aizrādījumu. Viņš izteica arī turpmāku piezīmi par to, ka Komisijai jāturpina īstenot regulārus norīkojumus uz trešām valstīm, lai veiktu sistemātiskas pārbaudes.

2115/2007/FOR

Tomēr aizrādījums nav kompensācija sūdzības iesniedzējam. Ja kompensācija ir jānodrošina, ir labāk, ja tad, kad attiecīgā iestāde saņem sūdzību, tā uzņem iniciatīvu atzīt pārvaldē pieļautu kļūdu un piedāvā pienācīgu kompensāciju. Dažos gadījumos tā var būt vienkārša atvairošanās. Rīkojoties šādā veidā, iestāde parāda apņemšanos uzlabot attiecības ar pilsoņiem. Tas liecina arī par to, ka tā apzinās, ko ir izdarījusi nepareizi un tādējādi varēs izvairīties no līdzīgas pārvaldē pieļautas kļūdas nākotnē.

Turpmākā rīcība pēc aizrādījumu un turpmāko piezīmju saņemšanas

Lai varētu nodrošināt, ka iestādes mācās no savām kļūdām un nākotnē izvairās no pārvaldē pieļautām kļūdām, ombuds katru gadu informē sabiedrību par saviem konstatējumiem attiecībā uz iestāžu turpmāko rīcību pēc aizrādījumu un turpmāko piezīmju saņemšanas. To viņš dara, veicot pētījumu, kuru publicē savā tīmekļa vietnē.

Turpmākā rīcība pēc aizrādījumu un turpmāko piezīmju saņemšanas 2009. gadā¹⁵

Ombuds aicināja attiecīgās iestādes sešu mēnešu laikā atbildēt uz 2009. gadā izteiktajiem aizrādījumiem un turpmākajām piezīmēm. Viņš saņēma atbildes uz visiem aizrādījumiem un piezīmēm, izņemot četras lietas, par kurām Komisijas atbilde pienāca pārāk vēlu, lai to ņemtu vērā.

Aplūkojot kopā gan 2009. gadā izteiktos aizrādījumus, gan turpmākās piezīmes,

| Aplūkojot kopā gan 2009. gadā izteiktos aizrādījumus, gan turpmākās piezīmes, apmierinošas turpmākās rīcības rādītājs bija 81 %.

apmierinošas turpmākās rīcības rādītājs bija 81 %. Turpmākā rīcība turpmākām piezīmēm bija apmierinoša 94 % gadījumu, savukārt apmierinošas turpmākās rīcības rādītājs aizrādījumu gadījumā bija ievērojami mazāks – 70 %. Tas liecina, ka gan ombudam, gan iestādēm joprojām ir jāveic būtisks darbs, lai pārliecinātu amatpersonas, ka aizsardzības pozīcija pret ombudu ir zaudēta iespēja viņu iestādei un risks kaitēt Savienības tēlam.

Septiņi turpmākās rīcības gadījumi ir pelnījuši īpašu uzmanību, jo tie var būt par paraugu citām iestādēm, kā reaģēt uz aizrādījumiem un turpmākām piezīmēm. Tie attiecas uz **Parlamentu (2350/2007/RT)**, **Komisiju (791/2005/FOR, 834/2007/TN un 1342/2007/FOR)**, Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūru (**2576/2008/GG**), Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju (**491/2008/PB**) un Eiropas Investīciju banku (**244/2006/JMA**). Attiecīgās iestādes turpmāku rīcību šajās lietās veica paraugveidā.

Ombuda pētījums par turpmāko rīcību aizrādījumu un turpmāku piezīmju gadījumā sniedza viņam iespēju novērot iestāžu panākto virzību pamattiesību ievērošanā. Daži no pētījumā apskatītajiem jautājumiem ir tiesības uz aizstāvību un nevainības prezumpciju, personu ar invaliditāti tiesības, un pamattiesības uz labu pārvaldi un publisku piekļuvi dokumentiem.

Ieteikumu projekti

Ja attiecīgā iestāde var novērst pārvaldē pieļauto kļūdu vai kļūdas pārvaldē ir īpaši nopietnas, vai arī tām ir vispārīgas sekas, ombuds parasti sagatavo ieteikumu projektu attiecīgajai iestādei. Saskaņā ar ombuda statūtu 3. panta 6. punktu iestādei trīs mēnešu laikā ir jānosūta detalizēts atzinums. 2010. gadā tika izdoti 16 ieteikumu projekti. Turklāt 2010. gadā tika pieņemti lēmumi arī par vienpadsmit 2009. gadā sagatavotiem ieteikumu projektiem, savukārt vēl trīs lietas tika slēgtas pēc ieteikumu projektu sagatavošanas 2008. gadā. Gada laikā tika slēgtas septiņas lietas, kurās iestāde pieņēma ieteikuma projektu, bet vēl vienā lietā nebija pamata veikt turpmāku izmeklēšanu. Desmit lietas tika slēgtas, izsakot aizrādījumus. 2010. gada beigās joprojām tika izskatīti 15 ieteikumu projekti, tostarp trīs, kas izstrādāti 2009. gadā, un divpadsmit – 2010. gadā.

¹⁵. Ombuda pētījums par turpmāko rīcību ir pieejams tīmekļa vietnē: <http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/followup.faces/en/5482/html.bookmark>

Sūdzības un izmeklēšanas

Iespējama pārkāpuma izmeklēšana

Žurnālists brīdināja Komisiju par dažiem iespējamiem pārkāpumiem attiecībā uz Parlamenta ēkas celtniecības finansēšanu Briselē. Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) slēdza lietu, neiesakot veikt nekādus turpmākus pasākumus. Žurnālists vērsās pie ombuda, apgalvojot, ka OLAF nav rūpīgi un objektīvi izvērtējis, vai ir piemērojama publiskā iepirkuma direktīva. OLAF norādīja, ka patiesībā direktīvas piemērojamība ir izvērtēta. Tomēr, tā kā netika konstatēti nepārprotami pārkāpumi, par kuriem varētu ierosināt disciplinārlietu vai kriminālprocesu, jautājums par direktīvas piemērojamību netika padziļināti izskatīts. Ombuds norādīja, ka šāda sašaurināta izpratne par OLAF pilnvarām var ierobežot tā spēju pilnībā izpildīt savu uzdevumu, proti, apkarot krāpšanu, korupciju un citas nelikumīgas darbības, kas ietekmē Eiropas Savienības finansiālās intereses. Ieteikuma projektā viņš aicināja OLAF pārskatīt veiktās izmeklēšanas rezultātus. Kaut gan OLAF uzstāja, ka izmeklēšanu birojs ir veicis pienācīgi un rūpīgi, tas apstiprināja, ka ir norīkojis izmeklētāju veikt jaunu lietas novērtējumu.

1450/2007/BEH

Īpašie ziņojumi

Ja Savienības iestāde atbilstoši nereaģē uz ieteikumu projektu, ombuds var nosūtīt Eiropas Parlamentam īpašu ziņojumu. Īpašajā ziņojumā var būt iekļauti ieteikumi.

Kā tika norādīts Eiropas ombuda 1998. gada ziņojumā, ombuda darbā ļoti svarīga ir iespēja iesniegt īpašo ziņojumu Eiropas Parlamentam. Īpašais ziņojums Eiropas Parlamentam ir ombuda pēdējais patstāvīgais pasākums lietas atrisināšanā, jo rezolūcijas pieņemšana un Parlamenta pilnvaru īstenošana ir jautājumi, kam vajadzīgs Parlamenta politiskais izvērtējums. Ombuds nodrošina jebkādu informāciju un palīdzību, ko Parlaments varētu pieprasīt, izvērtējot īpašo ziņojumu.

Eiropas Parlamenta Reglaments paredz, ka Lūgumrakstu komiteja ir atbildīga par Parlamenta attiecībām ar ombudu. Saskaņā ar Parlamenta Reglamenta 205. panta 3. punktu Lūgumrakstu komitejas 2005. gada 12. oktobra sanāksmē ombuds pēc paša lūguma apņēmas sniegt paziņojumu Komitejai par katru Parlamentam iesniegto īpašo ziņojumu.

2010. gadā Parlamentam tika iesniegts viens īpašais ziņojums.

Atteikšanās godīgi un labticīgi sadarboties ar ombudu

Ombuds 2010. gadā iesniedza Parlamentam vienu īpašo ziņojumu, veicot izmeklēšanu sūdzībā attiecībā uz piekļuvi dokumentiem par CO₂ emisijām no automobiļiem. Komisija atteicās piešķirt piekļuvi trim vēstulēm, kuras Porsche AG nosūtīja bijušajam Komisijas priekšsēdētāja vietniekam Verheugen, apgalvojot, ka tajās esošās informācijas izpaušana kaitētu Porsche AG komerciālo interešu aizsardzībai. Ombuds apskatīja dokumentus un sagatavoja Komisijai ieteikuma projektu piešķirt piekļuvi šīm trim vēstulēm pilnībā vai apsvērt to satura daļējas izpaušanas iespēju. Komisija neatbildēja uz ieteikuma projektu gandrīz 15 mēnešus, kaut gan Līgumā noteiktais termiņš ir trīs mēneši. Komisija arī neizpildīja apņemšanos paziņot uzņēmumam Porsche AG par nodomu izpaust minēto informāciju. Ar šīm nepilnībām tika pārkāpts Komisijas patiesas sadarbības ar ombudu pienākums.

676/2008/RT

1.5. “Parauglietas”, kas uzskatāmas par labas prakses piemēriem

Desmit 2010. gadā slēgtas parauglietas ir izmantojamas kā labas prakses piemēri. Tās kā piemēru var izmantot visas ES iestādes, reaģējot uz ombuda izvirzītajiem jautājumiem, un šajā ziņojumā tās ir izceltas zilā krāsā.

| Desmit 2010. gadā slēgtas parauglietas ir izmantojamas kā labas prakses piemēri.

Pārredzamības jomā Eiropas Zāļu aģentūra (EMA) piešķīra publisku piekļuvi klīnisko pētījumu ziņojumiem un atbilstošajiem izmēģinājumu protokoliem attiecībā uz divām pretaptaukošanās zālēm, turklāt pieņēma un publicēja jaunu politiku attiecībā uz piekļuvi dokumentiem, kuras mērķis bija piešķirt sabiedrībai daudz plašākas iespējas piekļūt aģentūras rīcībā esošajiem dokumentiem ([2560/2007/BEH](#))¹⁶. Lietā [793/2007/BEH](#) Parlaments piekrita piešķirt piekļuvi dokumentiem par finansējumu dažu ēku iegādei Briselē. Atbildot uz sūdzības iesniedzēja turpmākām sūdzībām, Parlaments izskaidroja savus iepriekšējos apgalvojumus un sniedza papildinformāciju par ārēja finansējuma ieguvē ievēroto procedūru. Lietā [2145/2009/RT](#) Eiropas Investīciju banka (EIB) sazinājās ar Tadžikistānas valsts pārvaldes iestādēm, lai nodrošinātu piekļuvi pamatnolīgumam, ko bija lūgusi NVO. Nolīgums tika publicēts Tadžikistānas vēstniecības Beļģijā mājas lapā un nākamajā dienā EIB nosūtīja sūdzības iesniedzējam tīmekļa saiti.

Attiecībā uz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu un līgumu slēgšanu Komisija samaksāja sūdzības iesniedzējam EUR 6 025, kā arī EUR 1 586 procentu maksājumu pēc tam, kad ombuds

lūdza tai atkārtoti izskatīt apvienības pieteikumu, kura galīgā maksājuma summu Komisija bija nepamatoti samazinājusi ([3249/2008/KM](#)).

Atbildot uz ombuda izmeklēšanu lietā [255/2009/JF](#) Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (EACEA) atkārtoti izskatīja savu dokumentāciju un anulēja kompensācijas prasību par EUR 2 364. Turklāt EACEA papildus samaksāja sūdzības iesniedzējam

EUR 2 722 pēc tam, kad ombuds norādīja, ka NVO ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu, aizpildot dotācijas pieteikuma veidlapu, kā rezultātā tai netika samaksāta pareizā dalībnieku ceļojuma izdevumu summa. Ombuds iekļāva šo lietu 2010. gada parauglietas, lai parādītu, kā iestādes darbā var piemērot taisnīguma principu.

Divas lietas attiecas uz personu ar invaliditāti tiesībām. Lietā [1226/2008/OV](#) Komisija piekrita nodrošināt rezervētu stāvvietu Komisijas amatpersonai, kura pēc smaga negadījuma iestājās invaliditāte. Lietā [129/2009/VL](#) par atbalstu Padomes amatpersonu apgādībā esošiem invalīdiem ombuds secināja, ka Padome ir pilnībā nodrošinājusi likumā paredzēto tiesību ievērošanu, nodrošinājusi atbilstošus iekšējos pasākumus, lai šīs tiesības varētu izmantot, kā arī īstenojusi papildu pasākumus, kas pārsniedz Civildienesta noteikumu garantētās tiesības.

Lietā ([906/2009/JF](#)), kas parāda, ka labas pārvaldes principa ievērošana nozīmē vairāk kā likumības nodrošināšanu, Ombuds aicināja Komisiju uzņemties atbildību par tās atkārtotajām administratīvajām kļūdām attiecībā uz samaksu palīgdarbiniekam. Komisija

¹⁶. Šajā sakarā jāpiemin arī lieta [2493/2008/TS](#). Ar to saistītās izmeklēšanas vēl tiek veiktas.

Sūdzības un izmeklēšanas

piekrita anulēt kompensācijas prasījumu, kaut gan tai bija juridiskas tiesības iekasēt minēto summu. Lietā **2924/2007/TS** Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) piekrita maksāt sūdzības iesniedzējai EUR 3 965 kā finansiālu kompensāciju par komitejas darbību rezultātā ciestajiem materiālajiem zaudējumiem. Komiteja bija nepamatoti informējusi sūdzības iesniedzēju par viņas pieņemšanu darbā, pirms personāla atlases iestāde bija pieņēmusi oficiālu lēmumu. Divas nedēļas pirms darba pienākumu izpildes sākšanas komiteja viņu informēja, ka nevar pieņemt viņu

1.6. Slēgto izmeklēšanu tematiskā analīze

Lēmumus par lietu slēgšanu parasti publicē ombuda tīmekļa vietnē (<http://www.ombudsman.europa.eu>) angļu valodā un arī sūdzības iesniedzēja valodā, ja tā nav angļu valoda. Atsevišķu lietu kopsavilkumi ir publicēti tīmekļa vietnē visās 23 ES oficiālajās valodās. Kopsavilkumos ir atspoguļoti daudzi jautājumi un tās Savienības iestādes, uz kurām attiecās 326 lēmumi par lietu slēgšanu 2010. gadā, kā arī dažādie lietu slēgšanas iemesli.

Šīs sadaļas mērķis nav apskatīt tikpat daudz lietu kā iepriekšējos gados, bet norādīt ombuda 2010. gada lēmumos par izmeklēšanu slēgšanu ietvertie būtiskākajos konstatējumos par tiesību aktiem un faktiem.

darbā. Pa to laiku sūdzības iesniedzēja jau bija aizgājusi no darba Somijā un noīrējusi dzīvokli Briselē.

Atbildot uz mierizlīguma priekšlikumu lietā **1182/2009/JF** Eiropas Aviācijas drošības aģentūra (EASA) atvainojās sūdzības iesniedzējam un pārskatīja savus formālos brīdinājumus. Ombuda izmeklēšanā noskaidrojās, ka, pieprasot veikt maksu, EASA bija izteikusi oficiālu brīdinājumu, kurā cita starpā bija paredzēta iespēja, ka tiks anulēta sūdzības iesniedzēja esošie sertifikāti. Ombuds konstatēja, ka šis brīdinājums ir nesamērīgs, aizskarošs, un, iespējams, pat nelikumīgs. EASA informēja ombudu, ka plāno ierosināt spēkā esošo noteikumu izmaiņas.

Šīs sadaļas mērķis nav apskatīt tikpat daudz lietu kā iepriekšējos gados, bet norādīt ombuda 2010. gada lēmumos par izmeklēšanu slēgšanu ietvertie būtiskākajos konstatējumos par tiesību aktiem un faktiem. Tajā iekļautas lietas, kas ievērojami ietekmējušas pārredzamības un labas pārvaldes veicināšanu ES iestādēs, lietas, kurās panākts sūdzības iesniedzējam īpaši labvēlīgs iznākums, kā arī lietas, kurās ombuds varēja izskaidrot būtiskus tiesību jautājumus vai izskatīt jautājumu, ar kādu iepriekš nebija saskāries. Saistībā ar ombuda centieniem veicināt ES Pamattiesību hartu, ir izceltas arī lietas, kas attiecas uz hartā noteiktajām tiesībām.

Analīze ir sakārtota, ņemot vērā galveno izmeklēšanas priekšmetu tematisko klasifikāciju, kas ietver šādas septiņas kategorijas:

- atklātība, publiska piekļuve un personas dati;
- Komisija kā “Līguma uzraudzītāja”;
- līgumu slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršana;
- līgumu izpilde;
- pārvalde un Civildienesta noteikumi;
- konkursi un atlases procedūras;
- institucionāli, politiski un citi jautājumi.

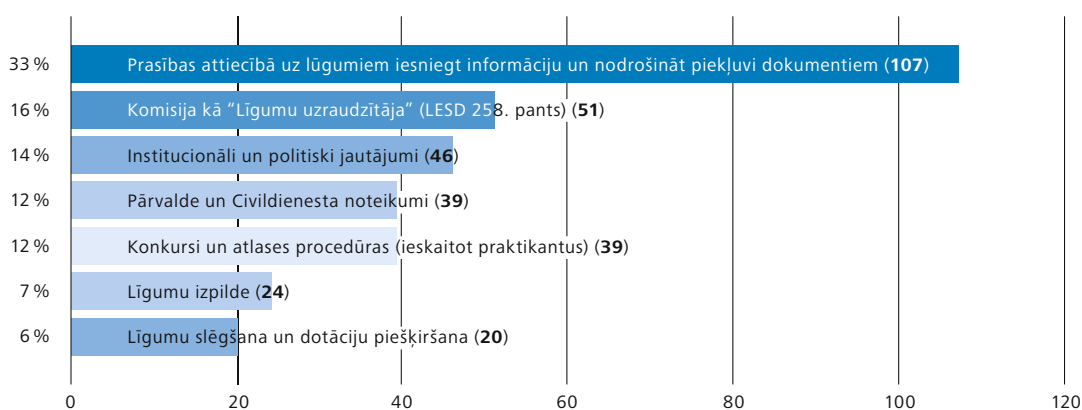
Jānorāda, ka iepriekš minētās kategorijas savstarpēji būtiski pārklājas. Piemēram, atklātības un publiskās piekļuves jautājumus bieži vien izskata sūdzībās, kas attiecas uz pieņemšanu darbā vai Komisiju kā “Līguma uzraudzītāju”. Tāpat arī jānorāda, ka kategorijas nav uzskaitītās tādā secībā, kādā tās norādītas 1.11. attēlā¹⁷.

Atklātība, publiska piekļuve un personas dati

Publiska piekļuve dokumentiem

LES 10. panta 3. punktā noteikts, ka Eiropas Savienības lēmumus pieņem “iespējami atklāti, un tie, cik iespējams, ir tuvināti pilsoņiem”, kamēr LESD 15. panta 1. punkts paredz, ka, lai veicinātu labu pārvaldi un nodrošinātu pilsoniskas sabiedrības līdzdalību, Savienības iestādes, struktūras, biroji un aģentūras darbojas iespējami atklāti. LESD 15. panta 3. punkts paredz tiesības piekļūt Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru dokumentiem. Šīs tiesības ir noteiktas arī Hartas 42. pantā. Šīs pamattiesības piekļūt dokumentiem reglamentē Regula 1049/2001¹⁸.

1.11. attēls: Slēgto izmeklēšanu priekšmets

¹⁷. Ziņojuma 1.11. attēlā ir sniegta informācija par visām 2010. gadā slēgtajām izmeklēšanām atbilstīgi to priekšmetam. Grafiks ir paredzēts, lai sniegtu lasītājam norādi par apspriestā izmeklēšanas priekšmeta nozīmīgumu, ņemot vērā kopīgo ombudam izskatīšanai iesniegto lietu skaitu.

¹⁸. Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.). Komisija 2008. gada 30. aprīlī izvirzīja priekšlikumu (COM(2008)229 galīgā redakcija) grozīt un aizstāt Regulu Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem. Diskusija par šo tiesību aktu pārskatīšanu turpinājās 2010. gadā.

Sūdzības un izmeklēšanas

Saskaņā ar Regulu Nr. 1049/2001 sūdzības iesniedzēji var izvēlēties tiesiskās aizsardzības līdzekli: pilnīga vai daļēja piekļuves atteikuma gadījumā viņi var vērsties tiesā saskaņā ar LESD 263. pantu vai iesniegt sūdzību ombudam. Ombuds 2010. gadā pabeidza izmeklēšanas par 22 sūdzībām attiecībā uz Regulas Nr. 1049/2001 piemērošanu, no kurām 14 attiecās uz Komisiju. Šīs izmeklēšanas attiecās gan uz procesuāliem jautājumiem, gan uz izņēmumu piemērošanu regulā paredzētajai publiskajai piekļuvei.

Kavēšanās un procesuālas problēmas

Dažas no sūdzībām bija par kavēšanos. Piemēram, lietā **1438/2008/DK** ombuds izteica kritiku Komisijai par to, ka pagāja pieci mēneši, kamēr tika pieņemts lēmums par publiskas piekļuves pieprasījumu, un par šo kavēšanos netika sniegti pamatoti vai pieņemami skaidrojumi. Lietā **1302/2009/TS** sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka, neraugoties uz faktu, ka Komisija beigās piešķir daļēju piekļuvi attiecīgajiem dokumentiem, tā nevajadzīgi kavējās atbildēt uz sūdzības iesniedzēja sākotnējiem pieteikumiem¹⁹. Tā kā sūdzības iesniedzējs nebija iesniedzis atkārtotu pieteikumu, kaut gan tam bija tiesības tā rīkoties, ombuds uzskatīja, ka turpmāka izmeklēšana nav pamatota. Tomēr viņš piebilda, ka Komisija nenorādīja sūdzības iesniedzējam, cik ilgā laikā tā izskatīs sākotnējo pieteikumu. Ombuds atzina, ka turpmākos gadījumos būtu lietderīgi, ja Komisija sniegtu šādu

norādi, lai iesniedzējs varētu pieņemt pamatotu lēmumu par to, vai tam tūlīt nav jāiesniedz atkārtots pieteikums.

Lietā **355/2007/FOR** (skatīt arī turpmāk) ombuds norādīja uz sūdzības iesniedzēja argumentu, ka Komisija salīdzinoši bieži pieteikumus reģistrē un uz tiem atbild ar nokavēšanos. Viņš norādīja, ka šo jautājumu jau ir izskatījis iepriekš²⁰ un paziņoja, ka arī turpmāk, pamatojoties uz viņam iesniegtajām sūdzībām, uzraudzīs Komisijas apņemšanos ievērot Regulā 1049/2001 noteiktos termiņus. Ja ombuds konstatēs sistēmiskas problēmas pazīmes Komisijas dienestos, viņš apsvērs iespēju par attiecīgo jautājumu sākt izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas.

Ombuds izteica divus aizrādījumus par lietas **3163/2007/KM** procesuālajiem aspektiem. Viņš atzīmēja, ka Komisija nav norādījusi pamatotu iemeslu tam, kāpēc pagarināts sūdzības iesniedzēja atkārtotā pieteikuma izskatīšanas termiņš, un ka Komisijai bija jāpārsūta sūdzības iesniedzēja sākotnējais piekļuves pieprasījums tās ģenerālsekretariātam vai vismaz jāsniedz sūdzības iesniedzējam informācija par to, kur tam jāiesniedz pieteikums.

¹⁹. Regulā 1049/2001 ir noteikta pieteikumu apstrādes divpakāpju procedūra. Ja iestāde neatbild uz sākotnējo pieteikumu 15 darba dienu laikā, tā iesniedzējam ir tiesības iesniegt atkārtotu pieteikumu. Ja atkārtotais pieteikums tiek noraidīts vai ja 15 darba dienu laikā netiek saņemta atbilde, iesniedzējam ir tiesības vērsties Vispārējā tiesā vai iesniegt sūdzību ombudam.

²⁰. Ombuds lēmumā par lietu **3697/2006/PB** izteica šādu turpmāku piezīmi: "Ombuds atgādina, ka saskaņā ar Regulas 1049/2001 7. panta 1. punktu un 8. panta 1. punktu pieteikumi attiecībā uz piekļuvi dokumentiem un atkārtoti pieteikumi ir jāizskata ātri, un atbilde uz pieteikumu vai atkārtotu pieteikumu attiecībā uz piekļuvi ir jāsniedz 15 darba dienu laikā pēc pieteikuma reģistrācijas. Ombuds uzskata, ka pienākums izskatīt pieteikumus ātri norāda, ka Komisijai jāorganizē savu administratīvo dienestu darbs tā, lai nodrošinātu, ka pieteikums tiek reģistrēts vēlākais pirmajā darba dienā pēc tā saņemšanas."

Strīdi par izņēmumu piemērošanu

Daudzas no ombuda pārējām izmeklēšanām attiecās uz publiskas piekļuves atteikumiem izņēmuma kārtā, kā paredzēts Regulas 1049/2001 4. pantā.

Trīs lietas attiecās uz pieprasījumiem par piekļuvi ar ES konkurences tiesībām saistītiem dokumentiem. Lieta **1039/2008/FOR** attiecās uz Komisijas atteikumu piešķirt piekļuvi dokumentiem antidempinga izmeklēšanas procesā. Ievērojot Tiesas judikatūru²¹, ombuds atzina, ka, interpretējot Regulas 1049/2001 4. pantā paredzēto izņēmumu piemērošanu dokumentiem, kas tiek lietoti izmeklēšanas procedūrās, ir jāņem vērā konkrētie noteikumi, kas reglamentē šīs procedūras. Viņš norādīja, ka antidempinga pamatregula skaidri norāda, ka personai, kuras lieta tiek izmeklēta, nav tiesību piekļūt trešo personu iesniegtiem konfidencialiem dokumentiem, kā arī iestāžu vai dalībvalstu iekšējiem dokumentiem. Viņš atzina, ka Regulas 1049/2001 nolūks nav grozīt antidempinga pamatregulā paredzētās Komisijas izmeklēšanas procedūras būtību, piešķirot publisku piekļuvi dokumentiem, kuriem nedrīkst piekļūt persona, kuras lieta tiek izmeklēta. Ombuds arī norādīja, ka attiecīgā izmeklēšana lēmuma par publisku piekļuvi pieņemšanas brīdī vēl nebija galīgi slēgta. Ņemot vērā šos apsvērumus, Komisijai bija tiesības izmantot izņēmumu, kas paredzēts attiecībā uz aizsardzību izmeklēšanas mērķiem (Regulas 4. panta 2. punkta trešais ievilkums), lai liegtu piekļuvi iekšējiem dokumentiem. Viņš arī atzina, ka Komisija bija veikusi minēto trešo personu dokumentu konkrētu un individuālu novērtējumu, lai pārliecinātos par to klasifikāciju kā konfidencialu, un par to, vai pagājušā laika dēļ nav

mazinājusies šo dokumentu komerciālā konfidencialitāte. Arī lieta **2953/2008/FOR** attiecās uz izņēmumu izmeklēšanas nolūka dēļ. Komisija atteicās piešķirt publisku piekļuvi provizorisksam novērtējumam, kura mērķis bija panākt Vācijas energoapgādes uzņēmuma E.ON apņemšanos, kuras rezultātā tiktu izbeigts iespējams ES konkurences tiesību aktu pārkāpums. Ombuds norādīja, ka apņemšanās procedūra ir atkarīga no Komisijas un personas, kuras lieta tiek izmeklēta, abpusējas vēlmes izrādīt pretimnākšanu, sadarboties, un uzticēties. Viņš piekrita, ka provizorisks novērtējuma izpaušana pirms saistošas galīgās vienošanās panākšanas varēja negatīvi ietekmēt E.ON vēlēšanos sadarboties. Savukārt šis apstāklis apdraudēja iespēju pabeigt izmeklēšanu. Ombuds arī uzskatīja, ka nav sabiedrības prioritāru interešu, kas attaisnotu dokumenta satura publiskošanu. Lieta **3699/2006/ELB** sūdzētāji vēlējās izmantot ar ES konkurences tiesību aktiem saistītā lēmumā minētus dokumentus, lai valsts tiesā celtu prasību par zaudējumu atlīdzību pret uzņēmumu, ko Komisija uzskatīja par ES Konkurences tiesību aktu pārkāpēju. Arī šajā gadījumā Komisija izmantoja izņēmuma tiesības, lai aizsargātu izmeklēšanas mērķus, kā arī izņēmuma tiesību, pamatojoties uz komerciālo interešu aizsardzību (4. panta 2. punkta pirmais ievilkums). Pēc dokumentu pārbaudes ombuds secināja, ka tajos ir komerciāli konfidenciala informācija. Viņš lūdza Komisijai savstarpēji salīdzināt, cik svarīgas ir dokumenta publiskošanu attaisnojošās sabiedrības intereses, un cik – vajadzība aizsargāt izmeklēšanas nolūku un komerciālās intereses. Precīzāk, viņš lūdza tai apsvērt, vai sabiedrības interesēs būtu publiskot dokumentus, ja tā rezultātā tiktu stiprināta ES konkurences tiesību

²¹. Lieta C-139/07 P, *Komisija pret Technische Glaswerke Ilmenau*, 2010. gada 29. jūnija spriedums, vēl nav publicēts.

Sūdzības un izmeklēšanas

aktu preventīvā ietekme, jo būtu vieglāk celt valsts tiesā prasību par zaudējumu atlīdzību. Kaut gan Komisija principā nepiekrīta, ka šīs lietas dokumentu publicēšana būtu sabiedrības interesēs, tā tomēr noteica abu attiecīgo apsvērumu svarīgumu. Ombuds izteica turpmāku piezīmi par to, kā Komisija varētu uzlabot sabiedrības interešu aizsardzību privāttiesību jomā.

Vēl divās lietās, kas cita starpā attiecās uz dalībvalstīs izstrādātiem dokumentiem, ombuds atgādināja Komisijai par tās pienākumiem saskaņā ar Tiesas spriedumu lietā *Zviedrija pret Komisiju*²². Lietā **355/2007/FOR** vides aizsardzības organizāciju apvienība lūdza Komisiju piešķirt piekļuvi vairākiem dokumentiem saistībā ar Komisijas lēmumu, kas atzina rūpniecības ostas projektu Granadiljā (Tenerife, Spānija) par atbilstīgu ES vides aizsardzības noteikumiem. Komisija atbildēja, ka dažu dokumentu publicēšana kaitētu tās lēmumu pieņemšanas procesam (4. panta 3. punkta pirmā un otrā daļa). Tā arī norādīja, ka Spānija ir lūgusi tai nepublicēt tās rīcībā esošos dokumentus, kuri izstrādāti Spānijā (4. panta 5. punkts). Ombuds konstatēja, ka tikai viens no iekšējiem dokumentiem nebūtu jāpublicē. Attiecībā uz Spānijā izstrādātajiem dokumentiem viņš arī secināja, ka Komisijai būtu jāuzsāk dialogs ar Spānijas iestādēm, lai pārliecinātos, vai ir patiešām pamatoti argumenti pret to publicēšanu. Atbildot uz ieteikuma projektu, Komisija publicēja minētos iekšējos dokumentus. Slēdzot lietu, ombuds izteica Komisijai kritiku par to, ka tā atklātā dialogā ar Spānijas iestādēm nepārliecinājās, vai pastāv pamatoti iemesli, lai atteiktos piešķirt publisku piekļuvi Spānijā izstrādātajiem dokumentiem. Lieta **2219/2008/MHZ** attiecās uz Komisijas atteikumu piešķirt

piekļuvi ar pārkāpuma procedūru pret Vāciju saistītiem dokumentiem. Vācijas iestādes atsaucās uz dažādiem Regulā 1049/2001 paredzētiem izņēmumiem, bet sūdzētājs apgalvoja, ka Komisija nav novērtējusi, vai izņēmumi patiešām ir jāpiemēro. Ombuds konstatēja, ka tikai divi Komisijas argumentācijā minētie izņēmumi šķita pamatoti. Turklāt Komisija nebija veikusi novērtējumu, lai noteiktu, vai nav sabiedrības prioritāru interešu, kas attaisnotu publicēšanu. Viņš aicināja Komisiju atkārtoti izskatīt tās atteikumu, ņemot vērā lietu *Zviedrija pret Komisiju*. Atbildot uz šo aicinājumu, Komisija veica savu novērtējumu par izņēmuma, pamatojoties uz aizsardzību izmeklēšanas nolūkā, piemērojamību, un distancējās no Vācijas iestāžu argumentācijas par izņēmumu, pamatojoties uz starptautisko attiecību aizsardzību (4. panta 1. punkta a) apakšpunkta trešais ievilkums). Ombuds atzinīgi novērtēja šādu atbildi un piekrīta, ka, tā kā bija spēkā izņēmums, pamatojoties uz komerciālo interešu aizsardzību un ekonomiskās politikas aizsardzību (4. panta 1. punkta a) apakšpunkta ceturtais ievilkums), vēstules publicēšana nebija iespējama.

Lieta **1195/2010/OV** attiecās uz Komisijas atteikumu piešķirt piekļuvi tās iekšējai rokasgrāmatai par personāla karjeras attīstības ziņojumu apstrādi. Tā argumentēja, ka minētajā dokumentā ir iekšējai lietošanai paredzēti atzinumi un ka tā publicēšana ievērojami kaitētu tās lēmumu pieņemšanas procesam (4. panta 3. punkts), kā arī juridisku atzinumu aizsardzībai (4. panta 2. punkta otrais ievilkums). Atbildot uz ombuda izmeklēšanu, Komisija nolēma piešķirt sūdzības iesniedzējam pilnīgu piekļuvi dokumentam un atvainojās, ka nebija sniegusi atbildi Regulā 1049/2001 paredzētajā termiņā.

²². Lieta C-64/05 P, *Zviedrija (IFAW) pret Komisiju* [2007] ECR I-11389.

Komisija nebija vienīgā iestāde, uz ko attiecās 2010. gadā veiktas izmeklēšanas par piekļuvi dokumentiem. Lieta **793/2007/BEH** attiecās uz Parlamenta atteikumu piešķirt piekļuvi dokumentiem saistībā ar finansējumu dažu ēku iegādei Briselē. Sūdzības iesniedzējs arī apgalvoja, ka Parlaments ir izteicis nepatiesus un maldinošus apgalvojumus par to, vai uz šo iegādi attiecās ES direktīvas par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu. Ombuds aicināja Parlamentu publiskot attiecīgos dokumentus. Viņš arī aicināja to izlabot vai izskaidrot savus apgalvojumus, jo īpaši par Tiesas sprieduma nozīmi konkrētā finansiālā risinājuma izvēlē. Parlaments piekrita piešķirt piekļuvi, jo bija maz ticams, ka dokumentos ietvertās ekonomiskās informācijas publiskošana varētu kaitēt komerciālām interesēm. Attiecībā uz saviem apgalvojumiem Parlaments uzstāja, ka tie nekādā ziņā nebija nepatiesi vai maldinoši, bet sniedza turpmākas detalizētas piebildes par minētā sprieduma būtiskumu, paskaidrojot, kāpēc tas uzskatīja, ka minētais spriedums nav jāpiemēro. Parlaments arī sniedza papildinformāciju par ārēja finansējuma ieguvē ievēroto procedūru.

Vēl divas lietas, **523/2009/TS²³** un **944/2008/OV**, attiecās uz Padomes atteikumu piešķirt piekļuvi ar terorismu saistītiem dokumentiem, pamatojoties uz sabiedrības interešu aizsardzības izņēmumu saistībā ar starptautiskajām attiecībām. Pēc dokumentu pārbaudes Ombuds secināja, ka Padomes nostāja bija pamatota²⁴.

Ombuds 2010. gadā izskatīja divas svarīgas ar piekļuvi dokumentiem saistītas lietas, kas attiecās uz Eiropas Zāļu aģentūru (EMA). EMA apstiprina un uzrauga ES tirgū laistās zāles, lai aizsargātu sabiedrības veselību. Lieta **2560/2007/BEH** attiecās uz piekļuves pieprasījumu klīnisko pētījumu ziņojumiem un atbilstošajiem izmēģinājumu protokolliem attiecībā uz divām pretaptaukošanās zālēm. Sūdzības iesniedzēji vēlējās veikt attiecīgo datu neatkarīgu analīzi ar pamatojumu, ka viņuprāt, zāļu izmēģinājumu pārskatos informācija bieži tiek atspoguļota neobjektīvi. EMA sākotnēji atteicās piešķirt piekļuvi, aizbildinoties, ka datu publiskošana kaitētu zāļu ražotāju komerciālajām interesēm. Ombuds pārbaudīja dokumentus un konstatēja, ka tajos nav informācijas par attiecīgo pretaptaukošanās zāļu sastāvu. Tajos nebija arī konfidencialas komercinformācijas. Viņš secināja, ka dokumentu publiskošana nekaitētu komerciālajām interesēm. Atbildē EMA paziņoja par pētījumu ziņojumu un protokolu publiskošanu. Lieta **2493/2008/TS** ombuds ieteica EMA publiskot ziņojumus par iespējamām blaknēm, lietojot zāles, kas tika izmantotas pūtīšu ārstēšanai smagos gadījumos. EMA nodrošināja piekļuvi šiem ziņojumiem²⁵.

Visbeidzot, lietā **2145/2009/RT** nevalstiska organizācija lūdza Eiropas Investīciju banku (EIB) nodrošināt piekļuvi pamatnolīgumam ("nolīgums"), kas bija noslēgts starp EIB un Tadžikistānas Republiku. EIB atteicās nodrošināt piekļuvi, pamatojoties uz to, ka nolīgumu vēl nebija ratificējušas valsts iestādes. Sūdzības iesniedzējs norādīja, ka šis izņēmums nebija minēts EIB dokumentu

Ombuds
2010. gadā
izskatīja divas
svarīgas ar piekļuvi
dokumentiem
saistītas lietas,
kas attiecās uz
Eiropas Zāļu
aģentūru (EMA).
EMA apstiprina
un uzrauga ES
tirgū laistās zāles,
lai aizsargātu
sabiedrības
veselību.

23. Sīkāk lietas apraksts ir sniegts iepriekš 1.4. sadaļā par lietām, kurās "netika konstatēta kļūda pārvaldē".

24. Kā norādīts iepriekš 1.1. sadaļā par ombuda procedūrām, šo izmeklēšanu rezultātā ir pieņemts Padomes lēmums par tās drošības noteikumu piemērošanu gadījumos, kad ombuda pārbauda slepenu dokumentus.

25. Pašlaik notiek turpmāka izmeklēšana šajā lietā attiecībā uz konkrētiem publiskojamiem datiem saistībā ar ziņojumiem par būtiskām zāļu lietošanas blaknēm. Izmeklēšanu plānots pabeigt 2011. gada sākumā, un šī lieta pilnībā tiks apskatīta 2011. gada ziņojumā.

Sūdzības un izmeklēšanas

publiskošanas politikā. EIB atbildēja, ka pēc papildu saziņas ar Tadžikistānas valsts iestādēm nolīgums tika publicēts Tadžikistānas vēstniecības Beļģijā mājas lapā. Tā nosūtīja sūdzības iesniedzējam tīmekļa saiti.

Publiska piekļuve informācijai

Hartas 41. pants atzīst tiesības uz objektīvu, godīgu un pieņemamā termiņā veiktu jautājumu izskatīšanu Eiropas Savienības iestādēs un struktūrās. Tajā ietvertas arī tiesības saņemt atbildi. Ombuds 2010. gadā izskatīja 164 lietas, kurās pilsoņi sūdzējās par nepienācīgu atbildi no pārvaldes iestādes vai kurās atbilde vispār netika saņemta. Šīs lietas tika izskatītas steidzamības kārtā saskaņā ar vienkāršotām procedūrām. Lietu **3364/2008/IP** var izmantot kā piemēru pilnīgai izmeklēšanai pēc sūdzības iesniedzēja sūdzības par informācijas nesniegšanu. Precīzāk, sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (EACEA) nav atbildējusi uz viņa pieprasījumu izskaidrot negatīvu vērtējumu novērtēšanas procedūrā viņa koordinētā projektā. Izmeklēšanā EACEA atzina savu kļūdu un nodrošināja sūdzības iesniedzēja prasīto informāciju.

Datu aizsardzība

Pamattiesību hartas 7. un 8. pantā ir iekļautas pamattiesības uz privātumu un personas datu aizsardzību. Šīs tiesības tika apskatītas lietā **2682/2008/ELB** saistībā ar itāliešu žurnālista sūdzību

ombudam par Parlamenta atteikšanos sniegt viņam statistiku par dažādas dalībvalstis pārstāvošu Eiropas Parlamenta deputātu darba kavējumiem veselības stāvokļa dēļ. Ombuds apspriedās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kurš uzskatīja, ka zināmos apstākļos no pieprasītās statistikas varētu identificēt atsevišķus Eiropas Parlamenta deputātus. Ņemot vērā Regulas 45/2001 noteikumus par datu aizsardzību²⁶, ombuds secināja, ka parlamenta atteikums izpildīt sūdzības iesniedzēja lūgumu nebija uzskatāms par kļūdu pārvaldībā.

Komisija kā "Līguma uzraudzītāja"

Tiesiskums ir viens no Eiropas Savienības dibināšanas pamatprincipiem. Viens no Komisijas svarīgākajiem uzdevumiem ir pildīt "Līguma uzraudzītājas" funkcijas²⁷. Ar LESD 258. pantu nosaka vispārēju procedūru, saskaņā ar kuru Komisija var izmeklēt un darīt zināmus Tiesai iespējamus dalībvalstu ES tiesību pārkāpumus. Komisija var uzsākt izmeklēšanu pēc savas iniciatīvas uz sūdzību pamata vai arī, atbildot uz Eiropas Parlamenta pieprasījumiem, izskatīt lūgumrakstus, kas Parlamentam iesniegti saskaņā ar LESD 227. pantu. Citas procedūras attiecas uz specifiskākiem jautājumiem, piemēram, nelikumīgu valsts atbalstu.

Šajā sakarā ir svarīgi pieminēt projektu "EU Pilot"²⁸ – darba metodi, ko izstrādājusi Komisija un dalībvalstis, lai pēc iespējas agrākā stadijā koriģētu ES tiesību pārkāpumus un nebūtu jāuzsāk pārkāpuma procedūra. Šī projekta mērķis ir nodrošināt,

²⁶. Eiropas Parlamenta 2000. gada 18. decembra Regula (EK) 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti, OV 2001 L 8, 1. lpp.

²⁷. LES 17. pants pieprasa, lai Komisija "nodrošina Līgumu piemērošanu, kā arī iestāžu saskaņā ar Līgumiem pieņemto pasākumu piemērošanu".

²⁸. Sk. Komisijas paziņojumu: Rezultātu Eiropa – Kopienas tiesību aktu piemērošana, COM(2007)502.

lai dalībvalstis efektīvāk ieviestu ES tiesību aktus, un lai ātrāk tiktu atrisinātas pilsoņu un uzņēmumu sūdzības. Ombuds ir rūpīgi sekojis “EU Pilot” aktualitātēm kopš tā sākšanas 2007. gadā, lai nodrošinātu, ka tā darbība ir sūdzību iesniedzējiem maksimāli pārredzama.

Ombuds saņem un izskata sūdzības, kas vērstas pret Komisiju kā “Līguma uzraudzītāju” funkciju pildītāju. Ja ombuds uzsāk izmeklēšanu par šādu sūdzību, viņš vienmēr rūpīgi izskaidro sūdzības iesniedzējam, ka izmeklēšanā netiks pārbaudīts, vai ir noticis pārkāpums, jo Eiropas ombudam nav pilnvaru izmeklēt dalībvalstu iestāžu

ombuda iepriekšējām izmeklēšanām un aizrādījumiem par šiem jautājumiem. Ombuds uzskata šo paziņojumu kā būtisku pamatu, lai veidotu iedzīvotāju uzticību Komisijai kā “Līguma uzraudzītājam”.

Kā parādīts turpmāk aprakstītajā piemērā, ombuda 2010. gadā veiktajās izmeklēšanās atklājās vairāki trūkumi. Tomēr ir svarīgi pieminēt, ka divās izmeklēšanās (lieta **219/2009/PB** un **294/2009/PB**) Komisija informēja ombudu, ka ir ieviesusi pasākumus, kuru mērķis ir ievērojami uzlabot sūdzību par pārkāpumiem izskatīšanas procesu. Ombuds atzinīgi novērtēja Komisijas

Ombuds saņem un izskata sūdzības, kas vērstas pret Komisiju kā “Līguma uzraudzītāju” funkciju pildītāju.

rīcību. Ombuda veiktā izmeklēšana ir vēsta tikai uz to, lai pārbaudītu Komisijas rīcību, analizējot un apstrādājot iesniegto sūdzību par pārkāpumu. Ombuds var izvērtēt gan Komisijas rīcības procesuālos, gan būtiskos aspektus.

Procesuāli pienākumi

Attiecībā uz Komisijas procesuālajiem pienākumiem pret sūdzības iesniedzējiem ombuda galvenais atskaites punkts ir Komisijas 2002. gadā pieņemtais paziņojums²⁹. Paziņojumā ir paredzēts pienākums reģistrēt sūdzības un zināmi šī pienākuma izņēmumi, kā arī noteikti termiņi, kādos jāizskata sūdzība un jāsniedz sūdzības iesniedzējam informācija. Šis paziņojums tika sagatavots, reaģējot uz

iniciatīvu, un norādīja, ka vēlas saņemt konkrētu informāciju par jauno pasākumu ieviešanu un to tiešo ietekmi uz sūdzību izskatīšanu.

Sūdzību neregistrēšana

Izplatīta problēma šajā jomā ir saistīta ar sūdzību reģistrāciju. Komisijas 2002. gada paziņojuma 3. punktā Komisijai ir noteikts pienākums reģistrēt saņemtās sūdzības galvenajā reģistrā. Ir paredzēti seši šī pienākuma izņēmumi. Lietā **1009/2009/KM** ombuds norādīja, ka Komisija nav ne apstiprinājusi sūdzības saņemšanu, ne reģistrējusi to kā sūdzību par pārkāpumu, kaut gan sūdzības iesniedzējs izmantoja sūdzības veidlapu un savā iesniegumā skaidri norādīja, ka tā ir sūdzība par pārkāpumu. To, ka Komisija neregistrēja sūdzību, nevarēja attaisnot tikai ar faktu, ka Komisija ir iepriekš

²⁹. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Eiropas ombudam par attiecībām ar sūdzību iesniedzējiem jautājumos par Kopienas tiesību aktu pārkāpumiem (OV 2002, C 244, 5. lpp.).

Sūdzības un izmeklēšanas

sarakstījusies ar sūdzības iesniedzēju, jo tas nav viens no 3. punktā paredzētajiem izņēmumiem. Ombuds izteica kritiku par šo procesuālo trūkumu, norādot, ka Komisijai ir jāreģistrē visas sūdzības, ja vien nav spēkā kāds no paziņojuma 3. punktā norādītajiem izņēmumiem.

2009. gadā ombuds pēc savas iniciatīvas veica izmeklēšanu par Komisijas praksi attiecībā uz sarakstes un sūdzību

Jautājumi pēc būtības

Veicot izmeklēšanu par sūdzībām par pārkāpumiem, ombuds var arī pārskatīt Komisijas analīzes un to secinājumus pēc būtības, piemēram, lai pārbaudītu, vai tie ir pamatoti, labi argumentēti un rūpīgi izskaidroti sūdzības iesniedzējiem. Ombuda izmeklēšanās un secinājumus tiek pilnībā ņemta vērā Līgumos un Tiesas judikatūrā atzītā Komisijas rīcības brīvība,

Ombuda izmeklēšanās un secinājumus tiek pilnībā ņemta vērā Līgumos un Tiesas judikatūrā atzītā Komisijas rīcības brīvība, pieņemot lēmumu par to, vai pārkāpuma lieta jānosūta Tiesai.

par iespējamiem ES vides tiesību aktu pārkāpumiem reģistrēšanu (OI/3/2009/MHZ). Tā tika uzsākta, pamatojoties uz Spānijas NVO apgalvojumu, ka Komisija neregistrē šādu saraksti kā sūdzības, ja tā uzskata, ka (i) sūdzības priekšmets nav prioritārs un (ii) sarakste ir saistīta ar piekļuvi informācijai par vidi, bet vēl nav izmantotas visas prasības izpildes iespējas valsts līmenī. Šie izņēmumi nav paredzēti 3. punktā. Komisija atbildē paskaidroja, ka "prioritāra režīma noteikšana" neattiecas uz sarakstes kā sūdzības reģistrēšanu, bet uz turpmāku administratīvo stadiju pēc sūdzības reģistrēšanas. Attiecībā uz saraksti par piekļuvi ar vidi saistītai informācijai Komisija vispirms puda viedokli, ka tā "nesaskata (nesaskatīja) kaitējumu", kas ir viens no 2002. gada paziņojuma 3. punktā noteiktajiem izņēmuma kritērijiem. Noslēgumā Komisija pieņēma ombuda ieteikumu sašaurināt izņēmuma interpretāciju.

pieņemot lēmumu par to, vai pārkāpuma lieta jānosūta Tiesai. Ja ombuds būtībā nepiekrīt Komisijas novērtējumam, viņš to norāda, taču arī uzsver, ka augstākā iestāde ES tiesību interpretēšanā ir Tiesa. Tomēr šāda veida uzskatu atšķirības ir izņēmuma gadījums.

Strīdi par Komisijas rīcības brīvības izmantošanu³⁰

Lieta 3307/2006/JMA attiecās uz Komisijas rīcību, izskatot sūdzību par pārkāpumu pret Austriju saistībā ar pilnīgu savvaļas dzīvnieku turēšanas aizliegumu cirkos. Ieteikuma projektā ombuds aicināja Komisiju skaidri un nepārprotami norādīt sūdzības iesniedzējam savu nostāju par to, vai Austrija bija pierādījusi savu noteikumu atbilstību Līgumam. Komisija atbildēja, norādot, ka, slēdzot pārkāpuma procedūru, tā ir izmantojusi savu rīcības brīvību. Tā turpmāk argumentēja, ka par dzīvnieku labturības jautājumiem nav jālemj ES līmenī, bet tie jāatstāj dalībvalstu pārziņā. Ombuds piekrita, ka Komisijai bija rīcības brīvība atcelt

30. Šajā sakarā jāpiemin arī lieta 2115/2007/FOR, kas iekļauta iepriekš 1.4. sadaļā "Aizrādījumi".

izmeklēšanu, pirms tā ir pabeigta un tajā pieņemts lēmums par to, vai dalībvalsts ir pārkāpusi ES tiesību aktu. Tomēr viņš noslēdza lietu, izsakot aizrādījumu par Komisijas argumentāciju šajā lietā. Viņaprāt, no tās apgalvojuma, ka “dzīvnieku labturības jautājumi jāatstāj dalībvalstu pārziņā” varēja secināt, ka Komisija atsakās no savām “Līguma uzraudzītājas” funkcijām nevis tikai konkrētajā lietā minētajos, bet visos jautājumos par dzīvnieku labturību. Tāpēc tā nav sniegusi precīzu, skaidru un saprotamu pamatojumu rīcības brīvības izmantošanai.

Lietā **1528/2006/VL** tika uzsākta pēc iepriekšējas sūdzības par pārkāpumu, kuras rezultātā Tiesa nosodīja Vācija par vajadzīgo pasākumu neveikšanu, nenosakot kā prioritāti atkritumeļļu pārstrādāšanai reģenerācijas procesā. Kaut gan Vācija pēc tam īstenoja noteiktus pasākumus, lai pildītu savus attiecīgajā direktīvā noteiktos pienākumus, sūdzības iesniedzēja uzskatīja tos par nepietiekamiem un iesniedza jaunu sūdzību par pārkāpumu, ko Komisija noraidīja. Ombuds izmeklēja lietu un secināja, ka Komisija nav sniegusi pieņemamu savas nostājas paskaidrojumu, un aicināja to pārvērtēt savu nostāju. Komisija nemainīja savu nostāju un atsaucās uz rīcības brīvību šajā jomā, norādot uz jaunu direktīvu, kas dalībvalstīm bija jāīsteno līdz 2010. gada decembrim. Ombuds norādīja, ka Komisija, noraidot iesniegto sūdzību, kā iemeslu minēja, ka Vācija bija atbilstīgi īstenojusi minēto direktīvu. Tāpēc tā nevarēja pamatot savu nostāju uz turpmākiem grozījumiem tiesību aktos. Ombuds arī uzsvēra, ka Komisijas

rīcības brīvība nedod tai tiesības atteikties no “Līguma uzraudzītājas” funkcijām – šajā gadījumā, nenodrošinot specifiska juridiska pienākuma izpildi vēl ilgi pirms beidzies šī pienākuma izpildes termiņš un pats pienākums zaudē savu spēku. Viņš slēdza lietu, izsakot aizrādījumu.

Pietiekama pamatojuma nenorādīšana

Lietā **953/2009/MHZ** ombuds konstatēja, ka Komisija nebija ieņēmusi pamatotu nostāju attiecībā uz to, vai Spānijas iestādes bija pienācīgi īstenojušas attiecīgo direktīvu. Jo īpaši tā nebija pienācīgi atsaukusies uz Tiesas spriedumā ietvertu interpretāciju³¹. Ombuds izteica aizrādījumu un kritiku par Komisijas neattaisnoto kavēšanos, izskatot sūdzību.

Līguma slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršana

Ombuds izskata sūdzības par līgumu slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršanu vai nepiešķiršanu. Tomēr viņš uzskata, ka iestādēm un jo īpaši novērtēšanas komitejām un piešķirējām iestādēm konkursos ir plaša rīcības brīvība, un ka ombudam savā izmeklēšanā ir tikai jāpārbauda, vai ir ievēroti noteikumi, kas reglamentē procedūru, vai fakti ir pareizi un vai nav pieļauta acīmredzama novērtējuma kļūda vai pilnvaru ļaunprātīga izmantošana. Turklāt viņš pārbauda, vai iestādes ir izpildījušas savu pienākumu norādīt iemeslus, un vai tie ir saskaņoti un pamatoti.

³¹. C-278/05, *Carol Marilyn Robins un citi pret Secretary of State for Work and Pensions* [2007] ECR I-1053.

Sūdzības un izmeklēšanas

Ombuds jau ilgu laiku uzskata taisnīgumu par labas pārvaldes pamatprincipu.

Līguma slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršanas jomā 2010. gadā ombuds izskatīja lietas saistībā ar diskrimināciju³², nepareizu attiecīgo noteikumu piemērošanu, pietiekama pamatojuma nenorādīšanu, kā arī netaisnīgumu. Attiecībā uz pēdējo ir svarīgi uzsvērt, ka taisnīgums ir minēts Hartas 41. panta 1. punktā par pamattiesībām uz labu pārvaldi. Ombuds jau ilgu laiku uzskata taisnīgumu par labas pārvaldes pamatprincipu. Viņa mērķis ir nodrošināt pamatotu un taisnīgu konfliktējošo tiesību un interešu līdzsvaru, un, kā redzams turpmāk sadaļā Netaisnīgums kā piemēros apskatītajās lietās, palīdzēt to sasniegt arī citiem.

Netaisnīgums

Divas lietas attiecās uz Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūru (EACEA). Lietā **1598/2008/MHZ** EACEA pieņēma lēmumu noraidīt konferences izmaksas, jo uzskatīja, ka vietējā partnera saites ar attiecīgo NVO radīja iespējamu interešu konfliktu. Tā arī atteicās piekrist (i) citas konferences izmaksām, kas jau bija segtas no citas dotācijas, un (ii) divreiz pieprasītām izmaksām. NVO apgalvoja, ka EACEA lēmums bija netaisnīgs un nesamērīgs. Ombuds pauda viedokli, ka, interpretējot līguma noteikumu par interešu konfliktu, jāņem vērā, vai iesaistītās puses rīkojušās labā ticībā un atbilstoši taisnīguma principiem, kā arī līguma veids un nolūks. Viņš norādīja, ka lietā nebija faktiska interešu konflikta, un ka netika gūta personiska peļņa. EACEA piekrita ombuda viedoklim un piekrita nepieprasīt attiecīgo summu atmaksu. Attiecībā uz pārējām izmaksām ombuds uzsvēra, ka sūdzības iesniedzējs bija tuvu bankrotam. EACEA argumentēja, ka attiecīgais finanšu regulas noteikums tai neļauj

šajā gadījumā izmantot administratīvo rīcības brīvību. Ombuds pieņēma šo skaidrojumu. Lietā **255/2009/JF** attiecās uz nevalstiskajai organizācijai izteiktu EACEA pieprasījumu atlīdzināt EUR 2 364 no sarīkota semināra izmaksām. Atbildot uz ombuda izmeklēšanu EACEA atkārtoti pārbaudīja savu dokumentāciju un konstatēja, ka izmaksas, ko tā sākotnēji uzskatījusi par neattiecināmām, patiesībā bija attiecināmas. Aģentūra atsauc savu prasību atlīdzināt izdevumus. Ombuda izmeklēšanā arī noskaidrojās, ka sūdzības iesniedzējs, aizpildot dotācijas pieteikuma veidlapu, bija pieļāvis acīmredzamu kļūdu. Tās rezultātā sūdzības iesniedzējam netika samaksāta pareizā dalībnieku ceļojuma izdevumu summa. Ņemot vērā faktu, ka šai kļūdai tika pienācīgi pievērsta EACEA uzmanība, ombuds uzskatīja, ka būtu netaisnīgi un nesamērīgi, ja sūdzības iesniedzējam neatlīdzinātu reālos izdevumus. EACEA pieņēma ombuda mierizlīguma priekšlikumu un samaksāja sūdzības iesniedzējam EUR 2 722.

Noteikumu nepareiza piemērošana

Lietā **485/2008/IP** sūdzību iesniedza itāliešu pētnieks, kas bija neapmierināts ar iestāžu rīcību, izskatot viņa apelāciju par lēmumu noraidīt viņa pētniecības priekšlikumu. Tas tika izteikts, atsaucoties uz vienu no Eiropas Pētniecības padomes (ERC) pirmajiem aicinājumiem iesniegt priekšlikumus. Sūdzības iesniedzējs uzskatīja, ka pārsūdzības komiteja nav ņēmusi vērā viņa argumentu par to, ka vērtētāji piemērojuši dažus kritērijus nepareizi vai ka piemērotie kritēriji bija nebūtiski. Ombuds uzskatīja, ka sūdzības iesniedzēja sūdzība ir pamatota un izteica aizrādījumu. Taču viņš atzinīgi vērtēja faktu, ka saskaņā ar jaunajām procedūrām pieteikumu iesniedzējiem tika dota piekļuve neatkarīgo vērtētāju

32. Skatīt iepriekš 1.4. sadaļā "Iestāžu atrisinātās lietas un mierizlīgumi" aprakstīto lietu **1266/2009/KM**.

atsevišķajiem vērtējumiem. Ar šo ES aicinājumiem iesniegt priekšlikumus tika noteikts jauns pārredzamības standarts, kas izpelnījās ombuda uzslavu.

Sūdzība par pietiekama pamatojuma nenorādīšanu

Lietā 1793/2009/MHZ sūdzību iesniedza konsorcijs, kura dotācijas priekšlikumu bija noraidījusi Komisija. Priekšlikumu novērtēja neatkarīgu ekspertu grupa, un tās novērtējums bija daļa no Komisijas argumentācijas par labu priekšlikuma noraidīšanai. Konsorcijs pārstāvis apgalvoja, ka noraidījums nebija labi pamatots. Komisija savā atzinumā par sūdzību izskaidroja būtiskākos ekspertu novērtējuma aspektus. Ombuds atzina skaidrojumu par apmierinošu. Viņš puda viedokli, ka, tā kā Komisija pieņem galīgo lēmumu, un tai atbilstīgi jāpamato savs lēmums, tā var attiecīgi rīkoties, un tai ir tas jādara, ja tā konstatē acīmredzamas kļūdas. Šajā gadījumā tā arī šādi rīkojās, veicot sūdzības iesniedzēja priekšlikuma noraidīšanas sākotnējā pamatojuma grozījumus un skaidrojot savu lēmumu.

Līgumu izpilde

Ombuds uzskata, ka kļūda pārvaldē ir pieļauta tad, ja valsts pārvaldes iestāde nedarbojas saskaņā ar tai saistošu noteikumu vai principu. Tādējādi kļūdu pārvaldē var konstatēt arī tad, ja runa ir par to pienākumu izpildi, kuri izriet no ES iestāžu noslēgtajiem līgumiem.

Tomēr šādu gadījumu izvērtējums, ko ombuds var veikt, katrā ziņā ir ierobežots. Ombuds uzskata, ka viņam nav jānosaka, vai kāda no pusēm ir pārkāpusi līgumu, ja par šo jautājumu ir radies strīds. Šo jautājumu var efektīvi izskatīt tikai kompetentās jurisdikcijas tiesa, kam būtu

iespēja uzklaut pušu argumentus par atbilstošajiem valsts tiesību aktiem un izvērtēt pretrunīgos pierādījumus par jebkuriem apstrīdētajiem faktiem.

Līgumisku strīdu lietās ombuds uzskata, ka ir pamatoti viņa veikto izmeklēšanu ierobežot, tikai pārbaudot, vai iesaistītā Eiropas Savienības iestāde ir sniegusi viņam loģisku un pamatotu atskaiti par tās rīcības tiesisko pamatu un ir paskaidrojusi, kādēļ tā uzskata, ka tās viedoklis par līguma pozīciju ir pamatots. Tādā gadījumā ombuds secina, ka viņš izmeklēšanā nav konstatējis pārvaldē pieļautu kļūdu. Šāds secinājums neietekmē pušu tiesības pieprasīt, lai viņu strīdu par līgumu izskatītu un autoritatīvi atrisinātu kompetentās jurisdikcijas tiesa. Ja puses to pieprasa, ombuds tūlīt slēdz savu izmeklēšanu, neveicot turpmāku novērtēšanu, ņemot vērā ombuda statūtu 2. panta 7. punktā paredzēto noteikumu.

Visas ombuda 2010. gadā veiktās pilnīgās rakstveida izmeklēšanas līgumu jomā attiecās uz Komisiju. Šajā jomā tika izskatīti jautājumi par samaksas kavējumiem, strīdi par attiecināmajām izmaksām un ar apakšuzņēmēju pakalpojumu izmantošanu saistītas problēmas. Četras lietas³³ attiecās uz taisnīguma principu, ko ombuds ir rūpīgi centies stiprināt atbilstīgi 41. panta 1. punktā minētajām pamattiesībām uz labu pārvaldi.

Maksājumu kavējumi

2009. gadā ombuds sāka pēckontroli iepriekš pēc savas iniciatīvas īstenotajai izmeklēšanai (OI/5/2007/GG) par Komisijas veikto maksājumu savlaicīgumu. Šajā izmeklēšanā (OI/1/2009/GG) bija jānoskaidro, vai šajā jomā ir panākta virzība. Pēc paša iniciatīvas veiktajā izmeklēšanā ombuds konstatēja gadījumu,

Visas ombuda 2010. gadā veiktās pilnīgās rakstveida izmeklēšanas līgumu jomā attiecās uz Komisiju.

33. Lieta 173/2009/RT, 2945/2008/FOR, 2509/2008/ELB un 2486/2008/MF.

Sūdzības un izmeklēšanas

kad samaksa tika veikta ar 754 dienu nokavēšanos. Sākotnēji šķita pamatoti pieņemt, ka šis gadījums ir uzskatāms par izņēmumu. Ombuds atklāja, ka ir samaksāti procenti par maksājuma kavējumu un ka nav iesniegta neviena sūdzība par šo lietu. Viņš nolēma izskatīt šo lietu atsevišķi no vispārējās izmeklēšanas pēc paša iniciatīvas, un sāka izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas **OI/2/2010/GG**. Būtiskais kavējums bija izskaidrojams ar ievērojamo personāla trūkumu tajā laikā, kura cēlonis savukārt bija lielā kadru mainība. Tika uzsvērts, ka maksājumu savlaicīgums attiecīgajā direktorātā pēc minētā gadījuma bija būtiski uzlabojies. Pēc lietas materiālu pārbaudes ombuds piekrita, ka lieta neliecina par sistēmisku problēmu. Viņš arī norādīja, ka šo lietu un no tās izrietošās problēmas jau ir izskatījuši Revīzijas palāta.

Strīdi par attiecināmajām izmaksām vai revīzijas darbībām

Lietā **1962/2009/KM** sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Komisijas Transporta un enerģētikas ģenerāldirektorāts (DG TREN) bija kļūdaini aprēķinājis ES ieguldījumu projekta izmaksās, un piemērojis ieguldījuma likmes, kādas nav paredzētas attiecīgajā līgumā. Tika arī apgalvots, ka DG TREN lēni apstrādājis projektu. Komisija atkārtoti novērtēja lietu un kompensēja projekta partneriem EUR 38 000. Attiecībā uz apgalvojumiem par kavēšanos, Komisija uzsvēra, ka process līdz lēmuma pieņemšanai par maksājumu bija ilgs, taču vienmēr tika aktīvi uzraudzīts.

Lietā **3249/2008/KM** attiecās uz daļēju maksājuma prasības noraidījumu līgumiskā jautājumā. 2005. gada augustā attiecīgā apvienība lūdza veikt izmaiņas budžetā, jo to tās izstāde tika rādīta vairāk pilsētās, nekā sākotnēji tika

plānots. Komisijas amatpersona piekrita ierosinātajām izmaiņām. Tomēr Komisija samazināja galīgo maksājumu apvienībai par vairāk nekā EUR 6 000, apgalvojot, ka tai nav pienācīgi paziņots par budžeta izmaiņām. Pēc lietas izmeklēšanas ombuds secināja, ka Komisija nav saskanīgi un pamatoti izskaidrojusi sūdzības iesniedzējam, kā izskatīts viņa maksājuma pieprasījums. Komisija atkārtoti izskatīja prasījumu un piekrita samaksāt sūdzības iesniedzējam atlikušos EUR 6 025, kā arī EUR 1 586 kā procentus.

Lietā **2834/2007/BEH** attiecās uz Komisijas sāktu revīziju. Ombuds secināja, ka Komisija nav sākusi revīziju pieņemamā termiņā. Viņš arī uzskatīja, ka Komisija nav nodrošinājusi sūdzības iesniedzējam provizoriskā revīzijas ziņojuma tulkojumu vācu valodā. Visbeidzot, viņš konstatēja vēl vienu pārvaldes kļūdas gadījumu, jo Komisija nebija sniegusi pietiekamus skaidrojumus tam, kāpēc attiecīgajā gadījumā bija samērīgi veikt četras dienas ilgu revīziju.

Netaisnīgums

Lietā **2509/2008/ELB** bezpeļņas organizācija bija parakstījusi ar Komisiju dotācijas līgumu par projekta izpildi, kura mērķis bija sniegt palīdzību sievietēm, kas Alžīrijā bija cietušas terorisma vardarbībā. Problēmas radās, kad apvienība pārdeva transportlīdzekli, ko bija iegādājusies projekta sākumā. Pēc Komisijas sniegtās informācijas dotācijas līgums neatlāva tā rīkoties, tāpēc Komisija izdeva rīkojumu par naudas atgūšanu no apvienības. Ombuds norādīja, ka sūdzības iesniedzējs bija kļūdījies, taču secināja, ka Komisijas lēmums deklarēt visu transportlīdzekļa vērtību kā neattaisnotās izmaksas bija nesamērīgs. Viņš ierosināja mierizlīgumu. Komisija nolēma atsaukt atgūšanas rīkojumu izmaksu efektivitātes apsvērumu dēļ.

Ar apakšuzņēmumu slēgšanu saistīti jautājumi

Slēdzot līgumus, lai realizētu no ES līdzekļiem finansētas darbības un programmas, Komisija parasti izveido līgumattiecības ar noteiktu firmu vai konsorcijs, kurš pēc tam īsteno attiecīgo projektu, slēdzot apakšlīgumus un izmantojot ekspertu vai savu darbinieku darbu. Daudzos gadījumos Komisijai ir noteiktas tiesības attiecībā pret līgumslēdzēja ekspertiem vai darbiniekiem. Šī ar līgumiem īpaši saistītā vide var radīt strīdus starp Komisijas līgumslēdzējiem un to personālu vai ekspertiem, attiecībā uz kuriem ombuds uzskata, ka Komisijai ir jāuzņemas noteikta atbildība. Ombuda devumā publiskajās apspriešanās par Finanšu regulas pārskatīšanu ir ietverti konkrēti priekšlikumi šāda veida problēmu risināšanai³⁴. Interesanta lieta 2010. gadā, kur tika izmantots Komisijas pienākums pret līgumslēdzēju:

Sūdzības iesniedzēji lietā **760/2009/JMA** apgalvoja, ka Komisija nebija pienācīgi uzraudzījusi Nīderlandes privātu darbā pieņemšanas aģentūru, kas tās vārdā rīko pārbaudījumus. Pēc aģentūras un Komisijas līguma pārbaudes ombuds secināja, ka kandidātiem nebija tiesību pieprasīt Komisijai tieši pārbaudīt, vai aģentūra veic to atlasītais taisnīgi un pārredzami, jo līgumā šāda iespēja bija izslēgta. Tomēr viņš izteica turpmāku piezīmi, aicinot Komisiju apsvērt iespēju sazināties ar aģentūru, lai iegūtu pienācīgus izskaidrojumus, kāpēc aģentūra vispirms informējusi sūdzības iesniedzējus, ka tie izturējuši pārbaudījumu, bet sešus mēnešus vēlāk apgalvojusi, ka tie pārbaudījumu nav izturējuši.

Pārvalde un Civildienesta noteikumi

Katru gadu ombuds saņem virkni sūdzību par ES iestāžu pārvaldi (39 izmeklēšanas jeb 12 % no visām 2010. gadā slēgtajām izmeklēšanām). Šīs darbības ir saistītas ar Civildienesta noteikumu un citu dokumentu piemērošanu. Lietas attiecas uz gandrīz visām iestādēm, un, kā norādīts tālāk minētajos piemēros, tās ir ļoti atšķirīgas, kaut gan arī šajā jomā ļoti izplatītas ir ar taisnīguma principu saistītas lietas. Vairākās lietās ietekmētas arī personu ar invaliditāti tiesības, un tajās ombuda mērķis bija nodrošināt, lai tiktu ievērots Hartas 26. pants par personu ar invaliditāti integrāciju. Ombuds uzslavēja pārvaldes proaktīvo attieksmi, kas daudzos gadījumos ļāva panākt pozitīvu iznākumu³⁵.

Personu ar invaliditāti tiesību neievērošana

Lietā **1226/2008/OV** Komisija piekrita piešķirt sūdzības iesniedzējam uz atlikušajiem diviem darba gadiem rezervētu vietu autostāvvietā. Attiecīgā amatpersona bija cietusi nopietnā negadījumā, kā rezultātā tika atzīts, ka tai iestājusies pastāvīga invaliditāte, kas atbilst 4 %. Viņa apgalvoja, ka Komisija nav taisnīgi un pienācīgi izskatījusi pieteikumu rezervēt viņai vietu autostāvvietā. Sūdzības iesniedzējs lietā **2710/2009/RT** apgalvoja, ka Komisija nav maksājusi viņam saskaņā ar viņa pastāvīgai invaliditātei atbilstošu likmi, kaut gan informēja viņu, ka tā šādi rīkojusies. Tā sniedza viņam arī maldinošu informāciju. Sūdzības iesniedzējs vēlāk informēja ombudu, ka Komisija jau ir samaksājusi viņam pienākošos summu, kā arī procentus par maksājuma kavējumu.

Vairākās lietās ietekmētas arī personu ar invaliditāti tiesības, un tajās ombuda mērķis bija nodrošināt, lai tiktu ievērots Hartas 26. pants par personu ar invaliditāti integrāciju.

³⁴. Šis devums ir pieejams ombuda tīmekļa vietnē: <http://www.ombudsman.europa.eu/en/resources/otherdocument.faces/en/4592/html.bookmark>

³⁵. Sk., piemēram, 1.4. sadaļā "Iestāžu atrisinātās lietas un mierizlīgumi" aprakstīto lietu **1131/2009/MF**.

Sūdzības un izmeklēšanas

Divās lietās attiecībā uz Civildienesta noteikumiem, saskaņā ar kuriem var dubultot darbinieka piemaksu par apgādībā esošu bērnu, ja viņa/ viņas bērnam ir smaga slimība, kuras ārstēšanai nepieciešami lieli izdevumi, tika panākti ļoti atšķirīgi rezultāti. Lietā **1963/2009/ELB** Komisija pieņēma ombuda mierizlīguma priekšlikumu un piešķīra sūdzības iesniedzējam piemaksu dubultā apmērā no 2006. gada, kad tika diagnosticēta viņa dēla slimība, nevis no 2008. gada, kad tika iesniegts attiecīgais pieteikums. Parlamenta reakcija lietā **1953/2008/MF** bija pavisam citāda. Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Parlaments, atsakoties piešķirt dubulto piemaksu par apgādībā esošu bērnu ar atpakaļejošu datumu, ir rīkojies netaisnīgi un nav ievērojis vienlīdzīgas attieksmes principu. Viņš arī apgalvoja, ka netika pietiekami ņemts vērā Tiesas spriedums. Ombuds uzskatīja, ka, kaut gan Parlamentam nav juridiska pienākuma īstenot spriedumu attiecībā uz amatpersonām, kas ir līdzīgos apstākļos, šāda rīcība būtu pilnībā likumīga un atbilstoša labas pārvaldes principiem. Viņš norādīja, ka Parlamenta atbildību pastiprina apstāklis, ka tas atteicies pirms lēmuma pieņemšanas nogaidīt, kamēr būs pieņemts Tiesas spriedums, kaut gan sūdzības iesniedzējs viņam par to izteicis īpašu lūgumu. Parlaments noraidīja ombuda aicinājumu samaksāt sūdzības iesniedzējam attiecīgo summu, tas ir, EUR 5 500. Ombuds uzsvēra pabalstu, ko maksā bērnu ar invaliditāti vecākiem, sociālo nozīmību. Viņš slēdza lietu, izsakot aizrādījumu, un informēja Parlamenta Lūgumrakstu komiteju par tā administratīvo dienestu nostāju attiecībā uz bērnu un personu ar invaliditāti pamattiesībām.

Visbeidzot, Padomes amatpersona, kuras dēlam ir smaga slimība, lietā **129/2009/VL** apgalvoja, ka Padome nav atbildējusi uz viņa jautājumiem un nav sniegusi pietiekamu atbalstu Padomes

amatpersonu apgādībā esošajiem ģimenes locekļiem ar invaliditāti. Padome informēja ombudu, ka tā izlēma uz nenoteiktu laiku piešķirt attiecīgo piemaksu par sūdzības iesniedzēja dēlu, vienlaikus atstājot sev tiesības veikt nepieciešamās pārbaudes. Padome arī konkrēti apliecināja sūdzības iesniedzējam, ka pildīs pret viņa dēlu savu pienākumu ievērot rūpības principu pat viņa nāves gadījumā. Ombuds secināja, ka Padome ir pilnībā nodrošinājusi savu amatpersonu likumā paredzētās tiesības, nodrošinājusi pienācīgus iekšējos pasākumus, lai šīs tiesības varētu izmantot, un veikusi papildu pasākumus, kurus veikt tai nepieprasa Civildienesta noteikumi.

Netaisnīgums

Citā lietā (**906/2009/JF**), kas parāda, kā tiek realizēta laba pārvalde, uzņemoties vairāk nekā paredz juridiskās prasības, Komisija demonstrēja gatavību sadarboties ar ombudu, lai panāktu labvēlīgu iznākumu. Maksājot palīgdarbiniekam, tā pieļāva vairākas kļūdas, bet atguva pārmaksātās summas daļu. Sūdzības iesniedzējs apstrīdēja atlikušās pārmaksātās summas daļas atgūšanu. Viņa pamatoja savu argumentāciju, uzsverot daudzās Komisijas kļūdas un savu grūto finansiālo stāvokli tajā laikā. Ombuds norādīja, ka Komisijai bija juridiskas tiesības atgūt pārmaksāto summu. Taču mierizlīguma priekšlikumā viņš aicināja to uzņemties atbildību par daudzajām administratīvajām kļūdām, atsakoties no summas atgūšanas. Komisija anulēja savu atlīdzinājuma prasījumu.

Objektivitātes nenodrošināšana

Lietā **3289/2008/BEH** attiecās uz Parlamenta amatpersonu, kura iesniedza sūdzību saskaņā ar 90. panta 2. punktu par 2005. gadā viņam piešķirto vērtējuma punktu skaitu. Savā sūdzībā ombudam viņš apgalvoja, ka pretēji labas pārvaldes principiem lēmumu par viņa saskaņā ar 90. panta 2. punktu iesniegto sūdzību pieņēma Parlamenta ģenerālsēkretārs.

Tā kā ģenerālsekretāram bija izšķiroša loma apstrīdētā lēmuma pieņemšanā, viņam bija jāatstāj sūdzība Parlamenta priekšsēdētāja ziņā. Ombuds norādīja, ka Parlamenta iekšējo noteikumu mērķis ir, ciktāl iespējams, lemt par saskaņā ar 90. panta 2. punktu iesniegtu sūdzību piešķirt kompetenci citai personai, nevis tai, kas pieņēmusi apstrīdēto lēmumu. Šis nolūks netiktu realizēts, ja lēmumu par saskaņā ar 90. panta 2. punktu iesniegtu sūdzību pieņemt personu, kas bijusi iesaistīta apstrīdētā lēmuma pieņemšanā, kaut gan nav formāli pieņēmusi šo lēmumu. Ņemot vērā ģenerālsekretāra dalību lēmumā, ar kuru sūdzības iesniedzējam tika piešķirti divi vērtējuma punkti, ombuds secināja, ka minētā amatpersona nebija tādā stāvoklī, kas garantētu, ka nepastāv pamatotu šaubu par tās objektivitāti. Viņš slēdza lietu, izsakot aizrādījumu.

Konkursi un atlases procedūras

EPSO

Pret Eiropas Personāla atlases biroju (EPSO) ir vērsta lielākā daļa ombuda izmeklēšanu, kas attiecas uz atklātiem konkursiem un citām atlases procedūrām. Ņemot vērā, ka EPSO funkciju dēļ ar biroju nonāk saskarē ievērojams ES pilsoņu skaits, ir īpaši svarīgi, lai tas attīstītu uz pilsoņiem vērstu pakalpojumu kultūru un darbotos pārskatāmi.

No deviņām pilnīgajām ombuda izmeklēšanām attiecībā uz EPSO 2010. gadā septiņās netika konstatēta kļūda pārvaldē, savukārt astotajā turpmākai izmeklēšanai nebija pamata, bet pēdējo lietu atsauca pats sūdzības iesniedzējs.

Daudzas problēmas, kuras atklāja EPSO organizētajos konkursos, tika atrisinātas paātrinātās procedūrās, kas liecina par EPSO spēju rast ātrus un taisnīgus problēmu risinājumus. No deviņām pilnīgajām ombuda izmeklēšanām attiecībā uz EPSO 2010. gadā septiņās

netika konstatēta kļūda pārvaldē, savukārt astotajā turpmākai izmeklēšanai nebija pamata, bet pēdējo lietu atsauca pats sūdzības iesniedzējs. Tas ir ievērojams uzlabojums, salīdzinot ar 2009. gadu.

Iespējamā vienlīdzīgas attieksmes nenodrošināšana

Lietā 1994/2008/IP³⁶ bija viena no tām pret EPSO vērstajām lietām, kas tika slēgta, nekonstatējot kļūdu pārvaldē, un kurā ombuds uzskatīja, ka EPSO bija norādījusi pamatotus un pietiekamus iemeslus, lai attaisnotu savu lēmumu sarakstīties ar atklātā konkursa kandidātiem vienā no tikai trim valodām, proti, angļu, franču vai vācu. EPSO paskaidroja, ka šādas rīcības mērķis bija nodrošināt efektīvu saziņu pieteikšanās procedūras laikā. Turklāt viens no konkursa nosacījumiem bija tāds, ka kandidātiem bija labi jāprot vismaz viena no trim minētajām valodām.

Citas iestādes un struktūras

Lai gan lielākā daļa sūdzību, kas attiecas uz pieņemšanu darbā, ir vērstas pret EPSO, ombuds dažkārt saņem sūdzības par citām iestādēm, jo īpaši par jaunizveidotām aģentūrām, kas vēl pilnveido savas darbā pieņemšanas procedūras.

Pārsūdzības tiesību neievērošana

Lietā 923/2009/FOR attiecībā uz Eiropas Aģentūru operatīvās sadarbības vadībai pie ES dalībvalstu ārējām robežām (Frontex)

sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Frontex rīcība bija netaisnīga, nepārredzama, nepieklājīga un neprofesionāla. Turklāt tā vājināja viņa pārsūdzības tiesības, kuras viņš nevarēja izmantot, jo Frontex ar viņu nesazinājās. Sūdzības iesniedzējs bija Frontex pieteicies darbā uz trim

³⁶. Sk. arī iepriekš sadaļā 1.4. "Turpmākas piezīmes" aprakstīto lietu 2831/2009/RT.

Sūdzības un izmeklēšanas

amata vietām. Ombuds konstatēja, ka *Frontex* šajā lietā nav ievērojusi labas pārvaldes principus. Šis pārkāpums bija īpaši nopietns, jo sūdzības iesniedzējam bija radīti apgrūtinājumi izmantot savas pārsūdzības pamattiesības attiecībā uz tam nelabvēlīgu lēmumu. Savā lēmumā ombuds atsaucās uz Hartu, precīzāk, uz 47. pantu, kurā paredzētas tiesības uz tiesību efektīvu aizsardzību un taisnīgu tiesu. Ombuds slēdza lietu, izsakot aizrādījumu.

Iespējams tiesiskās palāvības principa pārkāpums

Lietā **2924/2007/TS** Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) informēja sūdzības iesniedzēju, ka tā ir izraudzīta pieņemšanai darbā. Divas nedēļas pirms darba pienākumu izpildes sākšanas informēja sūdzības iesniedzēju, ka viņu nevar pieņemt darbā, jo viņai nav trīs gadu ilgas pēcvidusskolas izglītības. Sūdzības iesniedzēja jau bija aizgājusi no darba Somijā, noīrējusi dzīvokli Briselē un izīrējusi savu dzīvokli Somijā. Ombuds uzskatīja, ka EESK nav pietiekami pārbaudījusi sūdzības iesniedzējas pieteikumu un CV. Turklāt tā kļūdaini informēja sūdzības iesniedzēju par viņas pieņemšanu darbā, pirms personāla atlases iestāde bija pieņēmusi formālu lēmumu. Pēc ombuda mierizlīguma priekšlikuma³⁷ EESK piekrita samaksāt sūdzības iesniedzējai EUR 3 965 kā finanšu kompensāciju par tai nodarītajiem materiālajiem zaudējumiem.

Institucionāli, politiski un citi jautājumi

Šī atlikusī kategorija attiecas uz dažādām sūdzībām, kas vērstas pret iestādēm saistībā ar politikas izstrādes darbībām vai vispārējo darbību. Tajā minētās sūdzības attiecas uz netaisnīgumu, administratīvām kļūdām, ļaunprātīgu pilnvaru izmantošanu un pienākumu neizpildi³⁸.

Netaisnīgums

Lietā **3272/2008/BEH** par Eiropas Parlamenta deputātu piekļuvi preses pārstāvjiem paredzētajām Padomes telpām Eiropas Padomes sanāksmju laikā ombuds uzskatīja, ka sūdzības iesniedzējs nav pierādījis, ka Padome būtu rīkojusies patvaļīgi, piešķirot Parlamenta delegācijai tādu pašu caurlaižu skaitu kā citām delegācijām. Turklāt viņš uzskatīja, ka Padomes lēmums piemērot vispārpieņemtus ierobežojumus, nenosakot tos individuāli konkrētajā gadījumā, nav kļūda pārvaldē. Šajā sakarā viņš ņēma vērā Padomes rīcības brīvības pakāpi. Attiecībā uz apgalvojumu, ka Eiropas Parlamenta deputātiem būtu jāpiešķir neierobežota piekļuve, ombuds uzskatīja, ka, ņemot vērā, ka pašlaik Eiropas Parlamentā ir vairāk nekā 700 deputātu un ka Padomes ēkas ietilpība ir ierobežota, nav pamatojuma kritizēt Padomes atteikumu piekrist sūdzības iesniedzēja viedoklim.

Lietā **2905/2008/GG** par aizliegumu ienākt Komisijas telpās, kas tika piemērots kādam zinātniekam, pamatojoties uz apgalvojumiem par uzmākšanos ES personālam, ombuds norādīja, ka Komisijas neiecietība pret uzmākšanos pelna neviltotu uzslavu, bet uzsvēra, ka jāievēro arī nevainības prezumpcija. Viņš arī atzina, ka sūdzības iesniedzējam netika dota iespēja izteikt savus apsvērumus pirms aizlieguma pieņemšanas, un ka šāda rīcība klaji pārkāpa viņa tiesības tikt uzklaustītam. Turpmāk viņš norādīja, ka Komisija nebija informējusi sūdzības iesniedzēju par savu lēmumu, un ka tā nebija norādījusi pamatotu iemeslu, kāpēc tā nokopēja trešai personai vēstuli, kurā bija negatīvi izteikumi par zinātnieku. Ombuds aicināja Komisiju atcelt aizliegumu, atvainoties par pieļautajām kļūdām un informēt trešo personu, ka aizliegums ir atcelts. Komisija atvainojās par to, ka nebija informējusi sūdzības iesniedzēju par aizliegumu,

³⁷. Mierizlīguma priekšlikums tika izteikts, pamatojoties uz apsvērumu, ka EESK ir nodarījusi sūdzības iesniedzējai zaudējumus. Ombuds neveica analīzi, pamatojoties uz ES tiesu noteiktajiem nosacījumiem par tiesiskās palāvības principa pārkāpumu.

³⁸. Skatīt iepriekš 1.4. sadaļā "Ieteikumu projekti" aprakstīto lietu **1450/2007/BEH**.

bet noraidīja ombuda secinājumus un ieteikumus par pārējo lietas daļu. Ombuds izteica vairākus aizrādījumus.

Lietā **647/2010/RT** sūdzībā tika apgalvots, ka Komisija nav veikusi atlikuma maksājumu par Serbijā īstenotu mērķsadarbības programmu. Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Komisija rīkojusies netaisnīgi un nesamērīgi, atsakoties maksāt par noteiktiem izdevumiem, kas radušies saistībā ar projektu. Izmeklēšanas laikā sūdzības iesniedzējs informēja ombudu, ka Komisija ir piekritusi veikt atlikuma maksājumu, piekrītot samaksāt gandrīz visu prasīto summu.

Lietā **296/2009/OV** par Padomes secinājumiem par ietaupījumu aizsardzību kāds pilsonis sūdzējās par to, ka Padome nav turējusi vārdu, ir maldinājusi Eiropas pilsoņus un pārkāpusi tiesiskās palāvības principu. Padome apgalvoja ombudam, ka sūdzība neattiecas uz kļūdu pārvaldē. Tā arī norādīja, ka secinājumi nebija juridiski saistoši. Ombuds atgādināja sūdzības iesniedzēja apgalvojumus, proti, ka Padomes nespēja īstenot savu politisko lēmumu bija uzskatāma par kļūdu pārvaldē. Tāpēc viņš uzskatīja, ka izskatīt šo sūdzību ir viņa kompetencē, taču uzsvēra, ka sūdzība šajā sakarā būtu labi pamatota tikai tad, ja Padome būtu uzņēmusies konkrētas saistības un pēc tam nebūtu tās izpildījusi. Ombuds norādīja, ka pieminētā direktīva pa to laiku bija grozīta, nosakot dalībvalstīm pienākumu vēlākais no 2009. gada 1. jūlija garantēt secinājumus paredzēto aizsardzības līmeni. Viņš secināja, ka jautājums ir zaudējis svarīgumu un ka turpmāka izmeklēšana nebija pamatota.

Administratīvās kļūdas

Lietā **865/2008/OV** bija saistīta ar administratīvu kļūdu attiecībā uz zvejas kvotām ūdeņos uz rietumiem no Skotijas. Pēc sūdzības iesniedzēja

sniegtās informācijas Komisija kļūdas dēļ tabulā, kurā bija norādīti piedāvātie kvotu samazinājumi, samainīja vietām slejas, kas attiecās uz ūdeņiem uz rietumiem no Skotijas, un uz Ziemeļjūru. Ombuds pārliecinājās par kļūdas esamību, taču Komisija noraidīja ombuda ieteikuma projektu atzīt kļūdu un, ciktāl iespējams, veikt korekcijas pasākumus. Tā atkārtoti pauda savu argumentu, ka attiecīgais priekšlikums ir izteikts apzināti pamatojoties uz zinātniskiem datiem, kas liecina, ka mencu krājumu stāvoklis ūdeņos uz rietumiem no Skotijas ir kritisks. Tā turklāt apgalvoja, ka, pat ja būtu pieļauta kļūda, vairs nebija iespējams veikt korekcijas pasākumus. Ombuds slēdza lietu, izsakot aizrādījumu. Komisija pēc tam atzina kļūdu ombudam nosūtītā vēstulē, atsakoties no savas nostājas izmeklēšanas laikā.

Pilnvaru ļaunprātīga izmantošana

Lietā **1182/2009/(BU)JF** neliels vieglo lidaparātu tehniskās apkopes uzņēmums iesniedza ombudam sūdzību saistībā ar Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (EASA) pieprasīto maksu par darbu veikšanu, lai veiktu nelielus lidaparāta drošības pielāgojumus. Ombuda izmeklēšanā noskaidrojās, ka, ņemot vērā piemērojamās juridiskos noteikumus un sūdzības iesniedzējam pieejamo informāciju, EASA pieprasīja maksu pamatoti. Tomēr izmeklēšanā arī noskaidrojās, ka, pieprasot veikt minēto maksu, EASA bija izteikusi oficiālu brīdinājumu, kurā cita starpā bija paredzēta iespēja, ka tiks anulēta sūdzības iesniedzēja esošie sertifikāti. Ombuds konstatēja, ka šis brīdinājums ir nesamērīgs, aizskarošs, un, iespējams, pat nelikumīgs, un ka EASA ir jāatvainojas sūdzības iesniedzējam. EASA atvainojās un pārskatīja savus oficiālos brīdinājumus. Tā arī informēja ombudu, ka plāno ierosināt spēkā esošo noteikumu izmaiņas.

Sūdzības un izmeklēšanas

1.7. Sūdzību pārsūtīšana un ieteikumi

Vairāk nekā 70 % 2010. gadā izskatīto lietu (1 997) ombuds sūdzības iesniedzējam varēja palīdzēt, uzsākot izmeklēšanu, pārsūtot lietu kompetentajai struktūrai vai dodot padomu, kur vērsties. Sūdzības, uz kurām neattiecas Eiropas ombuda pilnvaras, bieži vien saistītas ar iespējamiem dalībvalstu izdarītiem ES tiesību pārkāpumiem. Daudzas šādas lietas vislabāk var atrisināt valsts vai reģionālais ombuds Eiropas ombudu tīklā. Arī Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komiteja ir pilntiesīga tīkla biedre. Viens no tīkla uzdevumiem ir veicināt sūdzību ātru pārsūtīšanu kompetentajam valsts vai reģiona ombudam vai līdzīgai struktūrai.

Kopumā 53 % (1 435) sūdzību, kuras Eiropas ombuds izskatīja 2010. gadā, tika atzītas par tādām, kas atbilst Eiropas ombudu tīkla locekļu pilnvarām. Uz 744 lietām no minētajām attiecās Eiropas ombuda pilnvaras. Kā redzams 1.12. attēlā, 691 gadījumos sūdzība tika pārsūtīta³⁹ Eiropas ombudu tīkla biedram vai sūdzības iesniedzējam tika ieteikts sazināties ar tīkla biedru (546 lietas tika pārsūtītas valstu vai reģionu ombudiem, savukārt 145 lietas tika nodotas izskatīšanai Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komitejai).

Dažos gadījumos ombuds uzskata, ka labāk sūdzību ir pārsūtīt Eiropas Komisijai vai SOLVIT – tīklam, ko izveidojusi Komisija, lai palīdzētu cilvēkiem, kuri saskaras ar šķēršļiem, mēģinot īstenot savas tiesības Eiropas Savienības iekšējā tirgū. Pirms sūdzības pārsūtīšanas vai ieteikuma sniegšanas sūdzības iesniedzējam ombuda dienesti veic visu iespējamo atbilstošākā ieteikuma

nodrošināšanai. 2010. gadā 176 sūdzību iesniedzējiem tika ieteikts vērsties Eiropas Komisijā⁴⁰, bet 601 lietas tika pārsūtītas citām iestādēm vai struktūrām, tostarp SOLVIT un attiecīgajiem ombudiem vai dalībvalstu iestādēm, kas izskata sūdzības.

61 % no visām 2010. gadā izskatītajām lietām tika sniegts ieteikums, vai arī lieta tika pārsūtīta. Turpmāk ir apskatīti piemēri.

Eiropas ombudu tīkla locekļu loma

Kādas Zamoras apgabala apdzīvotas vietas mērs iesniedza sūdzību par slikto ceļu stāvokli, par kuru bija atbildīga Kastīlijas un Leonas (Spānija) reģionālā valdība. Sūdzības iesniedzējs informēja ombudu, ka pilsētas dome vairākas reizes sūdzējusies reģionālajai valdībai, bet nav saņēmusi apmierinošu atbildi. Ar sūdzības iesniedzēja piekrišanu ombuds pārsūtīja lietu Kastīlijas un Leonas reģionālajam ombudam.

3071/2009/PL

Alžīrijas valstspiederīgais lūdza Francijas iestādēm Strasbūrā viņa vectēva, kurš I pasaules karā bija piedalījies karadarbībā Francijā, laulības apliecību. Viņš apgalvoja, ka vietējās iestādes nav atbildējušas uz viņa lūgumu. Ar sūdzības iesniedzēja piekrišanu ombuds pārsūtīja lietu Francijas ombudam.

1785/2010/PF

Sūdzības iesniedzējai iesaka sazināties ar Eiropas Komisiju

Kāda privātpersona apgalvoja, ka Vācijas Federālais migrācijas un bēgļu lietu birojs izturas diskriminējoši pret ES pilsoņu, kas nav vācieši, laulātajiem, liekot tiem gaidīt trīs mēnešus, pirms atļaut tiem piedalīties federālās valdības apmaksātos integrācijasursos. Sūdzības iesniedzējs vēlējās informēt Eiropas Komisiju par diskrimināciju un vērsties tiesā pret biroju

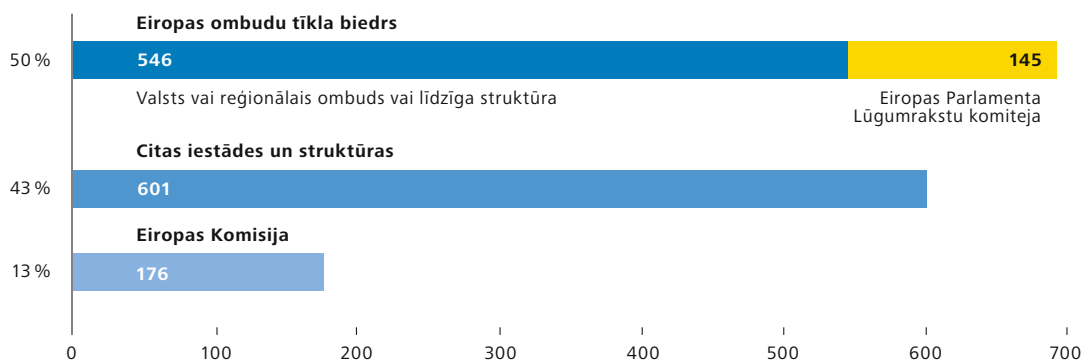
³⁹. Sūdzība tiek pārsūtīta tikai ar sūdzības iesniedzēja iepriekšēju piekrišanu un ar noteikumu, ka sūdzībai ir pamatojums.

⁴⁰. Šis skaits ietver dažas lietas, kurās sūdzība pret Komisiju tika atzīta par nepieņemamu, jo pirms sūdzības iesniegšanas ombudam tās iesniedzējs nebija administratīvā veidā vērsies attiecīgajā iestādē.

Sūdzības, uz kurām neattiecas Eiropas ombuda pilnvaras, bieži vien saistītas ar iespējamiem dalībvalstu izdarītiem ES tiesību pārkāpumiem.

**1.12. attēls: Sūdzības, kas pārsūtītas citām iestādēm un struktūrām
Gadījumi, kad sūdzību iesniedzējiem ieteikts sazināties ar citām iestādēm un struktūrām**

1. piezīme. Iepriekš redzamiē rādītāji ietver 187 sūdzības, kas reģistrētas 2009. gada beigās un apstrādātas 2010. gadā, bet nav ņemtas vērā 46 sūdzības, kas reģistrētas 2010. gada beigās un kas gada beigās joprojām tika apstrādātas, lai noteiktu turpmāko rīcību.

2. piezīme. Dažos gadījumos sūdzības iesniedzējam tika sniegts vairāk nekā viena veida padoms. Tādēļ procentuālais kopskaits pārsniedz 100 %.

vai Vāciju, lai diskriminācija tiktu pārtraukta. Sūdzības iesniedzējs pilnvaroja ombudu pārsūtīt sūdzību Komisijai.

2313/2010/NF

Vācijas pilsonis, kurš ar savu sievu kopš 1994. gada dzīvoja Bonaire (Nīderlandes Antiļās), apgalvoja, ka laikā, kad viņi pārcēlās uz Bonaire, lai ārzemniekiem piešķirtu rezidenta statusu, viņiem bija jāveic skaidras naudas iemaksa. Pēc desmit gadu uzturēšanās valdībai bija jāatlīdzina šī iemaksa. Viņš sūdzējās, ka vietējās iestādes atlīdzināja šo iemaksu tikai Nīderlandes pilsoņiem un oficiāli atteicās atlīdzināt to pārējiem Eiropas Savienības pilsoņiem. Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka šāda prakse pārkāpj ES tiesību aktus. Viņš uzskatīja, ka tiek diskriminēts, un vērsās pie ombuda pēc palīdzības. Ar sūdzības iesniedzēja piekrišanu ombuds pārsūtīja sūdzību Komisijai.

2476/2010/NF

Sūdzība, kas pārsūtīta SOLVIT

Spānijas pilsonis iesniedza ombudam sūdzību par (Spānijas Iekšlietu ministrijas) Satiksmes ģenerāldirektorātu, kas neatzina viņa Apvienotās Karalistes izdoto D1 kategorijas autovadītāja

apliecību, kas, iespējams, ir pretrunā ar ES tiesību aktiem par autovadītāja apliecībām. Divas nedēļas pēc sūdzības iesniegšanas šī persona sazinājās ar ombudu, informējot, ka ir iesniedzis sūdzību SOLVIT tīklā, kas paziņojis viņam, ka uzsāks izmeklēšanu. Ombuds pārsūtīja lietu tīkla SOLVIT Spānijas nodaļai.

1769/2010/PL

Pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā ir būtiski svarīgi, lai iestādes izveidotu un attīstītu uz pilsoņiem vērstu pakalpojumu un to tiesību ievērošanas kultūru. Iepriekš izklāstītās tematiskās analīzes mērķis bija attēlot 2010. gadā ombuda veikto izmeklēšanu dažādību un parādīt dažādos līdzekļus, ko ombuds izmantojis, lai veicinātu pakalpojumu kultūras izveidi un palīdzētu iedzīvotājiem Pamattiesību hartu. Lasītāji, kuri vēlas sīkāk iepazīties ar ombuda izmeklēšanām, var izmantot meklēšanas iespējas ombuda tīmekļa vietnē, lai piekļūtu visaptverošam tiešsaistē pieejamai kopsavilkumu, lēmumu, ieteikumu projektu un īpašo ziņojumu kopumam.

12

Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un ieinteresētajām pusēm

Šajā nodaļā sniegta informācija par Eiropas ombuda attiecībām ar ES iestādēm, citiem ombudiem un citām svarīgām ieinteresētajām personām 2010. gadā. Tajā norādītas sanāksmes, semināri un citas darbības, kas veiktas, lai nodrošinātu sūdzību efektīvu izskatīšanu un pēc iespējas plašāku labākās prakses apmaiņu, kā arī uzlabotu dažādo ieinteresēto personu informētību par ombuda lomu.

Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un ieinteresētajām pusēm

2.1. Attiecības ar ES iestādēm un struktūrām¹

Eiropas ombuds regulāri tiekas ar visiem ES iestāžu deputātiem un amatpersonām, lai apspriestu, kā uzlabot pārvaldes kvalitāti, uzsvērtu sūdzību efektīvas izskatīšanas svarīgumu un nodrošinātu atbilstīgu turpmāko pasākumu īstenošanu pēc viņa izteiktajiem aizrādījumiem un piezīmēm un sagatavotajiem ieteikumiem un ziņojumiem.

Nemot vērā apstākli, ka katru gadu lielākā daļa ombuda veikto izmeklēšanu attiecas uz Eiropas Komisiju, ombuds cenšas sistemātiski sazināties ar tās locekļiem un amatpersonām.

Nemot vērā apstākli, ka katru gadu lielākā daļa ombuda veikto izmeklēšanu attiecas uz Eiropas Komisiju, ombuds cenšas sistemātiski sazināties ar tās locekļiem un amatpersonām. 2010. gadā Diamandouros kungs tikās ar Eiropas Komisijas priekšsēdētāju José Manuel Durão Barroso kungu, ar Komisijas priekšsēdētāja vietnieku starpinstītūciju attiecību un administrācijas jomā Maroš Šefčovič kungu, ar Komisijas priekšsēdētāja vietnieku tiesiskuma, pamattiesību un pilsonības jomā Viviane Reding kundzi un iekšējā tirgus un pakalpojumu komisāru Michel Barnier kungu. Viņš tikās arī ar Komisijas ģenerālsekretāri Catherine Day kundzi, juridiskā dienesta ģenerāldirektoru Luis Romero kungu un Komisijas štata vidutāju Mercedes de Sola kundzi. Lai veiktu turpmākos pasākumus pēc izmeklēšanām, ombuda juridiskā dienesta vadītājs katru mēnesi tikās ar Komisijas ģenerālsekretariāta direktoru starpinstītūciju attiecību jautājumos un novembrī iepazīstināja atbildīgos Komisijas koordinatorus ar ombuda veiktajām izmeklēšanām.

Ombuda attiecības ar Komisiju ir plašākas nekā darbs saistībā ar izmeklēšanām:

2010. gadā Diamandouros kungs tikās ar Komisijas amatpersonām, kas atbildīgas par Eiropabarometru, un pirmoreiz sniedza Eiropas Dokumentācijas centriem prezentāciju par piekļuvi informācijai. Ombuda personāls turpināja sazināties ar SOLVIT, Eiropas Uzņēmumu tīklu un Komunikācijas ģenerāldirektorātu.

Saistībā ar attiecībām ar Eiropas Parlamentu, īpaši svarīgas 2010. gadā bija ombuda vēlēšanas (skatīt turpmāk) un, kā vienmēr, plenārsēde par ombuda darbību iepriekšējā gadā. Tā notika 2010. gada 25. novembrī, un tās pamatā bija Eiropas Parlamenta deputātes Mariya Nedelcheva kundzes sagatavotais ziņojums. Ombuds iesniedza 2009. gada ziņojumu Parlamenta Lūgumrakstu komitejai 4. maijā, un viņam bija iespēja arī iesniegt savu īpašo ziņojumu par Komisijas nevēlēšanas sadarboties izmeklēšanā (sk. iepriekš 1.4. sadaļu). Šis ziņojums tika apspriests arī Parlamenta 25. novembra plenārsēdē. Citi būtiski pasākumi 2010. gadā bija prezentācija Lūgumrakstu komitejai par Regulas 1049/2001 par publisku piekļuvi dokumentiem pārskatīšanu, prezentācija Konstitucionālo jautājumu komitejai par Eiropas pilsoņu iniciatīvu, un sanāksme ar Juridisko jautājumu komitejas darba grupu saistībā ar administratīvajām tiesībām.

Oktobrī Diamandouros kungs devās uz Eiropas Savienības Tiesu Luksemburgā, lai dotu zvērestu, stājoties amatā uz jauno pilnvaru laiku. Pēc tam viņš tikās ar Tiesas priekšsēdētāju Vassilios Skouris kungu, Vispārējās tiesas priekšsēdētāju Marc Jaeger kungu un Civildienesta tiesas priekšsēdētāju Paul Mahoney kungu. Agrāk tajā pašā mēnesī ombuds piedalījās konferencē par godu

1. Īsuma labad termins "iestāde" tiek attiecināts uz visām ES iestādēm un struktūrām.

Ombuds iesniedza *2009. gada ziņojumu* Parlamenta priekšsēdētājam un Parlamenta deputātam Jerzy Buzek kungam 21. aprīlī, bet Parlamenta Lūgumrakstu komitejai – 4. maijā. Plenārsēde par ombuda darbību 2009. gadā notika 2010. gada 25. Novembrī, un tās pamatā bija Eiropas Parlamenta deputātes Mariya Nedelcheva kundzes sagatavotais ziņojums.

Civildienesta tiesas piektajai gadadienai. Luksemburgā ombuds piedalījās ne tikai zvēresta došanas ceremonijā, bet arī tikās ar Eiropas Investīciju bankas (EIB) prezidentu Philippe Maystadt kungu, un uzstājās Eiropas Pētniecības padomes Zinātniskās padomes 27. plenārsēdē par tēmu “Ētika un ombuds”.

Citi svarīgi pasākumi pagājušajā gadā bija prezentācija ES Padomes ģenerāldirektoriem, direktoriem un nodaļu vadītājiem, tikšanās ar Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF) vadību un runa Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras simpozijā “Pamattiesību arhitektūras stiprināšana Eiropas Savienībā”. Turklāt 2010. gadā tika rīkotas tikšanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju (EDPS) Peter Hustinx kungu, Eiropas Personāla atlases biroja (EPSO) vadītāju David Bearfield kungu, Padomes administrācijas ģenerāldirektoru William Shapcott kungu, Eiropas Vides aģentūras direktora vietnieku Gordon McInnes kungu, Eiropas politikas padomdevēju biroja

(BEPA) vadītāja vietnieku Margaritis Schinas kungu un Eiropas Atalgojuma un individuālo tiesību biroja (PMO) direktoru Stephen Quest kungu. Ombuds arī rīkoja divas prezentācijas Eiropas Administrācijas skolas rīkotās programmas “Erasmus valsts pārvaldei” dalībniekiem.

Eiropas ombuda vēlēšanas

LESD 228. panta 2. punkts paredz, ka ombudu ievēl pēc katrām Eiropas Parlamenta vēlēšanām uz tā pilnvaru laiku. Vēlēšanu procedūra ir noteikta Parlamenta Reglamentā.

Parlaments publicēja aicinājumu izvirzīt kandidatūras ombuda amatam 2009. gada 10. septembra Oficiālajā Vēstnesī², nosakot 2009. gada 9. oktobri kā kandidatūru izvirzīšanas termiņu. Balsojums par Eiropas ombudu tika rīkots plenārsēdē Strasbūrā 2010. gada 20. janvārī. Diamandouros kungs tika atkārtoti ievēlēts Eiropas ombuda

Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un ieinteresētajām pusēm

amatā pirmajā balsojumā ar 340 balsīm. Pierre-Yves Monette kungs saņēma 289 balsis, bet Vittorio Bottoli kungs – 19 balsis. Kopējais derīgo balsu skaits bija 648. Diamandouros kungs paziņoja, ka viņa prioritātes pēc pārvēlēšanas amatā būs šādas: nodrošināt, lai pilsoņiem tiktu pilnībā nodrošinātas Lisabonas līguma un Pamattiesību hartā garantētās tiesības, stiprināt uz pilsoņiem vērsto pakalpojumu kultūru ES pārvaldē un papildus uzlabot ombuda biroja darba efektivitāti.

Detalizēta informācija par Eiropas ombuda vēlēšanām atrodama Parlamenta tīmekļa vietnē: <http://www.europarl.europa.eu/electionombudsman/>

2.2. Attiecības ar citiem ombudiem un līdzīgām iestādēm

Daudzi sūdzību iesniedzēji vēršas pie Eiropas ombuda, ja tiem rodas problēmas ar valsts, reģionālajām vai vietējām pārvaldes iestādēm. Eiropas ombuds cieši sadarbojas ar kolēģiem dalībvalstīs, lai pilsoņu sūdzības par ES tiesību aktiem tiktu pareizi un pienācīgi izskatītas. Galvenokārt šī sadarbība notiek Eiropas ombudu tīkla aizgādībā. Tīkls tagad aptver vairāk nekā 90 birojus 32 valstīs, un tajā ietilpst valstu un reģionu ombudi un līdzīgas iestādes Eiropas Savienības

| Eiropas ombuds cieši sadarbojas ar kolēģiem dalībvalstīs, lai pilsoņu sūdzības par ES tiesību aktiem tiktu pareizi un pienācīgi izskatītas.

dalībvalstīs, ES kandidātvalstīs un dažās citās Eiropas valstīs, kā arī Eiropas ombuds un Eiropas Parlamenta Līgumrakstu komiteja.

Tīklam 2010. gadā īpaši svarīgs notikums bija jaunās tīkla vizuālās identitātes ieviešana, kā arī Eiropas ombuda jaunās vizuālās identitātes ieviešana (sk. turpmāk). Prezēntācijā Briselē 27. septembrī piedalījās Apvienotās Karalistes, Austrijas, Beļģijas, Dānijas, Francijas, Itālijas, Norvēģijas, Portugāles, Slovēnijas un Ungārijas ombudi un viņu biroju darbinieki. Tīkla jaunais logotips ir izstrādāts, lai raksturotu tīkla identitāti un vērtības, vienlaikus uzsverot tā locekļu centienus uzrunāt plašu sabiedrības loku.

Viens no tīkla uzdevumiem ir veicināt sūdzību ātru pārsūtīšanu kompetentajam ombudam vai līdzīgai struktūrai. 2010. gadā 977 gadījumos sūdzība tika pārsūtīta kādam no Eiropas ombudu

2010. gada 27. septembrī Briselē tika rīkots Eiropas ombuda un Eiropas Ombudu tīkla jaunās vizuālās identitātes prezentācijas pasākums. Pasākumā piedalījās vairāk nekā 150 cilvēku, tostarp ombudi un viņu biroju darbinieki no desmit valstīm.

tīkla biedriem vai sūdzības iesniedzējam tika ieteikts sazināties ar šā tīkla biedru. Sīkāka informācija par šo sadarbību ir sniegta 1. nodaļā.

Tieši svarīgā sūdzību izskatīšanā ir īpaša procedūra, kas ir paredzēta, lai valsts vai reģionu ombudi varētu lūgt Eiropas ombudam rakstiskas atbildes uz jautājumiem par ES tiesībām un to interpretāciju, tostarp jautājumiem, kas rodas, izskatot specifiskus gadījumus. 2010. gadā valstu ombudi iesniedza trīs jautājumus: Austrijas Ombudu padome par ES noteikumiem sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinācijas jomā, Igaunijas ombuds par Savienības pilsoņu un to ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, un Beļģijas Federālais ombuds par dubulto aplikšanu ar PVN Eiropas līmenī.

Vispārīgāk izsakoties, Tīkls ir noderīgs mehānisms informācijas apmaiņai par ES tiesību aktiem un labu praksi, organizējot seminārus, izmantojot divreiz gadā

iznākošo periodisko biļetenu, rīkojot elektronisko apspriežu un dokumentu apmaiņas forumu (*EUOMB* galotņu sanāksme un tīmekļa vietne) un izmantojot elektronisko *Daily News* ziņu dienestu. 2010. gadā, izmantojot šos rīkus, tika apspriesti tādi jautājumi kā pilsoņu tiesības uz brīvu pārvietošanos, ES tiesību aktu piemērošana valsts atbalsta jomā, transportlīdzekļu aplikšana ar nodokļiem, migrācijas un patvēruma jautājumi, diskriminācija, vides aizsardzība un personu ar invaliditāti tiesības. Turklāt 2010. gadā Eiropas ombuds informēja tīklā iesaistītos valstu ombudus par nodomu sagatavot ES ierēdņiem paredzētu paziņojumu par ētikas principiem. Viņš lūdza ombudu palīdzību, lai nodrošinātu, ka plānotajā paziņojumā pilnībā tiktu atspoguļoti dalībvalstu labākās prakses piemēri. Tīkla valstu ombudi bija pretimnākoši šim lūgumam sniegt informāciju par valstu paziņojumiem par ētikas principiem valsts pārvaldē un piekrita apspriest šo tēmu nākamajā ombudu seminārā Kopenhāgenā 2011. gadā.

Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un ieinteresētajām pusēm

Septītais reģionālais Eiropas ombudu tīkla seminārs tika rīkots Austrijā, Insbrukā, 2010. gada novembrī. Seminārā piedalījās reģionu ombudi un līdzīgas struktūras no Apvienotās Karalistes, Austrijas, Beļģijas, Vācijas, Itālijas, Spānijas un Šveices.

Valstu un ombudu semināri tiek rīkoti pārmaiņus katru otro gadu, un tos kopīgi organizē Eiropas ombuds un valsts vai reģiona ombuds. Septīto reģionālo Eiropas ombudu tīkla semināru organizēja Eiropas ombuds kopā ar Tiroles ombudu Josef Hauser kungu. Tas notika Austrijā, Insbrukā, 2010. gada 7.-9. novembrī. Seminārā piedalījās ombudu biroji no tām sešām ES dalībvalstīm, kurās darbojas reģionu ombudi vai līdzīgas struktūras (Beļģija, Vācija, Spānija, Itālija, Austrija un Apvienotā Karaliste). Tajā pirmoreiz piedalījās arī Šveices reģionu ombudi, kuri kļuva par pilntiesīgiem Eiropas Ombudu tīkla dalībniekiem 2009. gada vasarā. Seminārs deva iespēju apspriesties par dažādām tēmām, piemēram, reģionu ombudu lomu, zināšanu apmaiņu par Eiropas Savienības tiesību aktiem, Eiropas Savienības un reģionu ombudu darbu vides aizsardzības laukā, un jauna ārtīkla izstrādi Eiropas Ombudu tīklam.

Eiropas ombudu tīkla koordinatori ir pirmais kontaktpunkts citiem tīklā iesaistītajiem birojiem. Septītā koordinātoru sanāksme notika 2010. gada 6.-8. jūnijā Strasbūrā. Diskusijās tika apspriesta Lisabonas līguma ietekme uz ombuda darbu, pārrobežu veselības aprūpi un pacientu tiesībām, kā arī valodu, kas jālieto, lai paziņotu ārvalstu pilsoņiem par to, ka tie ir pārkāpuši ceļu satiksmes noteikumus. Tāpat kā septītajā reģionālajā seminārā, Eiropas ombuda birojs iepazīstināja pasākuma dalībniekus ar ārtīkla, ar ko 2011. gadā tiks aizstāta *EUOMB* galotņu sanāksme un tīmekļa vietne, projektu. Visbeidzot, pirmoreiz tika rīkota kopsapulce ar *SOLVIT* tīklu, lai apspriestu abus tīklus interesējošus jautājumus un izvērstu sadarbību. Šajā kopsapulcē tika sākts projekts, kura mērķis bija noteikt tīklā iesaistīto valstu ombudu kompetences jomas. Šī projekta mērķis ir iegūt skaidru un visaptverošu informāciju par to, kāda veida sūdzības var vai nevar izskatīt valstu ombudi. Tā rezultāti būs ārkārtīgi noderīgi ikvienam, kam ātri un precīzi jāinformē sūdzību iesniedzēji par to, kurš var tiem palīdzēt.

Pārskata gada laikā ombuda centieni sadarboties ar kolēģiem pārsniedza Eiropas ombudu tīkla darbības robežas. Viens no pasākumiem, ko Diamandouros kungs apmeklēja 2010. gadā, bija Starptautiskā ombudu institūta Eiropas konference oktobrī Barselonā. Konferences tēma bija *"Europe as an open society"* (Eiropa kā atvērta sabiedrība), un diskusijās uzmanība tika pievērsta imigrantu tiesībām.

© ARAG, 2010

Papildus dalībai iepriekš minētajos semināros Eiropas ombuds, 2010. gadā apmeklējot Eiropas Savienības dalībvalstis, izmantoja iespēju tikties ar valstu ombudiem. Šādās tikšanās Diamandouros kungs piedalījās, apmeklējot Dāniju (janvārī), Apvienoto Karalisti (martā), Beļģiju (novembrī) un Grieķiju (novembrī). Jūnijā ombuds tikās ar savu Serbijas kolēģi pasākumā, kurā Serbijas parlaments tika oficiāli iepazīstināts ar Serbijas labas administratīvās prakses kodeksu. Serbijas kodeksa pamatā lielā mērā ir Eiropas kodekss. Oktobrī viņš uzņēma Serbijas ombuda biroja delegāciju. Visbeidzot, ombuda birojs piedalījās Vidusjūras Ombudu apvienības ceturtajā sanāksmē, kas jūnijā tika rīkota Madridē.

2.3. Attiecības ar citām ieinteresētajām pusēm

Eiropas ombuds ir apņēmis nodrošināt, lai ikviena persona vai organizācija, kurai varētu rasties problēmas ar ES iestādēm, būtu informēta, ka tā ir tiesīga sūdzēties viņam par kļūdu pārvaldē. Viņš aktīvi vairo zināšanas par savas darbību pārredzamības un atbildīguma, kā arī pakalpojumu kultūras veicināšanā ES pārvaldē.

Gada svarīgākais saziņas pasākums bija Eiropas ombuda un Eiropas ombudu tīkla jaunās vizuālās identitātes prezentācija 27. septembrī (sk. iepriekš). Šis pasākums tika rīkots vienlaikus ar iestādes piecpadsmitās gadadienas pasākumu, un tajā pulcējās ES iestāžu, ombudu, NVO un interešu grupu pārstāvji, kā arī žurnālisti. Pasākuma ievadrunu teica Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja vietnieks Rainer Wieland kungs, bet jaunās vizuālās identitātes autors Philippe Apeloig kungs iepazīstināja ar jauno logotipu vēstījumu.

Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un ieinteresētajām pusēm

2010. gada svarīgākais saziņas pasākums bija Eiropas ombuda un Eiropas ombudu tīkla jaunās vizuālās identitātes prezentācija 27. septembrī. Šis pasākums tika rīkots vienlaikus ar iestādes piecpadsmitās gadadienas pasākumu, un tajā pulcējās vairāk nekā 150 cilvēku. Pasākuma ievadrunu teica Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja vietnieks Rainer Wieland kungs, kurš attēlā redzams kopā ar Diamandouros kungu. Fotoattēlā redzams arī Eiropas ombuda jaunais logotips.

Eiropas ombuda jaunā logotipa zilā un baltā krāsa atgādina par Eiropas karogu, bet aplis apzīmē vienotību un vienprātību. Šajā aplī esošās uz abām pusēm vērstās bultas apzīmē viedokļu apmaiņu un dialogu, kas ir būtiski Eiropas ombuda metodoloģijas elementi. Cita virs citas novietotās bultas veido vienādības zīmi, kas simbolizē vienlīdzību un taisnīgumu.

Ombuds 2010. gadā rīkoja arī vairākus tematiskos pasākumus, lai pievērstu uzmanību savam darbam noteiktās jomās. 12. martā viņš Briselē rīkoja pasākumu “Ko sagaidīt no jaunā Eiropas ombuda pilnvaru termiņa?” Šī pasākuma nolūks bija ar ieinteresētajām pusēm apspriest ombuda prioritātes 2009.-2014. gadam. Pēc vairākām prezentācijām, tostarp Komisijas priekšsēdētāja Maroš Šefčovič un bijušā Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja Pat Cox kunga prezentācijas, pilsoņi, NVO, uzņēmējdarbības apvienības, interešu grupas, žurnālisti un reģionālie biroji piedalījās diskusijās un ierosināja daudz noderīgu ideju, kas palīdzēs ombudam īstenot savu stratēģiju. Starptautiskajā Informētības dienā 28. septembrī ombuds kopā ar organizāciju *Transparency International* rīkoja pasākumu “Pārredzamība ES

līmenī un dalībvalstīs”. Starptautisko Informētības dienu 2003. gadā nodibināja informācijas pieejamības aktivisti no visas pasaules. Ombuds 2010. gadā arī sasauca darbsemināru par pārredzamību Briselē, lai izstrādātu noderīgas idejas un stratēģiju pārredzamības principa veicināšanai ES pārvaldē. Dalībnieku vidū bija pensionējušās bijušās augsta līmeņa amatpersonas no galvenajām ES iestādēm un akadēmisko aprindu pārstāvji. Darbsemināra dalībnieki aktīvi apmainījās ar viedokļiem par to, kā ombuds var palīdzēt iedzīvināt pārredzamības principu, un tika piedāvātas daudzas rosinošas un novatoriskas idejas turpmākajiem gadiem. Visbeidzot, 10. jūnijā ombuds rīkoja semināru par ES finansiālajiem noteikumiem. Diamandouros kunga ieteikumi ES finanšu regulas reformai attiecās uz šādām jomām: administratīvā sloga samazināšana, maksājumu kavējumi, apakšuzņēmēju un to personāla tiesības, atteikšanās no nepamatoti izmaksāto summu atgūšanas, *ex gratia* maksājumi ārkārtēju pārvaldības kļūdu gadījumos, un informācijas sniegšana par kompensācijas iespējām.

Ombuds 2010. gadā rīkoja vairākus tematiskos pasākumus, lai pievērstu uzmanību savam darbam noteiktās jomās. To vidū bija pasākumi par ombuda jauno pilnvaru laiku, finanšu regulu un pārredzamību. Pēdējā no pasākumiem, kas tika rīkots Starptautiskajā informētības dienā, piedalījās apmēram 100 cilvēki. Pasākumu vadīja Eiropas Parlamenta priekšsēdētāja vietniece un Parlamenta deputāte Diana Wallis kundze, un tas tika rīkots kopā ar organizāciju *Transparency International*.

Ombuds pirmo reizi tika uzaicināties piedalīties *Independent Accountability Mechanisms (IAMs)*, (Neatkarīgo atbildīguma mehānismu) gada sanāksmē, kas jūnijā notika Tokijā. Pasākumā piedalījās dažādu starptautisko finanšu iestāžu, tostarp arī Eiropas Investīciju bankas (EIB) neatkarīgo atbildīguma mehānismu pārstāvji. Tika apspriestas tādas tēmas kā saziņas pasākumi un ar vidi saistītu strīdu risināšana. Atbildīguma un finanšu jomā ombuda ģenerālsekretārs Ian Harden kungs pārstāvēja biroju NVO *CEE Bankwatch* rīkotā sanāksmē Ungārijā, Budapeštā. Šīs konferences mērķis bija pulcināt kopā starptautisko un ES finanšu iestāžu atbildīguma mehānismus un pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvjus.

Pavisam 2010. gadā ombuds apmēram 40 pasākumos iepazīstināja ar savu darbu juristus, uzņēmējdarbības apvienības, ideju laboratorijas, NVO, reģionālo un vietējo administrāciju, lobiju un interešu grupu pārstāvjus, akademiķus, augsta līmeņa politiskos pārstāvjus un ierēdņus. Šīs konferences, semināri un sanāksmes tika organizētas Briselē, Strasbūrā un dalībvalstīs. Īpaši būtiska 2010. gadā bija vizīte Apvienotajā Karalistē, lai nolasītu

vairākas lekcijas par ombuda lomu Eiropā pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā. Diamandouros kungs uzstājās Mančestras Universitātē, Halas Universitātē un Londonas Augstskolā. Viņš piedalījās arī pasākumā par Eiropas Pilsoņu iniciatīvu, ko Edinburgā organizēja Eiropas Parlamenta Informācijas birojs, un Eiropas Komisijas pārstāvniecības rīkotā pasākumā Londonā.

2010. gadā personāls rīkoja vairāk nekā 60 prezentāciju apmēram 1 800 pilsoņiem visā Eiropas Savienībā. Lielākā daļa apmeklētāju bija no Vācijas, Beļģijas un Nīderlandes. Kaut gan prezentāciju skaitu, ko var rīkot ik gadu, ierobežo resursi, ombuds cenšas, ciktāl iespējams, pieņemt visu ieinteresēto personu uzaicinājumus un lūgumus.

Nozīmīgākie ombuda pasākumi saistībā ar plašsaziņas līdzekļiem 2010. gadā bija *Gada ziņojuma* preses konference aprīlī Briselē un tikšanās ar žurnālistiem jūnijā, lai apspriestu stratēģiju jaunajam pilnvaru laikam. Diamandouros kungs arī sniedza apmēram 40 intervijas preses izdevumu, radio un televīzijas, kā arī elektronisko plašsaziņas līdzekļu žurnālistiem. Gada laikā tika izdoti 24 paziņojumi presei

Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un ieinteresētajām pusēm

par tādām tēmām kā ombuda stratēģija jaunajam pilnvaru laikam, pārredzamības jautājumiem Eiropas Parlamentā, Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (OLAF), Eiropas Zāļu aģentūru, Eiropas pilsoņu iniciatīvu, ar Komisiju saistītiem strīdiem maksājumu jautājumos, un Komisijas

Visbeidzot, pēc bijušā Polijas Cilvēktiesību aizsardzības komisāra Janusz Kochanowski kunga ieteikuma apbalvot Diamandouros kungu, 12. martā Diamandouros kungs saņēma Polijas Nopelnu ordeņa Virsnieka krustu, ko viņam Briselē īpašā ceremonijā

Polijas Nopelnu ordeņa Virsnieka krustu Diamandouros kungam piešķīra par viņa centieniem cilvēktiesību labā Eiropas Savienībā un aiz tās robežām.

atteikšanos godīgi sadarboties ar ombudu. Drukātajos un tiešsaistes plašsaziņas līdzekļos tika publicēts vairāk nekā 1 400 rakstu par Eiropas ombuda darbu.

Ombuda jaunā tīmekļa vietne, kas tika atklāta 2009. gada 5. janvārī, 2010. gada septembrī tika pārstrādāta atbilstoši iestādes jaunajai vizuālajai identitātei. Tīmekļa vietni visu gadu atjaunināja, pievienojot lēmumus, lietu kopsavilkumus, paziņojumus presei, ziņas par gaidāmajiem pasākumiem, audiovizuālo saturu, publikācijas un citus dokumentus. Tiešsaistes sūdzības veidlapā tika integrēta SSL šifrēšanas metode, lai uzlabotu drošību, un lielākajā daļā tīmekļa vietnes lapu tika ietvertas darbībām sociālajos tīklos paredzētas pogas. No 2010. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim ombuda tīmekļa vietni apmeklēja vairāk nekā 305 000 unikālo apmeklētāju, kuri kopumā aplūkoja vairāk nekā 6,5 miljonus lapu. Lielākā daļa apmeklētāju bija no Luksemburgas, kam seko Francija, Polija, Spānija un Itālija. Jo īpaši svarīgs ombuda tīmekļa vietnē ir interaktīvais ceļvedis, kura mērķis ir palīdzēt cilvēkiem noteikt vispiemērotāko struktūru, kurā tiem vērsties ar savu sūdzību. 2010. gadā ombuda ieteikumu ar interaktīvā ceļveža palīdzību meklēja un saņēma 19 000 cilvēku.

pasniedza Polijas pastāvīgais pārstāvis Eiropas Savienībā Jan Tombinski kungs. Polijas Nopelnu ordeņa Virsnieka krustu Diamandouros kungam piešķīra par viņa centieniem cilvēktiesību labā Eiropas Savienībā un aiz tās robežām. Krustu piešķir Polijas Republikas Prezidents personām, kuras nav poļi, vai ārpus Polijas dzīvojošajiem poļiem par izcilu ieguldījumu Polijas un citu valstu un tautu sadarbībā.

No 2010. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim ombuda tīmekļa vietni apmeklēja vairāk nekā 305 000 unikālo apmeklētāju, kuri kopumā aplūkoja vairāk nekā 6,5 miljonus lapu.

3

Resursi

Šajā nodaļā ir sniegts pārskats par resursiem, kas tika piešķirti ombuda birojam 2010. gadā. Tajā parādīta biroja struktūra un aprakstīti pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu optimālu informācijas apriti birojā, un lai veicinātu profesionālās izaugsmes iespējas. Šīs nodaļas otrā daļā ir aprakstīts ombuda budžets.

Resursi

3.1. Personāls

Lai nodrošinātu iestādes spēju pienācīgi izpildīt savus uzdevumu izskatīt sūdzības par kļūdām pārvaldībā 23 Līguma valodās un uzlabot informētību par ombuda darbu, iestādei ir kvalificēti darbinieki, kas prot vairākas valodas. Visi biroja darbinieki tiek informēti par biroja aktualitātēm un mudināti paust viedokli par sava darba ieguldījumu iestādes mērķu sasniegšanā, rīkojot regulāras darbinieku sanāksmes, kā arī ikgadējo personāla izvērtēšanas semināru.

un noderīgus norādījumus politikas veidošanai. Tie ir ikgadēju pasākumu cikla daļa, kas sniedz personālam un stažieriem iespēju apdomāt dažādus ar viņu darbu un iestādes darbībā tieši saistītus jautājumus un paust savu viedokli par tiem. To mērķis ir attīstīt un stiprināt izpratni par iestādes vērtībām un virsmērķi, un dot ieguldījumu to sasniegšanā.

2010. gada personāla izvērtēšanas seminārs notika 24.-26. februārī, un tā galvenā tēma bija "Eiropas ombuda redzējums nākamajiem pieciem gadiem".

2010. gada personāla izvērtēšanas seminārs notika 24.-26. februārī, un tā galvenā tēma bija "Eiropas ombuda redzējums nākamajiem pieciem gadiem".

Personāla izvērtēšanas seminārs un darbinieku sanāksmes

Eiropas ombuda personāla izvērtēšanas semināri ir ombuda stratēģiskās plānošanas neatņemama daļa, kuras nolūks ir galvenokārt sniegt iedvesmu

Tā mērķis bija rosināt diskusijas, kas palīdzētu noformulēt Eiropas ombuda stratēģiju jaunajā pilnvaru laikā.

Tiek rīkotas arī regulāras darbinieku sanāksmes, kuru mērķis ir nodrošināt optimālu informācijas apriti un veicināt profesionālās izaugsmes iespējas.

Tiek rīkotas regulāras darbinieku sanāksmes, kuru mērķis ir nodrošināt optimālu informācijas apriti un veicināt profesionālās izaugsmes iespējas. Ombuda darbinieki jūlijā un decembrī pulcējās Strasbūrā, kur apsprieda administratīvās, juridiskās un politiskās aktualitātes, kas ietekmē iestādi. 2010. gadā pirms otrās sapulces darbiniekiem tika rīkota prezentācija par Komisijas Vienotā tirgus palīdzības dienestu rīcības plānu.

Lai darbinieki būtu informēti par aktualitātēm citās ES iestādēs, ombuds aicina to pārstāvjus uzstāties ar prezentācijām par būtiskiem jautājumiem. 20. aprīlī Komisijas ģenerāļsekretariāta direktors labākas pārvaldes un institucionālajos jautājumos Jens Nymand-Christensen kungs sniedza ombuda juridiskajai nodaļai jaunāko informāciju par projektu “EU Pilot”, kura mērķis ir nodrošināt ES tiesību aktu efektīvu ieviešanu dalībvalstīs un sūdzību ātru atrisināšanu. 9. decembrī Iekšējā tirgus un pakalpojumu ģenerāldirektorāta iekšējā tirgus politikas direktore Emer Daly kundze un SMAS darba grupas projektu vadītāja Cristina Giménez-Estol kundze demonstrēja ombuda darbiniekiem prezentāciju par Komisijas Vienotā tirgus palīdzības dienestu rīcības plānu. Visbeidzot, lai veicinātu profesionālās izaugsmes iespējas, 2010. gadā tika rīkotas mācības Strasbūrā par Lisabonas līgumu, skaidru izteikšanos un ideju organizāciju.

Ombuds un viņa darbinieki

Ombuda štatū sarakstā 2010. gadā bija 63 darba vietas. Ombuda biroja struktūra 2010. gada beigās bija šāda.

Eiropas ombuds: **P. Nikiforos Diamandouros kungs**

Ombuda kabinets

Kabineta vadītāja:
Zina Assimakopoulou kundze

Ģenerāļsekretariāts

Ģenerāļsekretārs:
Ian Harden kungs

Juridiskais departaments

Juridiskā departamenta vadītājs:
João Sant’Anna kungs

Juridiskā vienība A

Vienības vadītājs:
Gerhard Grill kungs

Juridiskā vienība B

Vienības vadītājs:
Peter Bonnor kungs

Juridiskā vienība C

Vienības vadītāja:
Marta Hirsch-Ziembińska kundze

Juridiskā vienība D

Vienības vadītājs:
Fergal Ó Regan kungs

Resursi

Reģistrs

Reģistra vadītājs:
Peter Bonnor kungs

Administratīvais un finanšu departaments

Administratīvā un finanšu departamenta vadītājs (*ad interim*):
João Sant'Anna kungs

Administratīvā un personāla vienība

Vienības vadītājs:
Alessandro Del Bon kungs

Budžeta un finanšu vienība

Vienības vadītājs:
Loïc Julien kungs

Saziņas vienība

Vienības vadītājs:
Ben Hagard kungs

Plašsaziņas līdzekļu, uzņēmumu un pilsoniskās sabiedrības vienība

Vienības vadītājs:
Rosita Agnew kundze

Eiropas ombuda datu aizsardzības amatpersona ir Loïc Julien kungs.

Pilns un regulāri atjaunināts darbinieku saraksts 23 valodās, kurā ietverta detalizēta informācija par ombuda biroja struktūru un katras nodaļas uzdevumiem, ir pieejams ombuda tīmekļa vietnē (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Ja vēlaties saņemt saraksta izdrukā, lūdzu, sazinieties ar ombuda biroju.

3.2. Budžets

Budžets 2010. gadā

Kopš 2000. gada 1. janvāra ombuda budžets ir Eiropas Savienības budžeta neatkarīga iedaļa (pašlaik VIII iedaļa)¹. Tā ir iedalīta trīs sadaļās. 1. sadaļā ir ietvertas algas, pabalsti un citi ar darbiniekiem saistīti izdevumi. 2. sadaļa attiecas uz ēkām, mēbelēm, iekārtām un citiem darbības izdevumiem. 3. sadaļā ir ietverti izdevumi, kas rodas, iestādei pildot savas parastās funkcijas.

2010. gadam piešķirtā budžeta summa bija EUR 9 332 275.

Starpinstitūciju sadarbība

Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku resursu izlietojumu un izvairītos no personāla funkciju dublēšanās, ombuds, ja iespējams, sadarbojas ar citām ES iestādēm. Kaut gan Eiropas ombuds maksā par šo pakalpojumu sniegšanu, šī sadarbība ir ļāvusi ietaupīt ievērojamus ES budžeta līdzekļus. Ombuds jo īpaši sadarbojas ar turpmāk minētajām iestādēm:

- Eiropas Parlaments – attiecībā uz iekšējo revīziju un uzskaiti, kā arī tehniskajiem pakalpojumiem, tostarp ēku apsaimniekošanu, informācijas tehnoloģijām, saziņu, medicīniskajiem pakalpojumiem, apmācību, rakstisko un mutisko tulkošanu;
- Eiropas Savienības Publikāciju birojs – saistībā ar dažādiem aspektiem attiecībā uz publikācijām;
- ES iestāžu tulkošanas centrs, kas nodrošina daudzus ombuda pilsoņu labā veiktajā darbā vajadzīgus tulkojumus

¹. Padomes 1999. gada 13. decembra Regula (Euratom, EOTK, EK) 2673/1999, ar ko groza 1977. gada 21. decembra Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienų vispārējam budžetam, OV 1999 L 326, 1. lpp.

Budžeta kontrole

Lai nodrošinātu resursu efektīvu pārvaldību, ombuda iekšējais revidents Robert Galvin kungs veic regulāras iestādes iekšējās kontroles sistēmu un biroja veikto finanšu operāciju pārbaudes.

Arī ombuda, tāpat kā citu ES iestāžu, revīziju veic Eiropas Revīzijas palāta.

Kā sazināties ar Eiropas ombudu

Pa pastu
Eiropas ombuds
1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F - 67001 Strasbourg Cedex

Pa tālruni
+33 (0)3 88 17 23 13

Pa faksu
+33 (0)3 88 17 90 62

Pa e-pastu
eo@ombudsman.europa.eu

Tīmekļa vietne
<http://www.ombudsman.europa.eu>

Ja jums nepieciešama šīs publikācijas versija palielinātā rakstā, lūdzu, sazinieties ar Eiropas ombuda biroju.
Pēc pieprasījuma mēs centīsimies izveidot arī audio versiju.

Šis gada ziņojums ir publicēts interneta vietnē:
<http://www.ombudsman.europa.eu>

© Eiropas Savienība, 2011. gads
Visas fotogrāfijas © Eiropas Savienība, ja nav norādīts citādi.
Atļauta pavairošana izglītojošiem un nekomerciāliem mērķiem,
ja tiek norādīts avots.
Dizains un izkārtojums: Rosendahl - Schultz Grafisk, Albertslunda, Dānija
un EntenEller A/S, Valbija, Dānija.
Salikumā izmantoti FrutigerNext un Palatino burtveidoli.
Printed in Luxembourg
ISBN 978-92-9212-266-9 . ISSN 1725-9754 . doi:10.2869/33435 . QK-AA-11-001-LV-C

Publikāciju birojs

Mixed Sources
Product group from well-managed
forests and other controlled sources

Cert no. EUF-COC-051203
www.fsc.org
© 1996 Forest Stewardship Council